

Világ bajnokságtól fosztotta meg a tragikus véletlen a magyarokat a céllövésben

3 órákor jelentik

A céllövés (miniatűr fegyverrel) olimpiai bajnoksága szombaton dőlt el. Az első helyen holtversenyben a mexikói Huat és a svéd Ronnert végzett 294 körrel. A harmadik helyre szintén holtversenyben Soós Zoltán Magyarország és Zorsi Olaszország került 293 körrel, Tarics Tibor 289 körrel, a 11., Lemberkovic Antal 285 körrel a 18. helyre került. A versenyen a magyarok közül

Szenzációsan szerepelt Lemberkovic, akit csak véletlen balszerencse ütött el a világbajnokságtól és rossz helyezését annak köszönheti, hogy a negyedik értékelte tizes lövését szomszédja céltáblájába lötte. Ezzel 295 kört ért volna el, amivel vitathatalanul világbajnok lett volna. A magyar vezetés megövtá a mérkőzést, az óvást azonban az érdekelt mexikói, svéd és portugál zsűri elutasította. Vitéz Bujdosó Kálmán a Jury d'Appelhez fellebbezett.

Németország lett az olimpiai vízpoló torna második helyezette

A torna utolsó mérkőzésén a németek 10:0 (3:0) arányban győztek a japánok ellen s így jobb gólarányukkal megelőzték Amerikát és így a második helyre kerültek.

Az olimpiai vízpolóbajnokság végeredménye:

1. Magyarország	4	4	—	36.2	8
2. Németország	4	2	1	23.18	5
3. USA	4	2	1	20.12	5
4. Japán	4	1	—	3	5:38
5. Brazília	4	—	—	4	4:23

Legjobb eredmények:
100 méteres hátúszás:

Olimpiai bajnok Kikava Japán 1 perc 08,6 mp (olimpiai és világrekord) 1 p 08,2 mp Kojac, Amsterdam 1928.)

1. Irie Japán 1 p 09,8 mp.
2. Kavazu Japán 1 p 10 mp.
3. Den Zehr USA 1 p 10,9 mp.
4. Küppers Németország 1 p 11,3 mp.

6. Karber USA 1 p 12,8 mp.

Női 4x100 m. uszástaféta:

Olimpiai bajnok USA (Mae Kim, Johnes, Garatti-Saville, Madison) 4 perc 38 mp, olimpiai és világrekord (régi: USA 4 p 47,6 mp, Amsterdam)

1928.)

2. Hollandia 4 p 45 mp.
3. Anglia 4 p 52,4 mp.
4. Kanada 4 p 57 mp.
5. Japán 5 p 07 mp.

Női toronyugrás:

A hölgy toronyugrás olimpiai bajnoka: Dorothy Poynton USA 40,26 pont.

2. Georgia Coleman USA 35,22 p
3. Roper USA 35,22 p.
4. Sjöquist svéd 34,53 p.
5. Larsen norvég 31,96 p.
6. Kamamura Japán 31,36 p.
7. Epply osztrák 26,76 p.

A Kormányzó elismerése a magyar olimpiai győzteseknek

Budapest, augusztus 14.

A Kormányzó az Egyesült Államokban székei magyar követet táviratilag felhívta, hogy úgy Pelle Istvánnak, mint a vízpoló és a kardvívó csapat tagjainak az olimpiai világbajnokság elnyeréséért legfelsőbb megelégedését és szerencsekívánatait tolmácsolja.

Permanenciában vannak a hadbíróóságok Spanyolországban

Kihallgatták a felkelők vezéréit

Madrid, augusztus 13.

A hadbíróóságok rendkívül sietőséggel folytatják a levert katonai összeesküvés vezetőinek kihallgatását. A kormány mindenképpen azon van, hogy az ügy a lehető leggyorsabban likvidáltassék és a felelős személyiségek minél előbb a legfelsőbb katonai bíróság elé kerüljenek.

Két nappal ezelőtt San Sebastianban a puccsban való részvétel miatt elfogták az egykori diktátorok, Primo de Riverának Miguel nevű legkisebbik fiát. Pénteken a rendőrség ugyanazon okból letartóztatta az idősebbik Primo de Rivera-fiút, Antoniot is.

A Cortez törvényjavaslatot fogadott el, amely felhatalmazza a kormányt, hogy azonnali hatállyal elbocsássa az állami szolgálatból mindazokat a tiszteteket, katonai vagy polgári hivatalnokokat, akik a köztársaság ellen árusítást követnek vagy követtek el. Hogy az ellenforradalmárok légi uton való menekülését megakadályozzák, a kormány elrendelte valamennyi spanyol katonai és polgári légi kikötő lezárását. A spanyol szindikátusok országos tanácsa vasárnapra az ország egész területén nagyszabású tüntetéseket rendez a köztársaság mellett. Aközvéleményt

e pillanatban az a kérdés foglalkoztatja, halálra ítélik és agyonlövik-e San Jurio tábornokot? Általában azt hiszik, hogy a kormány nem kívánja a tábornok halálát és megkegyelmez életének.

A felkelés vezérének vallomása

San Jurio tábornok pénteki kihallgatásáról, amely a rendőrség vezetőinek jelenlétében folyt le, a lapok érdekes részleteket közölnek. A sevillai felkelés vezére vallomásában előadta, hogy áldozatnak tekintti magát, befejezett tények elé állították. Nem habozhatott, mert a katonai csapatok már fellázdáltak és akarva nem akarva kénytelen volt átvenni a felkelő csapatok főlötte a főparancsnokságot. A tábornok hangsúlyozta a vizsgálóbíró előtti vallomásában, hogy soha nem adott volna arra parancsot, hogy testvérháborúban vegyenek részt a csapatok és amikor látta, hogy a kormánycsapatok felvonnak a város ellen, utasítást adott az ellenségeskedések beszüntetésére, mert nem akarta, hogy testvérháború legyen. Általában azt hiszik, hogy a kormány megkegyelmez a tábornoknak és nem kerül sor agyonlövésére, mint azt a baloldali lapok követelik.

Háromszázötven delegátus vesz részt a debreceni kereskedő nagygyűlésen

A mai napon délután 3 órákor nyitják meg a vármegyháza nagytermében a Magyar Kereskedő Testületek Országos Értekezletét

(A Debreceni Ujság tudósítójától.)

A magyar kereskedő társadalomnak jelentős napjává avatja a mai napot a kereskedő testületek delegátusainak ma megkezdődő debreceni országos értekezlete. Az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesület hívó szavára az ország jelentős számu kereskedelmi testületének kiküldött képviselői, — a magyar kereskedővilág vezető egyéniségei — jönnek össze, hogy ennek az értékes társadalmi osztálynak számos sérelmeit, panaszait megvitassák és megjelöljék a kivezető utakat, melyek panaszaik orvoslásához, sérelmeik megszüntetéséhez vezetnek.

A sérelmek és panaszok sokaságát, az orvoslást váró bajok nagyságát mutatja az a példátlanul nagy érdeklődés, mely a kereskedő társadalom részéről ez országos értekezlet iránt megnyilvánult.

82 város és helység, 116 testületnek 359 delegátusa gyűlt össze, hogy keresse a magyar kereskedő társadalom jobb sorsát.

E nagygyűlés célja és feladata nem csupán a súlyos gazdasági viszonyok nyomán fakadó kétségbeejtő panaszok fetárása és azok miatti keserőségeknek hangoztatása, hanem komoly, megfontolt, beható megvitatás alapján a mai súlyos s szinte elbirtogatlan gazdasági viszonyok megjavulásához vezető utak és módok keresése.

A magyar vidéki kereskedő testületek debreceni országos testületének különleges nagy sulya éppen abban van, hogy e nagygyűlés nemcsak névleg, hanem ténylegesen is országos jellegű. Ez az országos értekezlet tagjai nem tulnyomólag a gyűlés színhelyének érdekeltségéből, hanem az ország minden részéből 116 kereskedő testületnek kiküldöttjeiből tevődött össze. Egy-egy kereskedő testületnek legfeljebb 5 kiküldöttje vehet részt az értekezleten. A gyűlés tanácskozásain felhatalmazott és tanácskozási joggal csak az egyes kereskedelmi testületek által hivatalosan kiküldött tagok vehetnek részt. Részint erre a körülményre, részint arra tekintettel, hogy a vármegyháza közgyűlési termének befogadó képességéhez mérten oly nagy számban vesznek részt a kereskedelmi testületek kiküldöttjei, hogy azok is csak a legnagyobb körültekintés és gondos rendezés mellett helyezhetők el a terem földszintjén, a tanácskozás zavartalan lehetőségének biztosítása érdekében a szervezőbizottság kénytelen volt úgy intézkedni, hogy a közgyűlési teremben csupán csak a hivatalosan kiküldött tagok, a delegátusok jelenhetnek meg s az érdeklődők az erkélyen nyernek elhelyezést, az erkély befogadó képességéhez megfelelő számban.

Az országos értekezlet napirendje a következő:

Első tárgyalási nap

1. Délután 3 órákor az országos értekezlet megalakulása. (Az igazolt delegátusok kéretnek, lehetőleg 3 óra előtt helyüket a vármegyház dísztermében elfoglalni. Delegátusi jelvények feltűnően viselendők.)

a) Sesztina Jenő felsőházi tag, a debreceni Kereskedelmi és Iparkamara elnöke, az OMKE központi alelnöke üdvözlő a kereskedelmi testületek delegátusait.

Dr. Vásáry István, Debrecen város polgármestere a város nevében üdvözlő a delegátusokat.

b) Az országos értekezlet vezetőiségének megválasztása.

Vasárnapra tárgysorozat

1. Magyarország kereskedelempolitikai helyzete és a kereskedelem kívánásai. Előadó: Horváth István, az OMKE főtitkára.

2. a) A kereskedelem devizapolitikai kívánásai. Előadó: Rajki István, az OMKE nagykanizsai kerületének titkára.

3. A muladótatás következményei, a kereskedelem adópolitikai kívánásai, az adóhárulások rendezése ügyében. — Előadó: dr. Diezig Alajos, a debreceni kereskedelmi és iparkamara titkára.

3-a. A felszólamlási bizottságok reformja, közpofoku közigazgatási bíróságok. Előadó: Kulesár Károly, a vespéremi Kereskedők Társulatának elnöke.

4. A mezőgazdaságnak juttatott kedvezmények és a kereskedelem. Előadó: dr. Varannai Aurél, az OMKE titkára.

4-a. A boletarendszer. Előadó: Harzenslein Ignác keresk. tanácsos, a Vidéki Gaboakereskedők Országos Szövetségének elnöke.

4-b. A mezőgazdasági adósvédelmi intézkedések. Előadó: Pál Imre, a ceglédi OMKE kerület elnöke, az OMKE elnöki tanácsosa.

5. A kereskedelem szociális terheit (OTI és MABI) az autonómia kérdése, kamattamnesztia és hátralek rendezése, az agkori és rokantsági biztosítás felülggészése. Előadó: Kálmán Andor, a MABI igazgatósági tagja.

6. A kartellkérdés és a fogyasztás válsága. Előadó: Engel István, a miskolci kereskedelmi és iparkamara tagja.

Az első tárgyalási napot követően este 9 órákor a debreceni Kereskedelmi és Iparkamara társasvacsorája a debreceni Arany Bika szálló nagytermében az országos értekezlet delegátusainak tiszteletére.

E tárgyalási anyag gondos összeállítása az országos értekezletre delegáltak értékes egyéniségei, szak tudásuk, gyakorlati ismeretük és tapasztalataik képezik zálogát az országos nagygyűlés eredményes munkálkodásának.

Az országos nagygyűlésen résztvevők tulnyomó többsége a budapesti déli gyorsvonattal jön városunkba.

Délben 1 órákor az Arany Bika üvegtermében ismerkedő ebéd lesz, este fél 9 órákor pedig a delegátusok tiszteletére az Arany Bika szálloda éttermében társasvacsora lesz, melyre részvételi jegyek 1 P 90 fillér áron vasárnap déli 12 óráig a kereskedelmi és iparkamara iktató hivatalában és a Kereskedő Társulata irodájában és a Kereskedelmi Csarnokban válthatók meg. Vacsora jegyek kaphatók ezenkívül az Arany Bika szálló irodájában is.

Hindenburg nem adta át a kormányhatalmat Hitlernek

A nemzeti szociálisták vezére nem hajlandó részt venni a Papen-kormányban - Bizonytalan a német belpolitika jövője

Berlin, augusztus 13.

Hindenburg birodalmi elnök szombaton délután fogadta Hitler Adolfot, a nemzeti szocialista német munkáspárt vezetőjét, hogy vele beszélgetést folytasson a politikai helyzetről és a birodalmi kormány átalakításának kérdéséről. A megbeszélésen jelen volt Papen birodalmi kancellár is.

A birodalmi elnök azt a kérdést intézte Hitlerhez, vajon ő maga, valamint a nemzeti szocialista német munkáspárt alkalmas más személyiséggel hajlandó-e belépni a birodalmi kancellár által vezetett kormányba.

Hitler erre a kérdésre nemmel válaszolt és azt a kérést terjesztette a birodalmi elnök elé, hogy teljes egészében ruházza reá a birodalmi kormány vezetését és az egész állami hatalmat.

Hindenburg birodalmi elnök ezt a követelést igen határozottan elutasította azzal az indoklással, hogy lelkiismeretével és a haza iránti kötelességével nem tudja összeegyeztetni, hogy a kormányhatalmat kizárólag nemzeti szocialista mozgalomra ruházza, amely ezt a hatalmat egyoldalúan akarja alkalmazni. Sajnálja, ha Hitler úgy látja, hogy nincs abban a helyzetben, hogy a birodalmi gyűlési választás előtt tett nyilatkozatainak megfelelően a birodalmi elnök bizalma folytán alakított nemzeti kormányt támogassa.

Mielőtt a birodalmi elnök Hitlerrel fogadta, a délelőtti folyamán megbeszélés volt a birodalmi kancellár és Hindenburg között. Ennek során a birodalmi kancellár hajlandónak mutatkozott arra, hogy a birodalmi elnöknek javaslatot tegyen Hitler a kancellári kinevezésére a mostani kormányban. Hajlandónak mutatkozott még arra, hogy a nemzeti szocialista mozgalom néhány más alkalmas személyiségét fontos politikai és szakminiszteri miniszteri vezetésével bízzák meg, hogy ilyen módon a nemzeti szocialista mozgalom számereitének megfelelő befolyást nyerjen az állami ügyek vezetésére.

Mi következik a sikertelen tanácskozások után

Az a hír, hogy Hitler kihallgatása a birodalmi elnöknel negatív eredménnyel végződött, berlini politikai körökben nem okoz meglepetést. Politikai körökben élénken foglalkoznak azzal a kérdéssel, hogy mi fog történni ezután? A Wilhelm Strassen hangsúlyozzák, hogy

a birodalmi kormány eddigi összetételében tovább fog dolgozni

különböző kérdések megoldásán.

A birodalmi kancellár és a birodalmi elnök is hangsúlyozták a megbeszélés alkalmával, hogy a viszonyok erőszakos megváltoztatására irányuló minden kísérletet le akarnak törni és erre képesek is. A birodalmi kormány természetesen gondoskodni fog továbbá arról, hogy a birodalmi rend és nyugalom fenntartassék. Nagy érdeklődéssel várják a birodalmi gyűlés következő ülését. Parlamentáris többség alakításának lehetőségét politikai körökben kétkedéssel ítélik meg, mert a nemzeti szocializmus érvelése és ideológia kizárja a párt-szerű koalíciót.

Lehetséges az is, hogy a birodalmi gyűlést újból feloszlatják.

Hindenburg visszautazott nyaralására

A birodalmi elnök, mielőtt a nyaralására visszautazott volna, a töle bucsuzó kancellár előtt úgy nyilatkozott, hogy miután most már tisztázódott a politikai helyzet, a legnagyobb sietséggel kell hozzájárulni a munkanélküliség megszüntetésére irányuló elsődleges fontosságú feladatokhoz.

A birodalmi elnök egyuttal biztosította a kancellárt, hogy a feladat

elintézésénél számíthat hathatós támogatására

A nemzeti szocialista párt nyilatkozata

Berlin, augusztus 13.

A nemzeti szocialista német munkáspárt sajtóirodája közli:

A mozgalom vezérét ma délután

A Kormányzó megkegyelmezett a Kecskeméti halálra ítélt két gyilkosnak

Budapest, augusztus 13.

Pénteken érkezett fel a kabinet-irodába a kecskeméti kir. törvényszék, mint rögtönítélő bíróság által halálra ítélt Lőrincz János és Szedlacek József bűnügyének irata. A

Kormányzó szombaton mindkét elítéltnak megkegyelmezett és a rögtönítélő bíróság által kiszabott halálbüntetést életfogytiglanig tartó fegyházra változtatta át.

A kereskedelemügyi miniszter szigorú intézkedéseket tett a szénkartel ellen

Budapest, augusztus 13.

A kartelbizottság döntése, amelylyel állást foglalt a szénkartel kétszülő áremelésével szemben, érthető meglepedést és érdeklődést váltott ki a közönség köréből. Ez volt az első eset, mikor a kartelek működését ellenőrző kartelbizottság a miniszter elé utasított egy kartelszervezetet, azzal, hogy annak kétszülő akciója a közgazdaság és a közjó érdekeit veszélyezteti.

A kartelbizottság ülését megelőzően a szénkereskedők küldöttsége már Kenéz Béla kereskedelemügyi

miniszterhez fordult. A kis- és középkereskedők által álló deputáció védelmet kért a nagykereskedőkkel szemben, amely drágító szándékkal a jövedelmek halmozásával igyekszik a kis- és középkereskedelmet kikapcsolni. A küldöttség hivatkozott Kenéz miniszternél arra, hogy a szénnagykereskedők tömörülése tulajdonképpen a kisegzisztenciák pusztulását és a fogyasztókörözönség miab megterhelését vonná maga után, nem szólva arról, hogy ennek közvetve a kincstár is kárát vallaná, mert hi-

szén nagyon sok kis- és középkereskedő kényyszerülne üzletét be- szüntetni.

A küldöttség tiltakozott az ellen, hogy egynéhány kiváltságos vállalatnak adják a szénbányák a szénét. A kereskedők kötelezték magukat a miniszter előtt arra, hogy ha közvetlenül kaphatják a szénét a bányáktól, úgy azt a tavalyi áron adják a nagyközönségnek, sőt mindent elkövetnek az irányban is, hogy a szénét a mai viszonyoknak megfelelően olcsóbbá tegyék.

A kereskedelemügyi miniszter válaszában megnyugtatta a küldöttség tagjait, hogy semmi körülmények között sem engedi a kis- és középkereskedőket, valamint a fogyasztótömegeket kiszolgáltatni egy kartelnek és a szénkiskereskedők a jövőben is ott vásárolhatnak, ahol akarnak.

Kenéz Béla kereskedelemügyi miniszter szombaton csakugyan magához kérte a szénkartel vezetőtagjait és tudomásukra hozta a kartelbizottság kifogásait, amelyek következtében a kartelalakulást közérdekeltennek minősítette. A kereskedelemügyi miniszter felhívta a szénkartel tagjait, hogy mindazokat az okokat, amelyek a kartelbizottságot állásfoglalásra bírták, szüntessék meg. Ha a kartel tagjai nem tennének eleget a kartelbizottság és a miniszter felszólításának, a törvényes eljárást késedelem nélkül megindítják ellenük.

Magyar bélyeghamisítókát lelejték le Berlinben

Berlin, augusztus 13.

A berlini büntetőrendőrség magyar bélyeghamisítókát lelejtett le. A két hamisító: a 31 éves Haber Miksa és a 34 éves Pieck Adolf. Néhány héttel ezelőtt érkeztek Budapestre és több berlini nyomdában bélyegeket rendeltek. Ha sikerül az okmánybélyegeket forgalomba hozniok, akkor több százezer pengő értékű kár érte volna a magyar államot.

Először a dalos szövetség számára való bélyegeket rendeltek a nyomdában a magukkal hozott klisék alapján és ebből 3000 darabot készítettek mintegy próbaképpen. Ezeket Budapestre szállították.

Ezután megkezdődött a tízpengős címletű okmánybélyegek gyártása. Ezekből 1200 darabot készítettek.

Az egyik nyomda tulajdonosa gyanúsak látta az ügyet, értesítette a rendőrséget, amely házkutatást tartott Pieck és Haber lakásán. Nagymennyiségű hamis bélyeg és sok klisé találtak ott. A két bélyeghamisítót beismerő vallomása után letartóztatták. Kiadják őket a magyar hatóságoknak.

Ferencváros—Tennis Borussia 5:3 (4:1)

A nyári pihenő után Berlinben lépett újra pályára a Ferencváros bajnok csapata. Háda—Takács I., Korányi—Laky, Sárosi, Lázár—Tancos, Takács II., Turay, Toldi, Kohut összeállításban állt fel a magyar csapat és 4:1 félidő után 5:3 arányban győzött. A Ferencváros már az első félidőben bebiztosította a győzelmet és ezért a második félidőben már kényelmesen játszott.

Olimpiász és irredenta

A magyar igazság külföldi propagandájának sok szép szónoklatnál, vaskos könyvnel, diplomáciai tárgyalásnál többet használt a magyar testvérség ama néhány Los Angelesbe kiküldött lelkes képviselője, — itt természetesen nem a *lekra-cholt* pesti sport-primadonnákra gondolunk, — aki millió és millió sportbarát előtt, Kopenhágától Sidneyig és Hawaiitól Madridig dicsőséget, hírt, nevet szerzett igaztalanul szenvedő kis hazájának. Százmillió, szerencsés nagy nemzetek konkurencijában diadalmaskodott a magyar akarat és a magyar kultúra, az egész világ reprezentánsainak mérkőzésében olyan előkelő pozíciót biztosítva a nyolcmillió trianoni magyarságnak, aminőt csak az igazi kiválóság és érdem tud kiűzdeni magának.

Ezt a világraszóló teljesítményt nem szabad kiaknáztatlanul hagynunk, éppen most, amikor olyan óriási érdeklődés kísérte az olimpiász minden mozzanatát az egész földgolyó bison. A Trianon ellen küzdő társadalmi szervekre, a Nemzeti Szövetségre, vagy a Revíziós Ligára vár itt sürgős teendő. Most kell a világ minden sportnemzetének közvéleményét, — különösen az angolszász népekre, a németekre, franciákra és a testvér olaszokra gondolunk, — figyelmeztetni arra, hogy míg a kulturálatlanok híresztelt, „barbár” magyarság 100 pontot és a sport minden ágában bajnokságokat szerzett az olimpiáson, a csehek alig tudtak néhány helyezéshöz jutni, az oláhok és szerbek pedig, — akiknél még a medvétáncoltatás, a lepényevés és az orgyilkosság a nemzeti sport, — megmukkani sem tudtak.

Most kell azonnal megragadni a világ figyelmét egy rövid, kifejező, képekkel, néhány statisztikai adattal szemléletesen tett propaganda-irattal és rámutatni arra: *ime olyan civilizálatlan, kulturálatlan balkáni söpredéknek dobták oda a magyar földet, amely akárcsak a libériai néger köztársaság, vagy valamelyik malajzi szultánság, képtelen résztvenni a magas lelki és testi neveltséget igénylő világkonkurenciában.* Hirdetni kell ennek a röp-iratnak amerikai, angol, belga, skandináv, francia és germán előtt: *itt volt a próbatétel, ahol nem lehetett a világ ítélőszékének nagynyilvánossága előtt hamisítani, hazudni, csalni és a magyarság megméretésén, súlyosnak találtatott, a „hős” oláh és a „győztes” szerb a „nyugati” csehekkel együtt értéktelennek.*

Tudjuk, hogy a magyar vívók, nyzók, atléták, tornászok, a magyar sportférjak, — eltekintve néhány szomorú kivételtől, — nem egyéni hiúságból, nem az olimpiai éremért, nem a személyes dicsőségért, de teljes odaadással és missziós rajongással egyben a magyar igazságra küzdöttek végső testi és lelki erőmegfeszítéssel. Ennek a heroikus

munkának eredménye azonban csak úgy lesz, ha a Trianon elleni harcot vezérlő orgánunk önértetesen, de ugyanakkor friss tettekkészéssel és

frappáns formában Európa és Amerika elé tárják az olimpiász messzehangzó igazsághirdetését: Trianon ellen!

A debreceni háztulajdonosok memorandumban kéri a kormányt a közvagyon terheinek csökkentésére

A Háztulajdonosok Egyesületének választmányi ülése

(A Debreceni Ujság tudósítójától.)
A háztulajdonosok egyesülete tegnap dr. Ruffy-Varga Kálmán felsőlázi tag elnöklésével választmányi ülést tartott, melynek megnyitása után az elnök röviden vázolta programját.

„Politikai, felekezeti és társadalmi különbségekre való tekintet nélkül minden háztulajdonost tagtársunknak tekintek, — mondta Ruffy-Varga Kálmán, — azonban szervezkedésünk nem irányul senki ellen, hanem minden erőmmel rajta leszek, hogy a háztulajdonosok, akiknek eddig nem volt megfelelő szerveztségük és képviseletük, ehhez hozzájussanak. Ha az egyesület tagjai kellő támogatásban fogják részesíteni munkámat, ígérem, hogy a háztulajdonosok érdekeinek az országgyűlés felsőházában is szószólója leszek. Debrecen estekintében is példát fog mutatni az ország többi háztulajdonosainak.” A választmány tagjai az elnök kijelentéseit nagy lelkesedéssel fogadták és neki egyhangulag köszönetet és bizalmat nyilvánítottak.

Ezután a választmány dr. Kovács Béla ügyész előadásában tárgyalta le a tárgysorozatát, melyhez több értékes hozzászólás történt. Az ülésen a következő fontosabb határozatokat hozták:

1. A választmány felkéri a város

polgármesterét, hogy az utcaburkolási járulékok ügyét a legközelebbi városi közgyűlésen tizesse napirendre és ezen járulékok közadókából fedeztessenek.

2. *Memorandummal fordul az egyesület a kormányhoz és az illetékes hatóságokhoz a háztulajdonosok közterheinek csökkentése iránt, mert a házbérek nagymérvű zuhanásával szemben a régi adókulcsokat fenntartani, sőt új adónemeket bevezetni az adózók teljes anyagi összeroppanása nélkül nem lehet.*

3. Ugyancsak fenntartotta a választmány az egyesületi ügyész azon régebbi javaslatára hozott határozatát, hogy a *háztulajdonosok részére évi léteminimum állapítását meg, mely úgy az adó, mint magánjogi követelésekből eredő foglalatások alól mentes legyen.*

4. A választmány az egyesület nagyarányú fejlesztését sürögésnek mondta ki és szervezőbizottságot alakított, melynek a választmányi tagok tagjai és amely más egyesületi tagokból is kiegészítheti magát.

Végül felhatalmazást nyert az elnökség a gazdasági szervezésre és a szükséges megállapodások megkötésére, melyeket az egyesület a közeljövőben széles körben ismertetni fog.

A magyar szabadságharcra vonatkozó titkos iratokat találtak renoválás közben Debrecen legrégebbi épületében

A négy százhat esztendő Kovács-ház érdekességei

(A Debreceni Ujság tudósítójától.)
A múlt napokban fejezték be azt a renoválási munkát, amelyet Kovács Gyula vastagykereskedő végzetetett a Piac- és József királyi herceg utca sarkán levő házában. A munkálatokat Biczó Gyula építész vezette. A Debreceni Ujság-Hajdúföld munkatársa a renoválással kapcsolatban igen érdekes adatokat szerzett meg Kovács Gyula vaskecskedőtől és Biczó Gyulától.

Ez a sarokház talán a legrégebbi épülete Debrecennek. A tatározás alkalmával az egyik hatalmas tölgyfa-terendába vésvé, római számokkal megtalálták az építés idejét: 1526. A mai Kovács-ház tehát a mohácsi vész idejében épült. Hatalmas, hetven centiméter széles falai négy százhat esztendő minden viharával dacoltak.

Kovács Gyula előtt özvegy Kacs-kovics Ivánné Kornel Terézia volt a tulajdonosa, aki sok titkot rejtgetett az ódon épület boltíves szobáiban. A férje, Kacs-kovics Iván a magyar szabadságharcban híres tá-

bornok volt, aki az előnyomuló oroszok elől ebben a házában keresett és talált menedéket. Ide járt Fumi-gáli olasz ezredes is, aki a magyar seregben szolgált és legjobb barátja volt Kacs-kovics tábornoknak. A szabadságharc leverése után nem sokkal meghalt Kacs-kovics Iván s özvegye az iratai között számtalan olyan okmányt talált meg, amelyek rendkívül érdekes s akkor még nyilvánosságra nem hozható adatokat tartalmaztak a szabadságharcral kapcsolatban.

Kacs-kovicsné ezeket az iratokat egy szobában raktározta el, ahol ő maga is lakott. Amikor 1906-ban Kacs-kovicsné meghalt, az épületet végrendeletileg a református lőte-kony négyreletre hagyta azzal a szigorú kikötéssel, hogy azt a szobát, amelyben ő lakott, tíz évig senki fel nem nyithatja. Azt nem indokolta meg, hogy miért köti magát ehhez a különös kívánsághoz. A négyrelettel Kovács Gyula vette meg a házat s ugyancsak ő volt az, aki a tíz év elteltével felnyitatta a titkoszobát.

Ne fizessen Ön tizezreket magas lakbér fejében idegen zsebekbe, mi módot nyújtunk Önnek is, hogy saját házában lakhasson, mert 4 százalékos évi kamattal mellett folyósítunk bárkinek hosszú lejáratú törlesztéses kölcsönt: családi ház építéséhez, ház, telek vagy birtok vételéhez, ipartelep alapításához, drága kölcsönöknek olcsó kamatozású kölcsönre való kicseréléséhez. A „TAKAREKHÁZ”-OTTONT ALAPÍTÓ R. T. alaptőkéje 1.000.000, azaz egymillió pengő és az egyedüli Építő Takarékszövetkezet az országban, mely ilyen alaptőkével rendelkezik.

A felek befizeléseit a Pesti Magyar Kereskedelmi Bankban „ZÁRTSZÁMLÁN” kezeltetnek, tehát a legbiztosabb helyen vannak.

AZ INTÉZET MINDEN INFORMÁCIÓT KI BIR!!!

Ífítel, építkezési, birtok vásárlási, földmérési és egyéb mérnöki ügyekben díjtalanul szolgál felvilágosítással és szaktanácsal a „TAKAREKHÁZ”-OTTONT ALAPÍTÓ R. T. debreceni kerületi vezérképviselője:

FÜRST KÁROLY

mérnök, építési vállalkozó, földmérési és mérnöki irodája Debrecen, HUNYADI UTCA 6.

szobát. El lehet képzelni, hogy milyen hatalmas portenger volt már a batorokon és azon az óriási szekrényen, amely a Kacs-kovics-féle titkos iratokat rejtette magában. Hogy ezek az okmányok közelebbről mit tartalmaznak, azt most még nem áll módunkban ismertetni.

Még egy másik érdekessége is van ennek az ódon épületnek. Amikor 1849-ben egy éjszaka Debrecenben minden házában megállottak az órák az erős földrengés miatt és megrendeztek a falak, Kacs-kovics Iván tábornok házában vígan ketyegett tovább az inga s a falak rándítlelnül, moccanás nélkül állottak az erős földlökéseket. Még egy vakolat sem hullott le róluk.

Most már, négy százhat esztendő után azok is javításra szorultak. Ez ugyan már nem tartozik ide, de a mai viszonyokra jellemzőképpen érdemes elárulni, hogy a renováláshoz szükséges összeget a lakók teremtették össze, legalább is részben.

Meghosszabbították

a magyar-osztrák clearing-egyezményt

Budapest, augusztus 13.

A Magyarországi és Ausztriai között augusztus 14-ig érvényben levő clearing-egyezményt augusztus 12-én Budapesten történt jegyzékvalással az év szeptember 14-ig meghosszabbították.

Lapunkat támogatja,
ha hirdetőinknél vásárol.

Kiadó
Csapó-utca 10. sz.
alatt egy
üzlethelyiség
(volt hentesüzlet)
november elsétől.
Értekezni a háztulajdonossal az udvari lakásban.

A Magyar Kereskedő Testületek Országos Értekezlete

Irta: dr. Radó Rezső
kamarai főtitkár.

Az ország minden részéből Debrecenben gyűltek össze a Kereskedő Testületek kiküldöttei, hogy országos értekezletükön, mint a magyar kereskedelem hivatott parlamentje, megállapítsák a kereskedelem szükségleteit és megformálják kívánásait, követeléseit.

Nehéz gondok, keserűségek és fájdalmas érzések köréből indulnak Debrecenbe a mindenfelől sereglő kereskedő delegátusok és hiába szállanak vasútra, a sötét gondok nyomán követik őket, az elkeseredés szívébe, lelkükbe ágyazta magát, mert sajnos, a valamikor virágzó magyar kereskedelem sorsa és osztályrésze ma a mindennapi kenyérrért való emésztő harc, küzdelem és minden óra csak növeli a nehézségeket, amelyek az eddig megmaradtakat is összeroppantással fenyegetik.

A debreceni országos értekezlet nem lesz virágos szóképekkel ékes beszédek helye, nem örömteljes hangulat fogja megadni ennek az országos összejövetelnek jellegét, mert túl sok a kereskedő sérelme, baja és szomorúsága, de meggyőződésünk, hogy az országos gyűlés komoly méltósággal fogja feltárni a kereskedő végső erőfeszítéseket szükségessé tevő sanyaru helyzetét és az igazság ellenállhatatlan erejével fogja előtárni az illetékes intézőkörök elé halaszthatatlanul teljesítendő kívánásait.

A magyar kereskedelem nem akart és nem akar soha zavart csúszni, a magyar kereskedelem a gazdasági élet megzavart természetes rendjének helyreállítását követeli.

Az egyenlő elbánás elvének kell érvényesülni minden vonalon és minden vonatkozásban. A kivitelezések, a különleges kedvezmények a gazdasági életben mindig több kárt okoztak, mint hasznot.

Az adóztatásnál számot kell vetni végre-valahára az adózók tényleges helyzetével és teherbírási képességével. A régi felgyülemlett hátralékok behajtásának forszírozásával nem szabad lehetetlenné tenni az adózók megélhetését és jelenlegi adófizelési képességét. Be kell azt látni, hogy a jobb időkben befizetni nem tudott adótervezéseket nem lehet behajtani egy azóta összehasonlíthatatlanul meggyöngyült polgárságon.

Ami nem bír megfizetni az adófizető, annak további nyilvántartása és előírása csak improduktív munkával terheli a pénzügyigazgatást és csak lehetetlenné teszi az adófizető tevékenységének folytatását.

A szolid kereskedő leírja kétséssé vált követeléseit.

Ugyanezt kell tenni az államnak is, ha egyszer világos helyzetet akar teremteni.

Szabad mozgást kíván a kereskedelem, az egyenlő versenyfeltételek biztosítását. Végezhesse a kereskedő zavartalanul a maga hivatását, ne kapcsolják ki különböző

szervek és támogatott intézmények a kereskedő tevékenységét. Ezt kívánja a kormányzattól, de ezt kívánja a gyáripártól is és minden foglalkozási ágtól. Végezze mindenképpen a maga igazi hivatásának teendőit, egymásra van utalva minden foglalkozási ág, de maga az állam és más közületek is saját érdekében akkor járnak el helyesen, ha arra szorítkoznak, hogy az egyes foglalkozási ágak tevékenységének minél zavartalanabb folytatását biztosítsák.

A teherbírási képességgel arányba kell hozni a közszolgáltatásokat, de ugyanúgy kell megszabni a szociális terheket is. Keservesen megbosszulja magát az a kétszerkettővel nem számoló eljárás, ha a gyengébbé váltaktól az erősebbekre szabott hozzájárulásokat követelik.

A tényleges helyzettel számolni kell a forgalom lebonyolításánál is. A vasutaknak megfelelő intézkedésekkel meg kell könnyíteni az utazást és az áruszállítást, alkalmazkodnia kell az idők technikai haladásához és a vasut védelme emiatt nem lehet elzárni a kereskedelmet az autós fejlődése által megteremtett előnyöktől. Nem tilalmazások védik meg a vasut érdekeit, hanem célszerű új intézkedésekkel a vasuti és autósállítás megfelelő összekapcsolása. Számot kell vetni azzal is, hogy a meggyöngyült kereskedelem nem bírja el a békebelinél jóval magasabb posta, távirat és telefondíjszabásokat és rá kell térni arra az útra, amelyen a díjszabások olcsóbbodása tételével a forgalom növekedése révén várják a szükséges bevételeket.

És számot kell vetni azzal az igazsággal, hogy csupán csak megszorító intézkedésekből nem fakadhat új élet forrása. Teremtő, alkotó gondolatokra a válságok idején még

Értesítés!

Alulírott cégek tisztelettel hozzuk a „Takarékosság” könyvecskével vásárlók tudomására, hogy a „Takarékosság” Részvényársaságot saját kezelésünkbe átvettük. Mivel így a kereskedők ezentúl saját irányításuk és ellenőrzésük mellett eszközlik a „Takarékosság”-i könyvecskékre való hitelezést, a vásárlók teljes mértékben biztosítva lesznek, úgy az előzőekén, mint a szolid kiszolgálás tekintetében.

Tisztelettel: „Takarékosság” Kereskedelmi R. T. kötelékébe tartozó cégek.
(Hiteliroda: Debrecen, Deák Ferenc u. 6.)

Sesztina Lajos vaskereskedés,
Horn és Erdélyi szőnyeg, függöny,
Nagy József szücs,
Klein Miksa nődivat,
Debreceni Üvegkereskedelmi RT,
üveg, porcellán,
Kántor Ernő és Társa bazar, háztartási cikkek,
Csáthy Ferenc RT, könyv, papír,
Rózsa áruház nőruha, kabát,
Katz Andor rádió, csillár, kerékpár, gramofon,
Földes Sándor rádió, elektrotechnika,
dr. Szöllősi Tibor fogorvos,
Dankó temetkezési intézet,
Falussy Károly ezüstkoszorú cipész-mester.

Benyás Emil nődivat és cipő,
Kaszányitzky Endre üveg és porcellán,
Engel László órák és ékszerész,
Debreceni Műkőgyár RT, sarkó, építési anyag,
Lám Sándor üveg és porcellán,
Fáipar RT butor, lakberendezés,
Schreiber Adolf nőruha, kabát,
Kardos Jenő drogueria,
„Frici” kalapszalom nőkalap,
Korzó drogueria illatszerek,
Központj drogueria illatszerek,
Lőbj Gyula látszerész,
Epstein Izidor bazarárus,
Nemes Gábor utóda cipő,
Brüll Sándor fogász.

Kardos László vászon és fehérnemű,
Halmágyi S. Utóda nőikabát, ruha,
Magyar Ruháipar férfikabát, ruha,
Emerich Samu bazar, cipő, férfidivat,
Faforgalmi RT. tűzifa, szén,
Frank Ede férfidivat,
Bészler és Dávid vaskereskedés,
Feldheim Dezső posztó és bélésárú,
Magyar Virágház,
Rammlinger hölgyfodrász,
Goldstein Karolin fűzők,
Fj. Ábel Aladár műkertész,
Urbanovits Miksa férfiszabó.

fokozottabb mértékben van szükség. A nemzet megmaradása szempontjából mégis csak az a legfontosabb, hogy minden embert hozzá kell juttatni a legszükségesebb kenyér megkereséséhez.

A magyar kereskedők parlamentjének debreceni ülése ilyen és hasonló kérdéseket fog tárgyalni a helyzet valóságos képének bator, őszinte és tárgyilagos megvilágításával és ezzel az ország közvéleményének a leghasznosabb szolgálatot teszi s a kormánytényezők nem

zárkózhatnak el most már a kívánt intézkedések megtételétől.

A magyar kereskedőtársadalom a helyzet igaz feltárásával és a szükséges intézkedések megjelölésével, meg fogja tenni a maga kötelességét, azután az ország sorsát intéző felelős tényezők kötelessége lesz a gyors cselekvés.

A kereskedelemnek és iparnak, a tudomány és művelődés megbecsülésének, a szabadságszeretnek patinás városában meleg szeretettel várjuk és köszöntjük a magyar kereskedelem kiküldötteit!

Tíz százalékkal kevesebb iparcikket termel a világ, mint a háború előtt

A magyar termelési index hatvanöt

Budapest, augusztus 13.

Az amerikai és az európai tőzsdéken bekövetkezett szilárdulásból azt a következtetést vonták le, hogy a világgazdaság fordulópont-hoz jutott. Különösen Amerikában tekintették a newyorki tőzsdéhszort a prosperitási időszak kezdete jelének. A német konjunkturakutató intézet legújabb jelentése ezzel szemben megállapítja, hogy a javulási irányzat eddig csak a tőzsdéken észlelhető, a termelés területén semmiféle változást nem lehet észrevenni. A világ ipari termelése változatlanul lefelé irányuló tendenciát mutat.

A világ ipari termelését 100-al vesszük, az év eleje óta a termelési index 76.1-ről az év közepéig 67-re csökkent. Jelenleg tíz százalékkal kevesebb ipari árut termel a világgazdaság, mint a háború előtt. Ha számításba vesszük, hogy a világ népessége azóta legalább 12 százalékkal nőtt, akkor megállapíthatjuk,

hogy a világháború előtthöz viszonyítva legalább husz százalékkal kisebb a termelés. A világgazdasági ipari termelése 1929 közepén volt a legnagyobb, az azóta eltelt három év alatt a termelésben 40 százalékos csökkenés következett be.

Ha az 1928. évi termelést vesszük alapul, akkor a termelési index a következő képet mutatja az egyes országokban: Anglia 80.6, Ausztria 53.6, Franciaország 73.4, Németország 53.8, Lengyelország 54.6, Amerikai Egyesült Államok 53.2, Magyarország 65, Svédország 88. A világtermelés indexe 67.

Ezekből az indexekből is meg lehet állapítani, hogy a világgazdasági válságban különösen Németország, Ausztria, Amerika, Lengyelország és Magyarország sokkal súlyosabban szenved, mint akár Anglia, Franciaország vagy Svédország, amelyeknek termelési indexe jóval a világtermelési index felett áll.

A hőforrás vizét

Debrecen sz. kir. város köztisztasági és fuvarozási vállalata szállítja házhoz egész nap. Iroda: Szentanna 12., félemelet 3. Telefon 34-81. és 10-47. szám.

Debreceniek részvétele az Országos Kézművesipari Tárlaton

(A Debreceni Ujság tudósítójától.)
A Budapesten, szeptember elején megnyíló Országos Kézművesipari Tárlat iránt, különösen Debrecenben, nagy érdeklődés mutatkozik s az iparosság részéről tekintélyes számban jelentkeztek részvételre.

Mult nap este, az ipartestület helyiségében tartott értekezleten Nagy József elnöke alatt, megállapította a helyi csoportbizottság a jelentkezők helybeosztását és tekintettel a jelentkezők szakmabeli sokféleségére, el lehet mondani, hogy a Kézműipari Tárlat debreceni csoportja igen változatos, szébbnél-szebb ipari készítményeket fog kiállítani.

A nagy versengés, mely a debreceni iparosok által már két ízben elhozott vándorkoszorúért folyik, valószínűleg ismét Debrecennek jutja a díjcsászt, amennyiben iparosaink ez alkalommal is ki akarják magukért tenni s a kétszer egymásután elnyert vándorkoszorút harmadikban is, minden erővel biztosítani akarják.

A rendezőbizottság tőle telhetőleg minden elköveti hogy a debreceni iparosok részvételét úgy anyagilag, mint erkölcsileg elősegítse. Ezért, a Kézműipari Tárlat megnyitása előtt, azaz augusztus 27. és 28-án, az Arany-Bika dísztermében reklámkiállítás rendez, egybekapcsolva divatbemutatóval, hogy ezáltal a kiállítók nagy felkészültségéről, a kiállított tárgyak kitűnőségéről a közönség meggyőződhesse, egyben pedig a közönség részéről a megrendelések elősegíttessenek.

Már most felhívja a csoport elnöksége Debrecen közönségét, hogy a reklámkiállítást és divatbemutatót végre pártfogásába és a vándordíjért küzdő csoport célját elérhesse.

A csoport elnöksége ezúton kéri fel mindazokat az iparosokat, akik a helyi reklámkiállításán és divatbemutatóján résztvenni óhajtanak, hogy ebellel szándékukat Nagy József elnöknek (Szent Anna-utca 3.) sürgősen bejelenteni sziveskedjenek, ahol teljes felvilágosítást is kaphatnak.

Fitye Imre különös kerékpáros-balesete a Libakertben

(A Debreceni Ujság tudósítójától.)
Különös baleset ügyében hívták ki tegnap délelőtt a Libakertbe a mentőket. Fitye Imre tizenkét éves suhanó kerékpáron ment az utcán s amint a Libakertbe ért, az egyik udvarról előugrott egy mérges kutya és irtózatot iramban, nagy ugatások között üldözőbe vette a megrémült biciklistát. Fitye Imre ijedében úgy nekifeküdt a pedálnak, hogy a kerékpár széleseben szelte az utat. Ez lett a veszete is. Ugyanis egy kanyarodónál Fitye lezuhant a bicikliről és a balkezét kifecskentette. A mentők helyretették a karját. Fitye Imre pedig nemsokára elkarikázott a nyolcast kapott biciklin.

Lapunkat támogatja, ha hirdetőinknél vásárol

Valószínűleg hétfőn vagy kedden startol Piccard

Zürich, augusztus 13.

Piccard professzor második sztratoszféra-repülésének technikai szervezőbizottsága hosszú nyilatkozatban ismerteti azokat az okokat, amelyek a szombat hajnalra tervezett start újabb elhalasztására vezettek. A péntek délelőtt beérkezett meteorológiai jelentések alapján úgy látszott, hogy az időjárási helyzet szombaton kedvező lett s ezért tüzték ki szombaton reggel fél négy órára a startot.

A légköri viszonyok megítélésénél természetesen nemcsak Svájc és a szomszéd államok időjárási prognózisait kell figyelembe venni, hanem legalább 700 kilométeres sugarú körzetet, tekintettel arra, hogy Piccard professzor esetleg tizenöt óra hosszat is a sztratoszférában marad, a légáramlatok pedig 30-50 kilométer sebességgel hajtják a légzőbőrt. Az Atlanti-óceántól és a Keleti-tengertől egészen a Föld-

közi-tengerig terjed tehát az a körzet, amelynek légköri viszonyait számításba kell venni. A péntek délelőtti jelentések alapján úgy látszott, hogy ezen az egész területen kedvező időjárás várható s miután a start rendkívül precíz előkészületeket kíván, pénteken délben már mozgósították az egész technikai személyzetet. A délutáni órákban a légköri viszonyok váratlanul rosszabbodni kezdtek s miután több meteorológiai állomás közelgő vihart jelzett, Piccard professzornak nehéz szívvel bár, de mégis úgy kellett határoznia, hogy egyelőre elhalasztja a startot, tekintettel arra, hogy a vihar igen nagy veszedelemet jelent a légzőbőrnek. A meteorológiai szakértők szerint a légköri zavarok körülbelül két-három napig tartanak, úgy hogy a start hétfőn vagy kedd reggelre várható.

Száz év óta csak négyszer volt ilyen forró júliusunk, mint az idén

A Meteorológiai Intézet jelentése szerint az idei július is egyike volt az utóbbi hetven esztendő forró júliusainak. Ehhez hasonlóak az 1839., 1874., 1928. és 1931. esztendők voltak. A középhőmérséklet 23,4 fok, ami a százéves átlag hőmérséklettel közléppel szemben 1,5 fok hőfelesleget mutat.

A legnagyobb meleg július 8-án volt, 35,4 fokkal. Ez olyan nagy meleg, aminő ezen a napon az utóbbi hét évtized alatt nem fordult elő. Július három napja mutatott fel ilyen kiugró értéket, mert 2-án, 7-én és 8-án észlelt napi hőmérsékleti maximumok meghaladták ezeken a napokon az 1871. óta észlelt legmagasabb értéket. A hónap első tizenhárom nap-

jának forrósága vetekedett 1859. és 1831. ezen szakaszának forróságával. Huszonkilenc nyári nap volt 25 fokot meghaladó reggeli hőmérséklettel és ezek között tizenhét napon még a 30 fokot is meghaladta.

A hőség tűrhetetlen volt a levegő nagyfokú nedvessége miatt. Középkorban 63 százalék, ami a sok évi átlagot 11 százalékkal meghaladta. Az égbolt 41 százalékát fedték felhők és a lehetséges napfényes órák 73 százalékban 348 órán át sütött a nap.

Július mindamellét csapadékokban gazdag volt, ez magyarázza a nagyfokú légköri nedvességet is, összesen 78 mm. eső esett, nem ritkán szokatlan sűrűséggel és élénk séllel.

Betörővezér lett egy oláh tanítóból, akit Marosvásárhelyen fogtak el

Marosvásárhely, augusztus 13.

Egy betörőbandának a fejét fogta el a marosvásárhelyi rendőrség. A legvakmerőbb betörések közül az ő nevéhez a vásárhelyi bünygyi krónika utolsó hónapjairól. Az előgott rabló, betörővezér a falusi tanítóságból lépett át erre a pályára. Marosvásárhelyen nem kevesebb, mint tizenöt betörést követelt el bandájával mindössze rövid pár hónap alatt.

A rendőrség már régóta figyelte ezt a gyanus, züllött életű „tanító ur”-at, akinek a letartóztatására tegnap este adta ki az utasítást. A tanítót Luca Stancencak hívják, 23 éves és egyik alsófehérmegyei faluban volt állami tanító. Büszke ura volt a falunak, míg a katonának kellett bevonulnia, a katonaságtól azonban valamiért megszökött s mint katonaszökevény az érték-

nöző életet de hamarosan a nagyenyedi fogházba került. Ott ismerkedett meg más betörőkkel, akikkel bandát alakított kiszabadulása után. Alsófehérmegyében, Nagyenyed városában működtek. Marosvásárhelyre az idei oláh pünkösdkor tették át működési helyüket.

A megátalkodott gonosztevő két betörést ismert be eddig a rendőrség előtt tett vallomásaiban.

Megdöbbenő vakmerőséggel beszél egyes bűntényeiről. Elmondta, hogy Duca ezredeshez ő mászott be éjjel a nyitott ablakon s az aivó ezredes mellől az éjjeli szekrényből lepta el az aranyóráját, cigarettatárcát, pénztárcát. Az ezredes felébredt, revolveréhez kapott és lövöldözött, de ő a sötétben nyugodtan kiugrott az ablakon.

Schopp mérnöknek a hálószobájából szedte össze szintén az érték-

tárgyakat, de nem menekült el gyorsan, hanem átment a többi szobákba, az ebédlőben terített asztalt talált, nyugodtan megvacsorázott az ott talált ételekből. Kun Ármán cukorkereskedőnél, Landanál, Bogdán cukrásznál hasonló módon követett el betöréseket. A rendőrségen vitézkedő gonosztevőnek mutatta magát s arról beszélt, hogy ő nem félt a veszedelemektől. A tanítóból a leggyűlöltebb, alias bűnöző lett, akinek kezeire rákerül a bilincs.

Egy kisfiu halálos lúgkémérgezése

(A Debreceni Ujság tudósítójától.)

Még a mult hónap tizedikén történt, hogy Harangi Lőrinc derecskei gazdálkodó két és fél éves kistfia, Harangi József, akit a szülei pár percre magára hagytak, a konyhában lúgkőoldatot ivott és súlyos sérüléseket szenvedett. A szülők a gyermeket orvossal kezeltették és úgy látszott, hogy kiheveri a belső égési sebeket és felgyógyul. Augusztus 12-én azonban a kisfiu hirtelen rosszul lett és néhány órai kínos szenvedés után meghalt. A halálesetről értesítették a csendőrséget is, amely megindította a nyomozást annak megállapítására, hogy a szerencsétlenség miatt kit terhel a felelősség. Dr. Preinészberger Jenő táblabíró, a központi vizsgálóbírószék vezetője szombaton délután szállott ki a helyszínre a törvényszéki orvossal együtt, aki felboncolja a holttestet.

Matuska Jüterbogért is magyar bírósg előtt felel

Berlin, augusztus 13.

A potsdami vizsgálóbíró befeljezte a vizsgálatot Matuska Szilveszter németországi vasúti mérnökletel ügyében és az aktákat áttette a berlini főügyészre, amely most a külügyminisztérium után arra fogja kérni a magyar igazságszolgáltatást, hogy a jüterbogi mérnöklet ügyét is tisztázza a budapesti főtárgyaláson s abban is hozzon ítéletet.

Összeroncsolta a lábát a cséplőgép

Súlyos szerencsétlenség történt a mult nap Püspökladány határában. Nemes József odaváló cipész-mesternek sehogy sem ment az ipar és elhatározta, hogy mezőgazdasági munkásnak áll be. Kapott is alkalmazást az egyik cséplőgépénél és napokon keresztül minden fennakadás nélkül szorgalmasan dolgozott. Legutóbb azonban a cséplőgép mellett gondatlanul járt el. A lábával akart valamit igazítani a gépnél, mire a hajtósíj elkapta a jobb lábát és a kerék teljesen összezúzta. Azonnal mentőkért telefonált Debrecenbe, akik első segélyben részesítették a szerencsétlenül járt Nemes Józsefet, majd szállították a debreceni sebészeti klinikára, ahol gondos ápolás alá vették.

Georges Roux francia politikus négy napos tanulmányutja Debrecenben

Előadásokat fog tartani a Nyári Egyetemen

Hirt adtunk már arról, hogy hétfőn délután 6 órakor Debrecenbe érkezik Georges Roux, a kiváló fiatal francia politikai író, aki legutóbbi nagyszerű könyvében nagy feltűnést keltve szállt síkra a magyar igazságért. Most éppen azért érkezik néhány napos magyarországi tartózkodásra, mert Magyarországról irandó könyvéhez akar benyomásokat és hangulatot szerezni. Ezért választotta Debrecen, a legmagyarabb várost.

Georges Roux debreceni látogatása kiemelkedik a megszokott külföldi látogatások sorából, mert az ő személyében látjuk a magyar igazság felé fordulni azt a francia politikát, amely a kis antant által félrevezetve, megcsönkította az országot. Négy napos debreceni tartózkodásának a programja a következő:

Hétfőn délután 6 órakor ünnepélyes fogadtatás a nagyállomáson, amelyen megjelennek a Reviziós Liga, a TESZ. tagjai. A város nevében dr. Tatay Zoltán tanácsnok, a Nyári Egyetem részéről dr. Hankiss János egyetemi tanár üdvözlő a kiváló francia vendéget.

Kedden délelőtt a Nagytemplomot, a kollégiumi könyvtárat és a Déri-muzeumot tekintli meg, majd látogatást tesz a város és a református egyház vezetőinél. Délután a nagyerdei fürdőbe megy ki. Este nyolc órakor a Nyári Egyetem keretében, a Déri-muzeum dísztermében nyilvános előadást tart „A Danavölgye kérdése” címen. Az előadást, amelyet belépődíj nélkül lehet meghallgatni, tolmácsolják.

Kedden este az Arany Bikában vacsora lesz Georges Roux tiszteletére, amelyen előkelő közönség lesz jelen.

Szerdán reggel a Hortobágyot tekintli meg, délután pedig a klinikai telepeket. Szerdán este nyolc órakor ugyancsak a Déri-muzeum dísztermében tart ismét előadást „Az európai kibontakozás” címen. A kiváló francia publicista csütörtökön utazik el Debrecenből.

A „magyarbarát” Georges Roux

A kis országoknak mindig nehéz helyzete volt a nemzetközi politikában. Magyarország súlyosan megadta az árát annak, hogy a nagy nemzetek politikusai nem tudtak országunknak a viszonyairól és az igazság nevében feldarabolják Magyarországot. Éppen ezért nagyjelentőségű a kiváló francia politikai írónak és publicistának, Georges Rouxnak a működése, aki a békeszerződések revíziójáról írt politikai tanulmányában a revízió szükségessége és elkerülhetetlen volta mellett tör lándzsát. Ebben a könyvében részletesen foglalkozik Magyarországgal s mindazokkal a vesztésekkel és igazságtalanságokkal, melyek Magyarországot a trianoni békeszerződés által érték. Magyaror-

szág megcsönkítését egy gazdasági, mint politikai szempontból nagy balszolgálatnak tartja és Közép-Európában nem lesz addig nyugalom és béke, amíg az elszakított területek gazdasági és népi egysége helyre nem állítatik.

Változás a francia politikában

Magyarországot a francia politika veteránjai darabolták fel, mert azt hitték, hogy ezáltal igazságosan cselekszenek. Ők még az ellenséges propaganda hatása alatt állottak, mely már a háború előtt vette kezdetét s mivel Magyarország az antant ellen küzdött, így minden rosszat elhitték róla. Ezzel szemben a fiatalabb francia generáció, mely mentes már a háborús gyűlöletől és ellenszenvől, egészen más állásponton van. Ők már látják, hogy a béketárgyalások nem az igazság érdekeit szolgálják, hanem azokon a hazugság és az intrika diadalmaskodott. Közép-Európa rendezésével az érdekelt szövetséges államok rosszul informáltak és félrevezették a francia államférfiakat s így történelmet írtak, hogy az ott létező békek még csak jobban elmérgesítették a nemzetiségi kérdést, ahelyett, azt végleg és méltányosan rendezték volna. A most ráncszakadt gazdasági bajok mindennél fényesebben bizonyítják, hogy a békeszerződések további fenntartása csak növekvő

veszedelmet jelent, mely kiszámíthatatlan következményekkel jár.

A revízió

A fiatalabb francia generáció, mely pártatlan, de nem érzelemtelen szemlélőként figyeli a közép-európai helyzetet és eseményeket, már nyíltan hirdeti, hogy itt bizonyos változtatásokra, tehát revízióra van szükség. A magyarságban már nem ellenséget, hanem őszinte barátot lát, melyre sokkal jobban építhet, mint a hevenyében összetakolt kis-antant szövetségre, melyet legfeljebb még csak a közös zsákmány féltése tud ideig-óráig együtt tartani.

Nemrég Franciaországban még a hazaárulással volt egyenlő, ha valaki kiejtette a revízió szót. Ma már e tekintetben lényegesen megváltozott a közvélemény s éppen a francia fiataloknak köszönhetően, hogy a francia közönség már kezdi belátni a trianoni béke revíziójának szükségességét. A folyóiratok egész sora tárgyalja ezt a kérdést, vitázták, előadások foglalkoznak vele.

A fiatal generáció

Ma már ott tartunk, hogy a fiatal francia politikusok, írók és publicisták, kik a közel jövőben országuk hivatalos politikáit és közvéleményét fogják irányítani, a közép-európai kérdés rendezését a trianoni békediktátum revíziója nélkül elképzelhetetlennek tartják. Tanáskodnak erről mindazok az előadások, folyóiratok és könyvek, melyek után politikai koncepciójukat a francia közvéleménnyel megismertetik.

Ezek közé tartozik Georges Roux kiváló ügyvéd és publicista is. Iro-

Rendkívül alkalmi vétel!

Original STINGL legmodernebb rövid kereszt-huros páncélrámas ércfűkés 3 pedálos majdnem új lelete ébenfa fenyve etű

zongora

Megtekinthető helyben augusztus 14. esetleg 15-en is délután 4 órától. — Müller, Bikaszálló.

dalmi munkássága révén neve Franciaországban mindenhol ismeretes. „Les Alpes ou le Rhin?” „Le divorce de l'Alsace”, „Réviser les traités”. Ez írások közül bennünket legjobban a „Réviser les traités” című érdekel. hol a revízióval foglalkozik.

Irodalmi munkássága nemcsak könyvekre szorítkozik, hanem a folyóiratokra is kiterjed. Számos párisi lap és folyóirat munkatársa, melyek közül nevezetesebbek a Plans, Heures Perdues, Notre Temps stb. Legújabbban a Revue de Paris-nak lett munkatársa, mely folyóirat a Revue des deux Mondes-dal együtt Franciaország két legelőkelőbb és legnagyobb tekintélyű folyóirata. — Jelenleg is a Revue de Paris megbízásából jön Magyarországra. Nem ez az első útja hazánk területére, hanem már tavaly is járt nálunk, mikor is Miskolcon a Magyar Revíziós Liga helyi szervezetének rendezésében nagyhatású előadást tartott a közép-európai kérdésről. Visszatérve hazájába magyarországi impresszióiról több előadást tartott és cikkeket írt. Mindenesetre nagyon örvendetes, hogy a magyar ügyet többek között ő is magáévá tette, kinek írásait a legmagasabb körök is figyelemmel kísérik.

Izsák József R.-T. VEGYÉSZETI GYÁR

Magyarország legnagyobb festékkereskedelmi vállalata

DEBRECENI FIÓK CSAPÓ-UCCA 17.

1 lit.	denaturált szesz	P — 78	1 db.	45 dkg-os 40%-os elsőrendű háziszappan	P — 38
1 kg.	elsőrendű petroleum	— 28	1	40 dkg-os 40%-os elsőrendű háziszappan	— 32
1	mosószóda	— 20	1 kg.	butorlack, különl. finom	2 80
1	mosópor	— 38	1	olajfesték, fehér v. szürke	1 28
1	buza (főző) keményítő	— 72	1	olajfesték színes, nem különleges színek	1 14
1 csg.	gyufa	— 55	1	brunolin	1 24
1 db.	mandula szappan 1/3 kg-os	— 32	1	fehér zománc, közép minőség	2 —
1	kézmosószappan	— 14	1	padlólack, közép minőség	2 —
1	1/7 kg-os 62%-os elsőrendű színezett szappan	— 15	1	parkett beeresztő viasz, Japán	— 52
1	19 dkg-os 62%-os elsőrendű színezett szappan	— 20	1 db.	Crystal parkettpaszta 1/4 kg-os	— 78
1	23 dkg-os 62%-os elsőrendű színezett szappan	— 24	1 db.	parkett fényesítő kocka	— 22
1	45 dkg-os 62%-os elsőrendű színezett szappan „Paula”	— 48	1 kg.	padlóolaj	— 52

Szappan minőségeink legjobbak.

Illatszerek, háztartási cikkek, padlófestékek, vegyszerek legolcsóbb bevásárlási helye.

A német-olasz barátság pozitív eredményei

Karcolatok a Nyári Egyetem külföldi vendégeiről

Olaszok és németek együtt mulatnak a Foróna kerthelyiségben. A házatérés az anyagi eltérések miatt már nem közös. Az egyik elkészült német maga vág neki az éj sötétjében a bizonytalan utnak. Az ut kalandjairól csak társai útján értesülhettünk.

Legkésebben tárnak az a két rondor beszélhetne, akikkel karonfogva sétált, de akik, mivel egyenruhájukban szemmel láthatólag károkat szenvedtek — a szélrózsa minden irányában elbűntek. A bus német — hogy hogyan — eljutott a leányinternátus tövébe. A taxin hazatérő olaszok véletlenül akadnak rá és a testvériség érzésétől áthatva kocsijukba tuszkolták. Ez még csak ment, de már az internátusba nem lehetett bekényszeríteni a németet. A Sturm und Drang korát élő ifjú germán ködös individualizmustól bajta elhárítottan az erdőbe vette magát. Közben hazatérő honfitársai olasz segédesapatokkal együtt patrúkjába felelőzve minden fűszálát átkutatták, míg végre az egyik patrújvezető egy rondorba botlott. A Wallisch nyelvűek eredményeit most először felhasználva imigyen szólott zengzetes magyarsággal a csendnek bajszos őrehez: Ely nemet hol...? A randeak mogorva őre a felthelyre vezette őket. Mily szörnyű látvány! Az ifjú óriás vérbe és borhafagyva hevert egy fatörk támogató őien. Az expedíció tagjai ölbekapták és felszállították az emeletre. Csak alapos mosdatás után lehetett reggeli pihenőre helvezni.

A makacs vásárló

Ilyen is akad. A Déri-muzeumban árult izléses iparművészeti tárgyakat veszi külföldesebb szenvedéllyel. Mindig kedvtelve állapodik meg az asztalnál. Rendesen más színt keres, mint amilyen van és másnapra megrendeli. Másnapra természetesen még nincs kész. Mikor megkapta, másnapra újra rendel. Mondanom sem kell, hogy akitől a boldog Werner Koch napról-napra növekvő kedvvel vásárol, nem valami öreg néni, vagy pláne bácsi; hanem maga az örökké vidám, szép fiatal művész.

Nemcsak potyautasok, hanem potyaivók is vannak

Es ahogy a potyautasokat üldözni szokta a fátum, úgy üldözi a potya-

NAGYSZALLODA

„IMPERIAL“

GRAND HOTEL

Budapest, VII., Rákóczi-ut 90.

1 perc a Keleti pályaudvartól.

Legmodernabb berendezésű elsőrangú családi szálloda. 152 szoba meleg-meleg folyóvízzel, központi fűtéses, telefonnal, elsőrendű olcsó étteremmel.

Alap igazolt előfizetői 20 százalékos kedvezményben részesülnek

Napi penzió 10.— P.

ivókat is a lektori hajthatatlanság.

No de kezdjük előlről. Szerdán este a vacsorázókhoz titokzatos arccal állított be az egyetem egyik közismert lektora és rejtélyes szavakat mormolt: — Menjünk a hullaházba! A gyöngébb idegzetűek tiltakozni kezdtek a vakmerő kísérlet ellen, mely északat álmuk megzavarására irányult. De csakhamar kiderült, hogy a hullaház nem hullaház, hanem Hullaház és nem halottak vannak benne, hanem jöfőle borok és elsőrangú cigány. — Mindezeket fontolóra véve elindult a kis csapat és mire a gyászosnak éppen nem mondható helyre eljutottak, már nagy csapat lett belőlük.

Akadnak elvetemült lelkek, akik a vendégek részére fenntartott borból mmi merészelték. Ez önmagukról megfedkezett magyarok ellen szólott az imént emlegetett lektori szózat. Irányult pedig különösképen a titkársághoz némileg hozzátartozók ellen, akik még e körülmény ellenére, vagy talán éppen ezért inni merészelték a tiltott borból és enni a tiltott pogácsából. Lón ezenközben pedig, hogy a hangulat igen magasra hágott. A kitűnő rendezés és a jó bor, no meg a jó cigányzene igen-igen felvillanyozta a társaságot és az uri muri csak a késő hajnali órákban ért véget. Felhívatalos értesülés szerint négy óra felé járt az idő, mire a vendégek — négykézláb — hazatértek.

A lidérc vagy a furlangos cserkészek

Táborfőzet néztek a vendégeink. Dottore miudjárt az elején bemászott a tűzhöz, a cserkészek mellé. Ezeknek nem nagyon tetszett a bizalmaskodás és igen megröfálták az őreget. Volt egy furlangos játék: a LIDÉRC. Sorbaálltak a reményteljes csematék és a sor végére Dottorét állították. A lidércjáték pedig abból áll, hogy vezényszóra emelgetik hol jobb, hol bal lábukat és végén az ég és föld között lebegő csoportot felborítja valami természetesebb cserkész. Így is történt. Mivel pedig a sor végén a nagyérdemű Dottore állt teljesen gyanútlanul, meg is ismerkedett az édes anyafölddel és nemcsak ötvenegynéhány év, hanem tizenegynéhány cserkész terhét is hordoznia kellett néhány pillanatig.

Ez azonban nem akadályozta meg abban, hogy harmadnap ebédnél darutollas kalapban jelenjen meg.

Miss Nyári Egyetem

Hivatalosan ugyan még nem nyert megerősítést, de a Nyári Egyetem köréből az a hír terjedt el, hogy a magasabb érettség leányát, Helga Peetel megválasztották MISS NYÁRI EGYETEM IDEGEN-nek, a MISS NYÁRI EGYETEM MAGYAR címet — az udvarlók és rajongók számából következtetve valószínűleg egyik debreceni tanítónő hallgató fogja elvenni. Ezután kerül sor a MISS NYÁRI EGYETEM UNIVERS választásra, amelyen — mint illetékes helyen sejtik — előreláthatóan a magyar miss fog nyerni. Még nem erősített forrásból származó hír szerint MISS NYÁRI EGYETEM IDEGEN az udvarlók és zaklatók nagy számára való tekintettel a rendőrség segítségét kénytelen igénybe venni.

Zokon ne essék,

de kénytelen vagyok ezúton figyelmeztetni némelyeket. Személyesen nem akartam senkít genőzni. De szólanom kell. Olyanok lépik el az idegen hallgatóink környékét akik az it-

letőkkel semmiféle idegen nyelven nem tudnak érintkezni. Tisztelettel legyen szabad őket felkérni: aki nem tud arabusul, ne beszéljen arabusul. Végtelemül kínos jeleneteknek vehetjük elejét ezzel. Szótárból nem lehet társalogni. És főképp nem lehet két olyan lány közé ülni, akik közül egyikkel sem tudnak beszélni.

Az iszákosság oka

Nem családi bánat, hanem szerelmi. Az egyetem legkisebb lektoránője iránt gyöngédebb fajta érzeményekkel viselkedik egy Szilézia pusztaírói ideszakadt könyvtárosnővendék. Könyvek helyett egyelőre a boros palackokkal foglalkozik. Különösen az utóbbi időben szokatlanul sűrűn tekint a kanecso fenekére. Vajjon mi lehet az oka mindennek. Helye ki? Erre a kérdésre is választ kaptunk. Gondbamerülten megyek hazafele. Bánatos hangokat hallok: „Fräulein, es kommt nicht wieder, es ist nur einmal...“ A kisasszony azonban hajthatatlan.

Azóta a szilézianer nem igen frekvenciálja az előadásokat, inkább csak

a Kék Macskától igyekszik vigasztalást keresni.

A magyar pálinka világhírű

Ezen a véleményen vannak a svéddek. Lehet hogy igazuk is van. De amint kigyózó menetben hazatérnek az internátusba, ennek a bánása meg is látszik rajtuk. Különösen van egy köztűlük, aki tűzbőlenné a kezét, — nem a pálinka jóbiréért, hanem azért, aminek ez a világhíre van. Első szó, amit debrecenies tájszóvalással megtanult, a „Pálinka“ zengzetes neve.

Felfedező köruton

A másik svéd egyebet szeret. Régebben időt jósolt Mendöl Tiborral. Mikor ennek folytán esőre fordult a debreceni időjárás, felhagyott sötét szándékával és elment településtörténetet tanulmányozni. Különösen megkedvelte ezeket a kirándulásokat, mióta tudós vezetőjének kedves huga is megy a kirándulásokra. Legutóbb Bősörményben voltak. Mivel nem volt nagy por, esős idő lévén, a svéd telepítő teljes elismeréssel adózott a hajdu fővárosnak.

A Nyári Egyetem hangversenye, hétfői és keddi programja

A Nyári Egyetem hétfőn délután zsúfolt programjának tehermentesítése céljából két előadást tart. — Előbb Hankiss János fejezi be „Uj irodalomszemlélet felé“ c. magyar nyelvű előadásait, aztán, hat órákor Eyssen Tibor dr. miniszteri titkár tartja meg érdekes előadását „Az iskolán kívüli népművelés“ aktuális kérdéseiről. Nem akarunk elébe vágni az illusztris előadónak, de már itt elárulhatjuk, hogy az iskolán kívüli népművelés a csehék egyik legfőbb gondja, amelyre milliókat költenek, mert tudják, mit jelent ez az állampogárj nevelés szempontjából. — Eyssen természetesen magyar nézőpontból tárgyalja azt a fontos problémát. Vacsora után az utolsó hangverseny kerül sorra a Zeneiskola hangversenytermében Eyssen Tiborné operatnekesnő vendégszerzésével. Galánffy Lajos és Csaykovits Nelly sokat ígérő közreműködésével. A hangverseny programja: 1. Liszt: H-moll ballada. (Galánffy Lajos). 2. Eyssen Tiborné énekszámai. 3. Joachim: Magyar hegedűverseny. 4. tétel (Csaykovits Nelly). 5. Eyssen Tiborné énekszámai. 6. Galánffy: Rondo. Szabó E.: Zongorasztvit. (Galánffy Lajos).

Kedden délelőtt Terranova, az olaszok elmöke bucsuzik a debreceni vendégszerető közönségtől. „A háboru utánj Magyarország“ c. előadásával, majd Wallisch Oszkár tartja meg utolsóelőtti előadását (vetített képekkel). Délután ugyancsak vetített képekkel Nagy József tart előadást a magyar szobrászatról, dr. Zih Sándor magántanár pedig az átöröklésről. Ünnepi estje lesz a magyar közönségnek egy kitűnő francia és egy kiváló német előadó bemutatkozása. Georges Roux, a magyar igazságért sikraszálló PLANS c. folyóirat főmunkatársa, aki már több könyvet írt a középeurópai problémákról s aki a jövő embere. reméljük a magyar jövőé is. A „Revizio Liga“ külön is felhívja tagjai figyelmét erre az előadásra. Thienemann Tivadar, aki Goethéről beszél.

a fiatal tudósnevezdek legismertebb alakja. Ez a mélyelméjű, gondolatokban gazdag előadóművész a tavaszi budapesti Goethe-ünnepélyen olyan sikert aratott, amely a jelenlévő német tudósokat is magával ragadta. Pécsert, Badapenes vagy Berlinben: mindenütt egyformán vonzza a szakembereket és a magasabb lelki évezetekre vágyó nagyközönséget. Azok közé a professzorok közé tartozik, akiknek minden évben volt hirdette ugynevezett „nyilvános“ kollégiuma, amelyen a művelt közönség nagyszámmal vett részt. A Nyári Egyetem vezetősége nagy sikerének tekinti, hogy a nagyon elfoglalt kitűnő előadót egy előadásra meg tudta nyerni.

A hangversenyre és a hétfői, valamint keddi előadásra vendégeket szívesen látunk.

A. B. C.

utasok részére.

A: Ha Budapestre jön szálljon meg a dunaparti elsőrangú

BRISTOL SZALLOBAN

B: mert olcsó áron nyújt mindent: szép szobát, kitűnő ellátást és szórakozást, hisz ugy a délutáni tünánál, mint az esti vacsoránál tánc van.

C: Mindezt (szobát teljes kitűnő ellátással) — a szoba fekvésétől függően — már napi 12 pengőért kaphatja.

BRISTOL SZALLO

Budapest—Dunakorzó.

Husz évi távollét után hazajött Sumatra szigetéről egy debreceni mérnök

Hat krajcáros befektetéstől a gummiültetvény telep vezetői állásig — Érdekes élmények a vad népek között

(A Debreceni Ujság tudósítójától.)

Néhány nappal ezelőtt közel husz esztendei távollét után hazaérkezett Magyarországra Székely László debreceni mérnök, aki két évtizeden keresztül tartózkodott Sumatra szigetén, ahol a legnagyobb gummi- és dohányültetvények vezetője volt. — Székely László tiszántúli származású fiatalember, aki 1914. elején, tehát még a világháború kitörése előtt kapott kedvet a tengerentúli utazásra. Sok viszontagság után eljutott Sumatra szigetére, ahol megapozta jövőjét és a múlt napokban mint dús gazdag ember érkezett meg Debrecenbe. A Debreceni Ujság — Hajdúföld munkatársa felkereste lakásán Székely Lászlót, aki rendkívül érdekesen mondotta el viszontagságos életének néhány kiemelkedő eseményét.

Utban Sumatra felé

Székely László, mint említettük, 1914 elején utazott el Magyarországról. Az utokacsese vette rá, hogy vándoroljanak a tengeren túlra. Kettőjüknek összesen kétezernyolcszáz koronájuk volt. Akkoriban ennek a horribilis vagyonnak látszó összegből hajólegyet vettek s a két alig husz éves fiatalember hajóra szállott.

— A Vörös tengeren hajókáztunk, — mondotta munkatársunknak Székely László — és magyaros galériával szórakoztatták a stewardardnak. A hajón mindenki azt hitte, hogy egészségügyi kirándulást rendezünk. Egyszer azonban észrevettük, hogy nagyon fogytán van a pénz. Én ugyanakkor annyira megszomjaztam egy kripli sörről, hogy a ruhámat is odaadtam volna érte. A sörivés meg is történt, de hat öltözöt ruhám bánta meg. Ezeket nyolcvan márkáért adtam el egy hajón utazó uzsorásnak és két kripli sör mellett vigabban néztem a jövő elé.

A vad orang-kuba-kubák földjén

Hosszu hányattatás után, — nem is beszélve a tengeri beregségről, — végre megérkeztünk a hollandus Sumatra szigetére. Az ugynevezett orang-kuba-kuba nép lakja az egész szigetet. Vad nép ez, amely a legnagyobb gyűlölettel viselkedik a fehér emberek iránt. Az első napokban betegség vett raitank erőt, majd két hétig tétlenül lődörögrünk minden nyelv- és helyismeret nélkül. Egyszer azt mondta az anokatestvérem: — Szinte hallom, hogy a Margitszigeten játszik a katonazenekar. Haza akarok menni.

Csaknem elsírta magát, mire én kijelentettem, hogy szerzünk pénzt és hazamehet. Ezt könnyű volt mondani. Végül úgy oldottam meg a

nagy kérdést, hogy elmentem Medan főjegyzőjéhez, aki tizennégy hollandi forintot adott. Ez elég volt az anokatestvérem hazaszállásához. Soha sem felejttem el azt a pillanatot, amikor, mint husz éves gyerekember, a messze idegenben láttam a hajót eltávolodni a partoktól. Ekkor elszakadt egyelőre az utolsó szál is, ami a múltakhoz, a rokonokhoz és honfitársakhoz kötött. De ez is elmúlt.

Hat krajcártól a dohányültetvényig

Amikor a tengerpartról visszamentem, megszámláltam a pénzemet. Körülbelül hat rézkrajcár volt a zsebemben. Bementem egy előkelő medanai szállodába és ettem, ittam. Mindent persze felírásra. A pincér írta hűségesen, mert meg volt győződve, hogy nagyon gazdag kéjutas vagyok. Végül, mikor már ők is megelégték a hossza nyuló hitelt, a szálloda tulajdonosa jelentkezett. Udvariasan megkért, hogy talán egyenlítőnk ki a számlát, mire kijelentettem, hogy szívesen, de előbb kölcsönözze a szükséges összeget. A derék hollandus szállodásnak csaknem a földre esett az álla, de én ennek köszönhetem azt, amit végül is elértem husz hossza esztendő alatt. Egy angol dohányültetvényen álláshoz juttatott csak azért, hogy az előlegképen kifizetett pénzből szállodai tartozásomat megadjam. Nem sokáig voltam a dohányültetvényen, mert csakhamar a sumatrai kedvelt inarhoz, a gummi-termesztéshez pártoltam át és pár év alatt annyira vittem, hogy egy hatalmas gummiültetvény felhatalma vezetője lettem. Ma már ez is megszűnt. Hazajöttem Magyarországra, ahová már évek óta hívott a honvágy.

Most már nem is megyek vissza Sumatrába...

Székely László a továbbiakban igen érdekes élményekről beszélt munkatársunk előtt.

Kilencvankilenc éves szerződések

A hollandi kormány fenntartása alatt álló Sumatra szigetén bárki igényelhet magának megművelésre szolgáló területet, amelyért a legminimálisabb összeget kell bér gyanánt fizetni. A szerződés kilencvankilenc évre szól, de azt senki sem tudja megmagyarázni, hogy miért spóroltak a derék hollandusok az évekkkel, vagyis miért kerültek a kerek száz esztendő. A Sumatra szigetén élő néhány magyar telepes körében azt a hírt terjesztik, hogy a hollandusok a gyarmat elfoglalásának első idejében magas kort értek el, de — bár többen közöttük kilencvankilenc éves korukban haltak meg — senki sem érte meg a száz esztendőt. Samatrában tehát a kilencvankilenc szám szinte kabalisztikus.

Hatezer kulit egy ültetvényen

Amikor az igénylő megkapja az igényelt földterületet, azaz öserdőt, hatalmas pénzt kell befektetnie az

irtási munkálatokba. Nagyon sokan próbálnak az utóbbi időkben hátsó indiai szigetekre vándorolni abban a reményben, hogy ott könnyű a megélhetés, mert az ember annyi földet kap, amennyit épen akar. A nagy családás akkor következik be, amikor az erdőirtásra kerül a sor. Székely László, aki a legnagyobb akarattal töri a célja felé, már-már elvesztette minden reményét a sikerben. Irtózatosságot az áldozott fel. A munkásokat ugyanis most már importálják Kinából és a közeli szigetekről. Székely László maga hatezer kulival dolgoztatott az egyik ültetvényen. A kulik sokkal megbízhatóbbak, mint a benszüllöttek, akik körében különösen az utóbbi években állandó bolsevista propaganda folyik. Samatrában és általában a hindosztáni szigetekeken egyszerű módon intézik el a kommunista eszmék által megtévesztett munkásokat és az agitátorokat. Kiviszik őket Uj-Guinea északi részébe, ahol egy külön telepük van a deportáltaknak. Ebben az évben már negyvenezren vannak a telepen, amelyet Dighnak neveztek el. A deportáltakat erős katonai osztag őrzi s onnan a kommunista kulik és jávai vagy sumatrai benszüllöttek soha sem szabadulhatnak el. Megvan minden kényelmük, de a társadalomba többé nem engedik őket.

Fellendült az ócskaruha csereüzlet Debrecenben

Új szövetet adnak az ócska ruháért

(A Debreceni Ujság tudósítójától.)

A nyári pangás idején az országban ugylátszik már csak egy üzletág van, amely virágzik: a ruhacsere. Nem tudni ki jött rá, ki szabadalmaztatta ezt a rendszert, annyi azonban bizonyos, hogy jól járt vele ő is, de a közönség is. Debrecenben a tisztviselő osztály, amely fizetés-csökkenés következtében elsősorban azt a pénzmenyiséget veszítette el, amelyet szórakozásra, ruházkozásra tudott fordítani, azt lehet mondani egyszerűen megsza-

ba. Eleinte mindenki csalafintaságot orrontott a ruhacsere reklámok mögött, mert szinte elképzelhetetlennek tűnt fel az emberek előtt, hogy miként lehet egy vagy két használt öltönyért, teljesen új angol szövetet adni, lassanként azonban százan és százan győződtek meg róla, hogy a ruhacsere mőgött nincs semmi kópéság, sőt nagyon is jól jár, aki elnyítt ruháit beviszi a csere-intézetbe.

A csereakció sikerének titka

A szakma egyik szakértője, aki már több száz ruhát cserélt ki Debrecenben, érdekesen mondja el ennek a csereakciónak a titkát.

A közönség kezdetben azért volt bizalmatlan, mert nem tudta megérteni, hogy az üzletemberek hol találhatják meg a számításukat. Miután az itthoni piacokon, szilvásáron rendkívül nyomott volt az ócska ruha ára, el sem tudták képzelni, hogy miképpen lehet 30-40 pengőbe bevenni egy használt ruhát.

A titok nyilván ott van, hogy a csere-vállalatok a Balkánra, Levantára és Törökországba szállítják a használt ruhákat. Ezek a népek most kezdenek áttérni az európai viseletre és az egyszerűbb lakosság is nagyon keresi az európai ruhát. Az új szövetekre és ruhákra azonban az illető államok kormányai rendkívül magas behozatali vámot vetnek ki, úgy, hogy az új ruha szinte meffi-

Soha ilyen olcsón csillárt
nem vásárolhat újra, mint a
Világítási Vállalat

Batthyányi uccai üzletében

TÁJÉKOZTATÓ ÁRAK:

Négy lángu csillár a helyszínen felszerelve	— — —	17 P-től
Három lángu csillár a helyszínen felszerelve	— — —	15 P-től
Egy lángu ampolna a helyszínen felszerelve	— — —	9 P-től
Szebbnél-szebb éjjeli szekrény lámpák	— — —	8 P-től

zethetetlenül drága. Ezzel szemben a viseltes ruhákat nem terheli semmiféle vám. Ezeket, az itthon beszédett ócska ruhákat megfelelően kiadjasztálják, rendbeszedik, úgyhogy azokat még sokáig lehet viselni oda-kint, ahol egészen tisztességes árat adnak értük.

Külföldön a ruhaesere fizet gazdasági szempontból figyelemre méltó dokumentumot szolgáltatott arra, hogyha nincs vám, ha az ára körforgását nem akadályozza meg a vámhatárok, akkor rögtön van kereslet, forgalom, fizlet.

Interjú egy ruhaeserével

A Sas utca sarkán, ahol az egyik ilyen ruhaesere üzlet működik, munkatársunk éppen szembe találkozott egyik magas állású debreceni köztisztviselővel. A kezében elegáns kis bőröndöt vitt és pár perc múlva eltűnt az üzlet aijtáin. Visszafelé ívet sikerült meginterjúvolnom.

— Tudja öcsém, — hangzott a válasz, — annyi az egész, hogy rossz világ van. Tizenöt-husz évvel ezelőtt magam is Budapesten dolgoztam. Ha nem Weiner és Grünbaum csinálta a ruhákat, akkor fel sem vettem. De hát persze ez régen volt. Lehet, nem is volt igaz. Most, eiseje táján, mikor megcsináltuk a kalkulációt, kiderült, hogy téj ruhára nem jut egy fillér sem, öszi felöltőről pedig egyenesen szó sem lehet. Szánálás, fizetéscsökkenés, adó... szóval tudja már. Így kaptam aztán most a régi ruháért egy új szövetet. Nem Weiner és Grünbaum fogja ugyan megvarni, hanem egy kis szabócska ott a Tisztviselőtelepen, ahol lakom, de azért jó lesz.

Mire elnyövöm, hátha lesz megint egy kis jobb világ.

A szabóknak használt a csereüzlet

Körülbelül ilyenformán gondolkozhatott az a sokszáz debreceni tisztviselő és középosztálybeli ember, aki már jóelőre becsereültette a ruháit. Nyár közepén a legtöbb ember téli ruhát cserélt. Aki tehetett, sietett, mert hátha sok lesz a jelentkező és vége szakad az akciónak. Voltak állami hivatalok, amelyekben tízével, huszával cserélték a ruhákat. A klinikákról egész expedíció szállította be a kicserélt ruhákat.

Az akció eredményeképpen, — egy mondják, — a zsigon is felment a viselt ruhák ára, mert az emberek azt mondták, hogy ha nem kánnak megfelelő árat, inkább viszik a csereüzletbe.

A ruhaeseréket azonban nem érintette túlzéskénven a csereüzlet. Azok, akik így igyekeztek téli ruhához jutni, a kis pénzü tisztviselő, lateiner emberek ma már olyan rossz helyzetben vannak, hogy egy sem tudtak volna új ruhát vásárolni, legfeljebb télen is elárított volna a részben. A szabó inatosságának viszont egyenesen használt a csereüzlet. A becsereült ruhákért ugyanis mindenki szöveteket kapott, melyeket természetesen meg kell varratni. Ez pedig munkaalkalmat jelent a szabóknak.

Nagy forgalom

Debrecenben eddig ezerre lehet fenni a becsereült ruhák számát. Volt aki kevés, öt-tíz pohár, ráfizetéssel kapott új szövetet, voltak azonban azvonhasznált, végleg levitt ruhák

is, melyekből két-háromat is kellett adni egy új garnitúráért. Ez az új azonban még mindig többet ért, mint a becsereült három.

A szükség, nyomoruság megtanította a társadalmat, hogy okosan él-

jen, minden meglévő értékét felhasználja addig, amíg eljön az a bizonyos jobb világ, amikor újra lesz pénz angol szövetre, pesti szabóra, eleganciára.

Megtalálták a vágóhídon a csütörtök esti rablótámadás alkalmával ellopott ridikült

Széleskörű nyomozás folyik az ismeretlen merénylő után

(A Debreceni Ujság tudósítójától.)

Részletesen beszámolt a Debreceni Ujság—Hajdúföld arról a különös rablótámadásról, amely csütörtökön este történt a Diószegi úton. Kiss Lászlóné hazafelé tartott két leánya kíséretében és közben egy meztelbas, ismeretlen férfi rohant utánjuk, aki kikapta Kissné kezéből

a 380 pengőt tartalmazó ridikült, és elrohant a Homokkert irányába, ahol eltűnt. A merénylő kézrekerítésére széleskörű nyomozás indult meg. Érdekes, hogy szombaton reggel az egyik detektív, aki a nyomozást vezeti, a vágóhid udvarán eldobva megtalálta a ridikült, természetesen a 380 pengő nélkül.

Öt évig még lehet temetkezni a régi temetők családi sírboltjaiba

(A Debreceni Ujság tudósítójától.)

A köztemető megnyitásával tulajdonképpen bezárták az összes felekezeti temetőket, kivéve a zsidó hitközség temetőjét. — A zsidók ugyanis csak kereszténymentes helyen halandók temetkezni és ezért kötelezettségét vállalták, hogy saját temetőjükben egy éven belül ravatalozó helvisévet építenek. Miután háztól temetni addig sem lehet, a város most tárgyalásokat kezdett a hitközséggel, hogy az egy éves terminus lejártaig is ne a háztól ha-

nem a zsidó temetőből temessék a zsidó halottakat.

A régi felekezeti temetőkben, amelyeket ki fognak irtetni, öt évig még lehet temetkezni, de csak a családi sírboltokba. A családi sírboltok tulajdonosi nagyon kevesen vannak, ezért a város kivétel képpen nekik meengedte, hogy a hátralevő öt esztendőben a halottaikat a háztól temessék el.

Lapunkat támogatja,
ha hirdetőinknél vásárol.

Az „Annahat” ültetvény története

Egy öreg ültetvényes elbeszélése.
Írta: Székely László.

Fritz Keltner-rel együtt dolgoztunk a Sumatrá Borneo Prinslage Maatschappijnál. Mindketten fiatal felügyelők voltunk. Fritz volt az egyetlen fehér ember szomszédom. Igaz ugyan, hogy házaink között vagy tíz kilométer öserdő feküdt, de azért szorgalmasan látogattuk egymást: egyszer egy hónapban, ilvenkor aztán összeülünk és megbeszéljük a megbeszélendőket: — külügyeket, az ültetvényt érintő dolgokat, az időjárást.

Fritzről azt beszélték, hogy a Keltner nevet csak felvette s hogy igazi neve Graf von X, zu Y, és hogy valami furesa ügy miatt kellett a porosz hadseregéből kilépnie és nyomtalanul eltűnnie. Mindenesetre tény az, hogy igazi urifü benyomását tette, művelt, jómodoru, előzékeny és vendégszerető volt. A felüle terjengő hírek fantázia szüleményei is lehettek. Az öserdei magányban élő európai szívesen foglalkozik fantasztikus történetekkel s gyakran költ egymásról lehetetlenebbnél lehetetlenebb meséket.

Fritz sehogysem volt megelégedve helyzetével. Bár mint a hatalmas Sumatra Borneo Co. alkalmazottja szívesen keresett, mégis csak másnak kértse a nagy öszegeket, magának csak kis töredéket.

— Nem sokáig lesz ez így, — vélekedett s egy este amikor nála vendégeskedtem, elő is rukkolt tervével.

— Sokkal helyesebben tennék, ha saját számlánkra kezdenénk valamit. Most már ismerjük az itteni viszonyokat, hennszülötték nyelvét beszéljük

az ültetvényes mesterség minden csínját-bínját kibabultuk. Most kell indulnunk, míg nem késő.

Én csak huzódva fogadtam pajtát, som lelkes tervét. Meg volt a jó állásom, biztos fizetésem, szép haszonrészesedésem és nem volt semmi rizikóm. Nehezen áldottam költőnek.

— Kár a jó állást otthagyni, a kezdethez pénz is kell, mégpedig sokkal több, mint nekünk van. Mi lesz, ha egyszer megakadunk?

— Az már ne legyen a te gondod, — vélekedett Fritz hitközségesen.

Sok rábeszélés után engedtem. Jó. Hát hogy is kezdjük?

Fritz térképet teregetett az asztalra s a pisgoló petroleumlámpa világosága mellett izzadva tanulmányozták a lehetőségeket.

Bagan Si Appi-Appi közelében, ahol a Sumatra Borneo ültetvényei voltak, már semmit sem lehetett kezdeni. A megközelíthető terület mind ki volt adva a folyók melett már nincsen használható terület. Nagy angol és holland társaságok kapták meg. Gyűrűnk lejjebb a „sötét Dél” felé... Siak Sri Indrapura. A térképen sűrű kis vonalak: mocsár. Aztán egy fehér folt: lakatlan. Három napi hajózás dél felé. Város, helység bines, Mocsáron keresztül egy hatalmas folyam kanyarog fel, a sziget belseje felé. Singapore, a Straits Settlement, a Malacca esatorna tuloldalon négy napi hajózás. Ez még elég közel lenne...

Odakünn sötét, meleg éjjel lett. Valahol az öserdőben dübörögve rogyott össze egy évszázados faóriás. Álmából felriadt majomcsorda rikoizva menekült. Aztán megint mély csönd...

Megittuk az áldomást a jövőre, az új ültetvényre. Siak Sri Indrapura.

Egy két mulva kikötöttünk egy rettenetesen elhagyott folyó torkolatánál

Néhány cölöpökre épült maláj ház, kínai háiszáritó mocsaras bozót. Egy kis tisztáson nagy, négyzetleges deszkaház, előtte zászló-árbóc a hollandi lobogóval. Kormányzósági épület. — Egyéb semmi.

A kis parti gőzös, amely eddig hozott, tovább esobogott, mi pedig egy „prauw“-t, egy hatalmas esónakot béreltünk, hat maláj evezőt és hat kínai kulit fogadtunk fel. Néhány zsák rizst és egy zsák szárított halat vásároltunk. Beraktuk fegyvereinket sátrunkba, szunyoghálóinkat térékőszeli szárazmalakokba és indultunk fel, felé, ár ellen a fehér folt felé.

A folyó széles volt, lombha lassu folyású és büzös. A partokat mocsárból kitűző, ember nem járta öserdő szegélyezte. A feneketlen sárban krokodilusok sütkéreztek. A majdnem elviselhetetlen melegben szédülő fejfel bóbiskoltunk, fehér ruhánk faeserő vízesen lapadt testünkhöz. A fölöttünk tetőként kifeszített vitorlavászán izzott s a kulik meztelen, barna hátáról patakokban ömlött az izzadság. Evezőesapásaikat monoton énekük kísérte reggeltől estig.

Igy utaztunk nyolc napig. A partok már nem voltak annyira mocsarasak s a folyó lankás dombok között fojdogált.

Kilencedik nap kikötöttünk. A táborot a folyóhoz közel, egy domb tetején ültük fel. Sűrű, átjárhatatlan bozótban keresztül kellett utat vágni a dombtetőig. Gundul, az otthonról, régi ültetvényünkről magunkkal hozott szolgálunk hamarosan lakályossá készítette ki sátrunkat. Aztán teát főzött és szárított halat sütött.

A kínai kulik is elhelyezkedtek illő távolban, a esónakos malájok pedig azonnal kivonultak vadászatra. Természetesen puska nélkül, mert a bennszülötteknek nem szabad lőfegyvert

használni. Azért mégis egy óra múlva hatalmas vaddisznóval tértek haza.

Másnap reggel indultunk az ugynevezett explorációra, terepvizsgálatra. A kulik előtünk parangjaikkal, borotva éles kardszerű szerszámjukkal, keskeny ösvényeket vágnak a rengetegben. Az erdő még így is nehezen járható, egymáson keresztül, kaszi fekvő rothadó fahullákon kell átmásznunk, tűzshangyák ezreivel küzdenek, a rottang palma (tengernád) keszvelen tövisai szagattják bőrüket. Kigyók, husanak el előtünk és a nagy vad menekülése recsegte a bozótot.

A talaj jó. Szép vörös agyagos föld, csak a dombok között mocsár. Az erdő ugyan sűrű, de fejszévei keménysége miatt nem vágható twalang fa nem sok van. Ez előny. Aztán nagy előny még, hogy a terep közvetlenül a hajózható folyó mellett fekszik.

Öt napig jártuk az erdő keresztben, kasul. Ötödnap este megállapodtunk Fritzrel, hogy erre a területre kérünk „Concessio“-t a holland gyarmatormányzóságtól. Megállapítottuk a helyet, ahol voltunk és elindultunk vissza, a tengerparti faluskához, hogy a legközelebbi kormányzósági tisztviselővel, a „Controllleur“-rel beszéljünk.

A controllleur olyasforma állás, mint itthon Magyarországon a főszolgabíró. csakhogy itten gyakran néhány helyi járóföldre laknak a legközelebbi lakott helytől, eldugva az öserdei mocsarak retegegében. A controllleur és a körzet benszülött fejedeme együttesen adják ki az európaiak által megkért területre a concessiót: kilenevenkilenc esztendőre szóló tulajdonjogot. Jobban mondva a hennszülött fejedelem hozzájárulása is szükséges, de ez csak forma. A controllleur a fő.

A controllleur nagyon örült, amikor beültünk hozzá. Már néhány hó

Motorbiciklin az Alföldön át a Balatonhoz

II.

Szegedről kifelé Budapestnek nagyszerű keramikokcsással kezdődik az út, pedig benne a városban majdnem összetört kocsink a darva kockás, mély gödrű utakon. De alig hagytuk el a várost és vészett a júliusi délelőtti izzó párájába a fogadalmi templom keltős tornya, a vas-tag porral fedett makadám országutat a szegedi tanyavilág szürke homokmezője vette körül, mely éppúgy izzott, száraz volt, mint a zsákal tarlók göröngye. Az út mellett egy hatalmas tábla földön ugyan vízvezető árokából vastag csővívő szivattyú ontotta a táblákat elváltató csatornába a vizet, de bizony tevénytelenek még így is vajmi kevés jele látszott. Ugy tudtuk meg: a rizs termesztési kísérletek egyik területe elégettünk.

A szegedi tanyavilág

Béjutottunk aztán a bérlőinek szegénységéről hírhedt szegedi tanyavilágba, ahol szürke homokos, kopasz mezők, kiégett tarlók és szikes tocsogók mellett vezet el az országút. Elszórtan feltűnik egy-egy kisebb-nagyobb fecsoport, mögülik kenett tanyák bikkannak elő, de egészen más ez, mint a békési vagy hajdusági tanyavilág utolsó méterig felszántott, gondozott földjei. Embert, szekeret keveset lehet látni, csak ahogy jó harminc kilométeres futás után Kistelek felé közeledünk, jönnek szembe velünk mindgyak-

rabban töltött, földött háma egylovas szekerek, melyek kocskodó asszonynépsége üres baromfiasszarakkal, tyuktrecekkel van körülvéve. Milyen mások ezek a kisleleki, szegedi tanyai egylovas kordék, szekerek a Békéscsaba, Orosháza, Hódmezővásárhely határában látott csinos, cifra vasalású, módos gazdaszekerekhez képest, melyek előtt rengő husu, ives nyaka paripák cifra szerszámában kényeskedtek a város felé. Szegényebb világ ez!

Keskeny országuton Kiskunfélegyháza felé

Kisteleken a vásár már oszladozóban van s a vesszőkosarakban, kordékon piacra hozott csirkék, rucák a sok teherautó tyuk-ruca-ketreceiből tekintenek ki nagyfélénken. A faluból kifelé haladva is egész Kiskunfélegyházáig a soványlovu egylovas szekerek mellett ilyen baromfiasszálító, Pest felé tartó teherautókat érünk utól, bizonyítva, hogy a ceglédi, budapesti baromfikereskedők beszerző utikon egész a szegedi tanyák viláágáig kiterjeszkednek.

Meglepő, hogy Kistelek és Kiskunfélegyháza között milyen keskeny az országút. Az alig három méter széles makadám út sok helyen még elég rossz karban is van, úgyhogy a keskeny uton egy szekeret kikerülni, autót megelőzni az út mellé mély, felvágott homokba

kellett kitérni. Pedig ez az országút egyik fontos utvonala. Emlegetik, hogy ez a Berlin—Budapest—Belgrád—Konstantinápolyi autót utvonala s nagy, átmenő autóforgalmat akarunk itt lebonyolítani. De ebben az állapotában a Szeged—Kiskunfélegyháza út még nagyobb kocsiforgalom, nemhogy autóforgalom lebonyolítására sem alkalmas. Motorunk nyomán is percekig ültet meg a homokfelhő az előzött kocskon ülőket.

Kiskunfélegyháza csendesen szunyókál a délelőtti napsütésben. Fátlan utcáin felhőren izzik a homok. Környéke is a szikkadt szürke homok, úgyhogy alig hiszem, hogy Félegyháza határaitól írta volna Petőfi az Alföldet oly csodálatos szépségűnek bemutatató költeményeit.

A híres kecskeméti gyümölcs piac

Csak Kecskeméthez közeledve váltják fel a tarlókat szőlőtáblák és gyümölcsös kertek. A városban aztán árnyas fasorú utcákon futunk az árkaos elejű, impozáns város háza elé. Szemben vele a téren gondozott park virul s a lombokon keresztül szobor körvonalai tűnnek elő. Mikor az ép mellettünk, posztján álló rendőrtől kértem, kinek a szobra ez?, egészen méltatlankodva mondja: Hát nem tesszék tudni, a Kossuthé! Szava! nyomán emlékezetembe tűnnek a szabadságharc képei, melyek szerint Kossuth Kecskemét piacán a füstölő templom romjai mellett hívta a honvédseregbe a kecskemétiakat.

A város háza tulsó oldalán, hatalmas térségen a híres kecskeméti

gyümölcs piac terül el. Már oszladozóban van a vásár, de még mindig nagy az eleveenség, sürgős-forgás és mindenfelé megrakott szekerek, megpakkolt kosaras, puttonos emberek távoznak a piacról. De azért még bőven van most is eladni való. Nagy halmokban áll már a dinnye, alma, körte, főzni való tengeri és a zöldfözelékek. A magyar-osztrák vámháborút a kecskeméti piac is megérezte, erősen leestek az árak, de most már szépen eladnak mindent, sőt az árak — a szárazság miatt is, — a hónap eleji szintet is túlhaladták.

A piac embersokaságán túl eleven pirosan emelkedik egy iskolának tetsző új épület. Büszkén mondja a kérdező vásáros atyafiak, hogy az az új Kollégium. Valószínűleg ez az internátussal kapcsolatos új gimnázium vagy ref. tanítónőképző. Informátoraink tájékoztatása idáig azonban már nem jött.

A forgalmas piacterről árnyas fasorú utcán kell tovább menni Nagykörös elé. Olyan ez az utca, mintha a debreceni Eötvös utcán járnánk. Csinos, jóléte mutató polgárházak sorakoznak egymás mellé, egyik-másik ablakából zongoraszó csendül.

Nagykörös-Cegléd-Budapest

Nagykörös már nincs olyan szépen gondozott város, mint Kecskemét. A piac egyik sarkában százsámra állnak a gyöngyűri almával, ringlótal magasra tornyozott kosarak. A nagykereskedők vették össze, most csak elszállításra várnak. Mellettünk a rendőrségre egy bolondot ki-

napja alig beszélt európai nyelven s örömeinek azzal adott kifejezést, hogy egy üveg whiskey-t hozott, feleslegesen az özővíz előtti fonográfot s mi kéjjet hallgattuk a rettenetesen elavult dalokat.

Később aztán előhozakodtunk a concessio-kérésünkkel.

— Mutassátok meg a térképet hol a hajlások...

Megmutattuk.

— Hol a folvamodvány?

Azt is előszedték.

— Boy, — ordította szolgájának — hol a stempli?

A boy jött a bélyegzővel, ráütötte, alákanarított egy olvashatatlannal aláírást, s máris harminchatezer katasztrális hold birtokosai voltunk. Igaz ugyan, hogy csak kilencvenkilenc esztendőre...

En visszamentem birtokunkra. Tíz kulit vittem magammal, ételmezt és számszámokat, Fritz munkásokat ment szerezni, mert itten csak más szigetről importált munkással lehet dolgozni. — Sumatra szigetének nagyon gyér a bennszülött lakossága: dolgozni nem szerető, tunya erdei malájok lakják, akiket törvény szerint sem szabad szerződletni, hogy európai ültetvényén dolgozzanak, mert amugy is elhanyagolt földjeiket még jobban elhanyagolnák.

Fritz a kulí-importháló irodában 100 javai kulit rendelt, beszerezte a szükséges ételmezszerket és számszámokat a munkások részére. En azután a leg-szükségesebb munkát végeztem el: saját részünkre egy kis házat, a kulik részére egy nagy pajtát építettem. — Mindkettő pálmalevélből épült, de lakható volt és nekünk megfelelt. Körös-körül az őserdő kivágott őriásai hevertek, de a kis tisztás földjére már — talán először — besütött a nap.

A kulik először utat csináltak a parttól a „központig”. Egy csónak két pár jármos zebut és két taligát hozott.

Aztán kezdődött az írtás. Reggeltől estig esattogtak a hallák, döngve, zúgva, recsegve döltek a faóriások. Ilyenkor megremegett a föld, a kulik örömmükben ujjongtak. A tisztás meg szélesedett, a mi pénzünk meg rohamosan fogyott.

— Még három hónapig bírjuk Fritz, azután megáll a gépezet. A kuliknak fizetést és élelmet kell adni.

— A következő hajóval Európába megyek, — lepelt meg Fritz, — Te csak dolgozz tovább, nem fog megállani a gépezet.

Es nem is állott meg. Rendületlenül dolgoztunk. A fák, mint lekaszált fű, hevertek a földön. Az őserdő széle mint komor, sötét fenyegető fal állott, de minden nap hátrább és hátrább húzódt.

De a pénz fogyott.

A munka már három hónapja folyt. Fritz már két hónapja elutazott. Kerekken egy hónapig futja még a pénzből. Mi lesz akkor... ha elfogy...

A kivágott fák már jól kiszáradtak. Egy jó szellős napon felgyújtottuk a lelarolt erdőt. Az emészlő tűz mint bömbölő orkán pusztította a trópusi napban gyorsan kiszáradt fákat. Mint viharos tenger zúgott a tüzpokol, recsegve, pattogva, hűgva, sísteregve emészlette fel, amit tudott. Fekete füstfelhő hömpölygött a levegőben, szikra és koromeső árasztotta el a füst-ködben — mint szürke kísértetek — szaladgáló kulikat. Minden hang elveszett a pokoli hangzavarban.

A nedves, párologó őserdő sötétben nézte a pusztulást. Párás lehelletétől nedves belsejét még nem fogja a tűz. De mit hoz számára a holnap?...

Egész éjjel, mint pokoli panoráma,

izzott az írtás. Vervörös zsarátnok szállt a fekete ég felé. Egy, fejszévei nem vágható vasfa, lábán állva égett, mint tüzes felkiáltójel.

Es másnap reggel fekete volt a tisztás, Űszkös csomok meredeztek a borús ég felé, mint fenyegető fekete ujjak.

A kulik munkához láttak. Az el nem égett Űszkös törzseket felmágyázták, tönköket ástak ki, gyökereket szedtek össze. Izzadó meztelen barna hátukon kormos verejték folyt. Hogy miből fogom őket a következő fizetési napon kifizetni, még nem tudom.

Nehéz gondolataimból egy idegen maláj hangja zavar fel.

— Dróthír, — tuván. A tuván controller küldi, ő meg a fehérember országából kaptá.

Dróthír... sürgöny. Előbb Medanba, a nagy városba, onnan hajóval Siak Sri Indrapurába, majd pedig express csónakkal hozzám... de a fő az, hogy mégis megérkezett.

Izgatottan bontottam fel: „Annah! Plantage G. M. B. H., megalakult! Handlsbankban Medanban pénz rendelkezősre, legközelebbi hajóval érkezünk, megönsültem, Fritz.”

Mint akét fejbekölnitottak, úgy állottam ott a sürgönnyel kezemben, Annah! B. N. B. H. ... megönsültem... pénz rendelkezésre... semmit sem értettem belőle. Az azonban ugylászik tény, hogy meg vagyunk mentve, Fritz valahol nagy pénzt szerzett. Mégis igaz lenne a régi híresztelés? ... Node majd az is kiderül. Elég az hozzá, hogy lesz pénz és ki tudom fizetni a kulikat, mehet a munka tovább.

Megint esattogtak a fejszék, zengett az erdő, recsegve, ropogva döltek a fák.

Több kulit hozattam, a felégetett erdő helyén kelető ágyakat csináltattam

s kiraktuk a gummitűk magjait. A földet egy lábnyi mélyen hatalmas, nehéz négyszögletes kapákkal felkapálták. A tisztás szélesedett s kis, pálmalevélházunk körül virágoskert ékeskedett.

A Handelsbank adta a pénzt, zavar nem volt.

Fritzől is megérkezett a várvavárt első levél. Megönsült, pénzt karított az általa alakított részvénytársasághoz, ő a vezérigazgató, én az ügyvezető. A következő hajóval jönnek. Az asszony is.

Ilyen helyre fehér asszonyt hozni? Nincs olyan európai asszony, de még bennszülött se sok, aki az ilyen életet kibírja! Dehát, ki ki tudja, mit csinál. Nem az én dolgom. En mindenestre megtettem az előkészületeket: házukhoz még egy szobát építettem, — igaz ugyan, hogy csak pálmalevélből, — a városból sok költséggel egy tükrös mosdószobát és egy virágos szönyeget hozattam, Siak Sri Indrapurából pedig egy öreg maláj asszonyt, hogy Fritz feleségének legalább egy asszony-cselédje is legyen.

Fritzékért lecsónakáztam Siak Sri Indrapuráig. Fritz derűsen, vidáman szállott ki a parti gözösből, felesége, egy szép, egészséges szőke német asszony vidáman nézett körül a szokatlan környezetben.

A gözösből hatalmas ládákat rakodtak ki. Három nagy szállító csónak is megtelt velük.

— A butoraink, — magyarázta Fritz.

— Jó, jó, de hová fogjuk beállítani őket? — kértem érdeklődve.

— Majd az új házukba. Modern európai butor.

Restelkedve gondoltam az én, valószínűleg divatját mult tükrös mosdószobámra, meg virágos szönyegemre. Es egy hét múlva az újonnan érke-

sérnek be, aki mindenféle színes papírral, tarka rajzokkal aggatta tele magát. Ugy látszik, szerencsénk lesz, defekt nélkül uszunk meg a mai ötszáz kilométeres utat. Szükségünk is van a szerencsére, mert eddig a Szeged—budapesti 176 kilométeres utnak csak a felét tettük meg. Igen, a rosszabbik felét.

Nagykörös utcái fel vannak lobbogva. Az utcán keresztbe kifeszített nagy vászonplakát július 30-31-re nagy aszóversenyt hirdet a város artézi-strandfürdőjében. Azóta már bizonyára megjárták a debreceni uszók is Nagyköröst — győztesen.

Nagykörös és Cegléd között már sokkal jobb az országút, forgalmas is és mellette csaknem egyik várostól a másikig érnek a nagykiterejedésű gyümölcsös és szőlőskertek. Cegléden már dél is elmúlt, mégis nagybuzgalommal kínálják a kofák a piacon az igazán finom dinnyét, almát, de az idő malása sietésre int és az álg leülő motor máris ragad benőnket Budapest felé.

Ceglédenél elértük a Budapest—debreceni aszfaltos út üde zöld, erdős, dombos vidéken kigyózik előttünk. Rajta autót követ, mely mind szállít valamit. Bennünket már megelőzték a nagykörösi, ceglédi piacokról jövő megrakott teherautók, de motorunk üteme oly egyenletes, tempója oly gyors, hogy teher- és személyautók lemaradnak mellettünk és mi csak vígan intünk az autók utasainak.

Monor után az út kezd hullámos-sá válni, elértük a Cserhát legszélöse nyulványait. Üllő, Vecsés mind jó móda svábbal kevert magyar faluk. A dombok itt már nagyobbak s

ahogy az országot nagy hullámokkal szalad dombra fel, völgybe le, egy-egy dombtetőn a láthatáron elibünk kéklenek a budai hegyek. Pesterzsébet előtt valóságos hegyet másztunk meg a motorral s róla messze kilátás nyílik a főváros környékének egyre épülő, egyre terjeszkedő falaira, városaira. Mindenütt új, állig kész vagy még épülőfélben levő villákon, kerti házakon akad meg a szemünk. Mutatja ez is, hogy a fővárosi ember a bérkaszar-

Új honfoglalás a Duna és a Balaton partján

Budapesten már illenék hosszabb időre megpihenni, de utunk célja a Balaton s így csak motor és ember új táplálékot kap s aztán még egy új utitársat is és délután öt órakor új futás kezdődik a Danántulon keresztül.

Budaörs és Nagytétény csaknem összeépültek egymással az utolsó években, gomba módra kinövő kertvárosok, nyaralótelepek által. Mig idáig helyenként a Danát lehet látni az országútról, Nagytéténynél buscsut vesziünk a Dunától és a nappal szembe, dényugati irányba fordulunk. Martonvásárnál jó darabig sűrű fás park mellett visz el az országút s az erdő egy kis nyílásán belátni a kék tó tükörben visszatükröződő Dreher tündérkastélyra. — Martonvásár körül a Dreher család uradalmi területék el.

Utunk a ceglédihez hasonló Budapest—keszthelyi aszfaltos műút. A Dunántul lankás vidékein dombra fel, dombról le hullámozva szeji át a falvakat. Velencén túl a magas dombhátról az apró erdőcsoportokon át lelátni a Velencei tóra. Tulsó ol-

nyákból a környékbe, a saját kis kertes házaiba vágyik.

Ahogy beérünk Pesterzsébetre, találkozunk az első pesti villamos-sal is és innen kezdve már Kispesten át szinte észrevétlenül jutunk be Budapestre, a Stefánia utat keresztezve az Üllői uton át a Kálvín térre értünk, majd a Ferenc József hídon a Danán áthaladva a Szent Gellért szálló előtt délután két órát mutatott a villanyóra, ahogy a Horthy Miklós utra befordultunk.

daláról átférlenek a gárdonyi tóparton gombamódra kinövő új nyaraló-villatelek fehér házfalai. Ugy itt, mint a Balaton partján feltűnik ez a háboru utáni években megindult új honfoglalás, melynek nyomaival találkozunk már Pesterzsébet környékén is. A parti s általában a városi magyar ember felfedezte a természetet, megkívánta a szabadlevegőt a vizet, a hegyet, az erdőt s ahogy szombat délben heti munkájától szabadul, rohan a vidékre. Helyben vagyunk hát! Úz, hajt mindenkit a vikend-láz! De míg eleinte csak egy-egy vasárnapra rándult ki a pesti ember a Hívös-völgybe — a Dunapartra s mindig messzebbre: a Velencei tó és a Balaton partjaira, évek folyamán egyes helyeket megkedveltek s így egymás után kezdett kedves kiránduló helyein magának, családjának állandó nyaralóhelyet építeni, hova most már nyárra az egész család kitelepszik s szombat délután vasárnapra és szabadsága idejére a család fő is utánuk megy. De sokan vannak, akik állandó lakásra is Pest

környékén telepedtek meg. Így keletkeztek 1925—28 óta a Duna partján messze a pestiek kis nyaraló házai, ennek köszöni létezését a pestkörnyéki sok új nyaralóváros, mint a mi utunkban is Erdlyiget és ennek az új honfoglalásnak az eredménye az a sok villa, új kis ház a Velencei tó és a Balaton partján, melyeken még alig száradt meg a vakolat, talán még be sincs fejezve, a legtöbb kis új portának kerítése sincsen, de már benne laknak, már nyaralnak s az új házikók körül a fürdőruhás, napégette bőrű gyermekek vidáman intenek az utasok után.

Nyolc-tíz év óta, — akkor jártam először a Duna és Balaton partján, — egy új élet alapítás indult meg ezeken a helyeken. Azóta építették körül villákkal a Balaton Aligától Keszthelyig és a másik oldalon Szigligettől Keneséig. És ezzel a kitelepüléssel a magyar városi, különösen a pesti hivatalnok és kisemberek gyermekeinek nevelésében új korszak kezdődik. Milyen csenevész lenne az a háboru alatt fogamzott, kicsiny gyermekkorában rosszul táplált pesti hivatalnok és iparosgyerek, ha ennek az új honfoglalásnak eredményeképpen gyermek-, serdülő korában nem került volna ki a város bérházai közül a Duna, a Velencei tó, a Balaton napsugárban pompázó, tiszta levegőjű partjaira, hogy napsugár, levegő és víz áldása közös erővel jóvá tegyék azt, amit ettől a gyermeknemzedéktől a háboru és a kommun okozta nyomor elvett. Így lettek a nyaraló helyek megmentői a magyar ifúságnak s teremtettek egy olyan nemzedéket, hogy öröm nézni nap-

zett kínai kőművesek lefették az első követ. Épült a vezérigazgatói bungalow.

Gőzbárkák szállították az anyagot, a téglavetőkkben ölven kínai szakadatlanul dolgozott, százzámra érkeztek az új kulik, mesterek, pallérok. Három saját gőzbárkának szakadatlanul hozta az új kulikat, síneket a keskenyvágányu vasulhoz, rizst, szárított halat, kókuszolajat a felszaporodott munkásoknak. Három európai felügyelő vezette a munkát s az őserdő sötét, komor fala napról-napra távolodott. A folyóparton rendes kis kikötőállomás épült, rakárakkal és keskenyvágányu vonalal. Az út járható lett, s kis sulky-jaink előtt szaporán lábu ponynyak nyargáltak.

De mi még pálmái-ével-házunkban laktunk. Fritz asszonya örült az új életnek, a magánosság nem győzte meg, mi is kellemesen éreztük a fehér asszony közelségét, gondosságát.

Egy alkalommal Fritz egy whisky sódá mellett ebésezte „Annahat” ültetvény lételezését. Szép szöke felesége — Anna asszony, — hozta a pénzt, az övé az oroszlanrész. Azért lett az ültetvény neve „Annahat” = Anna hat. Így aztán „Annának van” lett a R. T. neve.

— Eljen Anna asszony — s összesendültek a poharak az esti esőndben.

Messze, a kulikasztrnyák feől a „Gamelan”-zene egyhangú, buskomor melódijája szűrődött át hozzánk, a távoli erdőkből néha egy éhes tigris ordítása hallott.

Anna asszony lett a lelke az ültetvénynek. A hatalmas igazgatói bungalow hamarosan felépült s a szép európai butorok is előkerültek. Az őn tük-rő mosdóasztalom és virágos zónyegein egy kínai szobába került. Anna asszony úgy óhajtott, hogy első há-

zunkban levő szobájuknak teljesen hasonló mása új házukban is meglegyen.

A szomszédos területeket is hamarosan elkapkodták. Új holland, dán, angol, német ültetvényes társaságok alakultak. Siak Sri Indrapura kikötője is nagyot fejlődött egy év alatt, de a fái is! Új utcaorok épültek, kínai maláj, hindus és japán kereskedők telepedtek le, sőt néhány nagy európai import-és export-cég is hatalmas lerakatokat nyitott. A csöndes, elhagyatott folyó szaporán kattogtak és búgtak a gőzbárkák, s a felső folyó mentén előtűnt az őserdő. A letarolt és felégett rengeteg helyén enyhézőld gummitáskák s pirosfetejű bungalowok virultak.

„Annahat”-ültetvény volt a központ. A környékbeli fehérek összejöveteli helyéül klubot építettünk, tennispályákat egyengettünk. Az ültetvény közepén kínai üzletek nyitultak, s ami szemcsájának kellemes, kapható volt.

Hol volt már a sötét bozót? Hol az átjárhatatlan őserdő? Távol, — láthatár szélén sötétlett egy fekete-zöld sáv: a visszavert rengeteg. A folyó környéke civilizált kulturhely lett. Egy új ország keletkezett.

Az évek multak, a gummitak nőtek és már csapolni is lehetett őket. Bóggyárak dolgozták fel a fehér gummitetjet, szipolózó kis mozdony húzta, vasút hordta össze a termelt gumminedvet a központba, az irodában hat fehér és tizenötgy kínai könyvelő véggezte az adminisztrációt, Kórházunkban hatszáz beteg számára volt fekvőhely, operációs terem, gyógyszerház.

Anna asszony két kis szöke porost gondozott, s most már nem ő volt az egyetlen fehér asszony a környéken. Az új ország napról-napra népesedett, és a folyó végésvégig viruló ültetvények és hatalmas gyárak között fo-

lt és e kis új ország Columbus-a volt Fritz Keltner.

Clubunk nemzetközi társaság találkozóhelye lett. Nem volt itt különbség angol és francia, hollandus és svéd között mindnyájan fehér emberek voltunk, távol hazánktól, békében, barátságban.

Ámde ez nem tartott örökké! Egy szép napon lángba borult a világ. — Johnny már nem ült egy asztalnál Hans-zal, Niels már nem kocintott Gereddel. Angol angol barátokozott, német némettel. A többi elszökte csak szemlélt a széthuzást, aztán csatlakozott vajához. Az angol propaganda előszörte a barátságol. A „gyerekgyilkos” teuton barbárok — ahogy az angolok mondták róluk — egyedül maradtak, elhagyatva, barát nélkül.

És egyszer a pénzforrás is eldugult. Az érintkezés Európával megszakadt a földkerekség tengeri hatalmossága: Anglia kiadta a jelszót: német vállalatokat elpusztítani! Leveleket, pénzt, megbízást elkobozták, még a semleges hajókról is. Még csak körutakon sem lehetett semmit elérni. A fekete lista gondoskodott arról, hogy aki a teutonoknak segit, azt lökre tegyék, senki sem vállalkozott hát a segítségnyújtásra.

„Annahat”-ültetvény nem tudott tovább mozdulni. Terményeink a hamburgi közraktárakban fekdtek, értesítést nem küldhettünk, pénzt nem kaphattunk. Az európai felügyelőket, orvosokat, mérnököket, meg a bennszülött és kínai irnokokat fizetni kellett. De miből? Egy-két hónapig csak-csak, de azután?... A társaság vagyona részben befektetve, részben elérhetetlenül fekszik Európában. A hollandusok nem óhajtottak ilyen zaváros és veszélyes dolgokkal foglalkozni.

Ott álltunk, mint néhány évvel ez előtt „Annahat” alakulása előtt.

Fritz bement a városba pénzt felhajtani, vagy legalább is az utolsó kisértelést megenni. A családját magával vitte. Egy hónap múlva hazajött, — mondta elmenetelekor. A buszánál azonban a szokottnál hosszabbban rázta kezemet.

— Ideges szegény, — gondoltam, — meg is lehet érteni. Egy emberét munkájá forog kockán.

A hónap elmúlt, de Fritzék nem jöttek vissza. Pénz még volt, várt un meg két hétig. És mikor két hét múlva sem jöttek, utánuk küldtem egy felgyázót. A felgyázó sürgőnyözött, hogy a városban ninesenek, nem is voltak. — Tüvé tettük utánuk az egész szigetet. Az angolok a fogaitk esikergallók a holland gyarmatrendéség pedig az angoloktól való félelmében egész erejét megfeszítve kutatott Fritzék előkerítésé céljából. Az angolok a hollandokat ártulással vádolták, mert hagyták, hogy Fritz megszökjön, s a fekete lista jóegynehány céggel és személlyel gyarmatodott.

„Annahat” pedig dobra keült.

Néhány hét múlva vékony lábu, száraz fejű angolok, hangoz szaporá beszedű belgák helykéltek azoa az ültetvényen, mely az első volt a környéken, s amely alapítójának ez ország létezését köszönheti.

És a cübben egy angol levelet olvasott fel, melyben egy iteni angol ültetvényes, aki a háboru alatt bevomult és Európában háboruzott, írta, hogy Verdun előtt a német harítak között megismerle Fritz Keltner, „Annahat” gazdáját...

En pedig visszamentem jó hollandusaimhoz, a Borneo-Sumatra plantation Maatschappij-hoz felgyigyzónak és kezdem előlről a szolgai életet.

égete izmos alakját, élvezni jókedélyét, s látásak reménységgel tölti el az ember szívét a magyarság jövőjét illetőleg. Ha magam is, nem tőltem volna a cserkészlet ajándéka-képen az utolsó tizedesnek minden nyarát magam is nyaralgtatva, a sportnak, természetnek szentelve, szegyenkezniem kellene ez előtt a napégette bőrű, husz év körüli nemzedék előtt.

De ezek már mind csak az itthon gondolatai. Míg a Velencei tó fölött és Sokorón át (innen is van egy Szabó István) suhant velünk a motor, elragadó, elbűvölt a Dunántal dombos hegyes vidékeinek változatos eleven zöld tájéka. Az Alföld szárazságával szemben itt is bő esőtől öntözve buján virult a természet. A tarlókon még a befordatlan keresztet sötétlettek az esőtől barnultak. De itt már nem álltunk meg kérdezősködni, csak mentünk-mentünk az aszfaltos uton megállás nélkül, át Székesfehérváron egészen Lepsényig, hol a Siófok felé vezető útból jobbra kiágazik a füredi partokra átvezető új összekötő út. Eddig, ha találkoztunk is szembejövő autóval, már pedig igen sokkal találkoztunk, a tükörsíma, nortalan uton nézstellenül, por nélkül siklott el egymás mellett a két jármű. A Füred felé vezető összekötő út azonban már poros, úgyhogy a Lepsénytől Keszthelyig terjedő 15 km.

lométeren többet prüsszköltünk a portól, mint a Budapesttől Siófokig terjedő 115 km-en.

Kedvünk azért cseppet sem romlott és az esti nyolc órai harangszó után, az alkonyat lilás fényében megpillantottuk a Balatont és utitársunkat letettük Bala' nkenesén a vidám rokonok ölébe.

Az akarattjai dombokon, a Balaton felett már felesillantak a villanylámpák, a parti nyaralók verandái mint óriás szentjánosbogarak kezdtek világítani, de mi még egyszer nekivágtunk a Lepsény felé vezető poros utnak, mert utunk célja mára Siófok.

Az aligai magas partokról lassu lejtéssel ereszkedik le Siófok felé a fénylőn sima aszfaltos út. A sötét uton a szembejövő autók reflektorai mint száguldó ördögsekerek tűzszemei tartanak percekig megbabonázva, de aztán elmúlik a varázslat, hogy pár perc múlva újra kezdődjék.

A távolból előttünk már felesillantnak Siófok lámpái, szemben, a Balaton tulsó oldalán egy-egy pislogó fény csoport jelzi Balatonalmádi és Balatonfüred hollétét. — Motorunk lankadatlanul veszi hajnal óta útját és este kilenc órára a siófoki fürdőtelepen, kedves ismerőseink villájában pihentünk meg.

Dr. G. Gy.

Az ipartestületi elnökválasztás elleni felebbezés elutasítását javasolja az előljáróság

(A Debreceni Ujság tudósítójától.)

A Debreceni Ipartestület előljárósága augusztus 11-én tartotta szokásos havi ülését az ipartestület tanácstermében.

A július 7-iki rendes és a július 14-iki rendkívüli ülések jegyzőkönyvének felolvasása és hitelesítése után Lechner Lajos jegyző terjesztette elő a folyó ügyeket, köztük az előljáróság felszabadítások és beszerződések iránt beadott kérelmeket, amelyeket az előljáróság a törvény alapján intézett el.

A Nagy József II. alelnök lemondása folytán megüresedett II. alelnöki tisztség betöltése következtét ezután. Az előljáróság ezen tisztségre Mázló József csizmadiamestert választotta meg 17 szótöbbséggel.

Amint a lapokból már ismeretes, néhány iparos felebbezést, illetve kifogást nyújtott be az I. fokú közgazdatisági hatósághoz az ipartestületi elnökválasztás ellen. Az iparhatóság a kifogásra vonatkozólag az ipartestület véleményét, illetve észrevételeit és bizonyos iratok becsatolását kérte. Az előljáróság behatárolt felelősközt a kérdéssel és több szóltattak hozzá, így Nagy Lajos, Sarkadi Dezső, Barna János, Csezei András, Rózsási László, Nagy József közművesiparos, Szendrei Sándor, Vangor Antal alelnök. Hosszas vita után úgy határozott az

előljáróság, miszerint az iparhatóság által kért iratok becsatolása mellett, javasolja az iparhatóságnak, hogy a felebbezést, illetve kifogást az iparhatóság utasítsa el.

Augusztusban lesz országos iparoskongresszus

A minden évben megrendezni szokott országos iparoskongresszus az Ipartestületek Országos Szövetsége augusztus 14. és 15-én tartja meg Kőszeg városában. A kongresszusra a Debreceni Ipartestületet is meghívta, egyben a kongresszus megrendezésének költségeihez adományt kér. Az előljáróság azonban úgy határozott, hogy — tekintettel a mai nehéz viszonyokra — sem a kongresszusra nem képviselteti magát, sem pedig a kongresszus megrendezéséhez anyagi segítséggel nem járul hozzá.

Lechner Lajos jegyző terjesztette ezután elő az ipartestületet terhelő adósságok kivizsgálására kiküldött bizottság újabb jelentését, amelyet az előljáróság hozzászólás nélkül tudomásul vett. Ugyancsak ő terjesztette elő a gazdasági bizottság jelentését az eddig elvégzett munkájáról, amely jelentést az előljáróság helyesítőleg vett tudomásul és egyben felhatalmazást adott a bizottságnak arra, hogy sürgős esetekben saját hatáskörében intézkedhessenek, miről azonban az előljáróságnak utólagosan jelentést tenni tartozik.

A női szabó szakosztály jelenti, hogy az iparösszekötőben maiban felállítandó tanműhely céljaira a szakosztály már ezer pengőt gyűlt.

tött, amely belétkönyvön van elhelyezve s amelynek kamatai, a női szabó iparban kitűnő előmenetelt tanúsító fiatal segédeknek szabaduláskor ösztöndíj fejében ki fogják osztani.

Soós András szabómester szakosztályi elnöki tisztségéről s előljárósági tagságáról nagymérvű elfogultsága miatt lemondott. A szakosztály már választott is új elnököt Pompola Ferenc félszabómester személyében. Az előljáróság a lemondást elfogadta és Soós Andrásnak jegyzőkönyvi köszönetet szavazott. Ugyancsak lemondott szakosztályi elnöki és előljárósági tisztségéről Blattner Gyula íveges és Sipkovits Béla szakosztályi alelnöki tisztségéről. Az előljáróság mindkét lemondást — előbbinek jegyzőkönyvi köszönet kifejezése mellett — elfogadta.

Még január havában felterjesztéssel fordult az ipartestület a pénzügyminiszterhez s megfelelő indoklás mellett kérte, hogy a házadómentességet 30 évre állítsa vissza. A miniszter most válaszolt a felterjesztésre, hogy a testület kérelmét teljesíthetőnek nem találta.

A kontárkérdés

Az iparosságot súlyosan érintő kontárkérdés enyhítése érdekében felkérte a testület a város polgármesterét, hogy a rendőri büntető

birók számát emelje fel és a kontárésetek kivizsgálásának meggyorsítása érdekében egy külön polgári biztos kirendeléséről gondoskodjék. Most a polgármester arról értesítette a testületet, hogy a kéreseknek eleget nem tehet, hanem a helyzet javítani csak pontos adatokra támaszkodó fellelmentések megtételével s a tanak és gyanúsítottak pontos lakcímének megállapításával lehet.

Ugyancsak a kontárkérdés enyhítése érdekében kérte a testület az államrendőrséget, hogy a rendőrszemélyzetet a hozzájuk forduló iparosokat a jogosítatlan iparúzó ellen folytatott küzdelemben még fokozottabb mértékben támogassa. Az államrendőrség a kéreseknek eleget téve, arról értesítette a testületet, miszerint az őrszemélyzetet ismételtlen felhívta a hozzája forduló iparosok még fokozottabb mértékben való támogatására, ellenben azt is közli, hogy ha valamelyik iparosnak leigazoltatás céljából rendőrszemle volna szüksége az ne a szolgálatban álló rendőrhöz forduljon, mert az posztját nem hagyhatja el, hanem ilyen esetben a rendőrhatalomnál jelentkezzék az ellenőrző iparos, ahonnan kap (maga mellé egy tartalék rendőrt.

Több kisebb ügyet tárgyalt még ezután az előljáróság, majd az ülés 10 órakor ért véget.

Lélekemelő ünnepség keretében adta át a nyiregyházi ipartestület előljárósága diszoklevelet Sesztina Jenő kamarai elnöknek

(A Debreceni Ujság tudósítójától.)

A nyiregyházi ipartestület őszinte tiszteletének, szeretetének és hálájának kifejezéséeként közgyűlésében nagybáki Sesztina Jenő kereskedelmi és iparkamarai elnököt az ipartestület örökös díszelnökévé választotta. A megválasztott díszelnöke számára művész kiállítású, gyönyörű diszoklevelet készített.

Ezt a diszoklevelet hozta át az ipartestület elnökének vezetése alatt az ipartestület alelnökéből és előljárósági tagjaiból alakult 14 tagú küldöttség és nyújtotta át a kamara székházában bensőséges, meleg, családias jellegű ünnepély keretében a kamara köztiszteletben álló előb- kennek.

A nyiregyházi ipartestület elnöke ifj. Tóth Pál öitömester, magas szárnyalású beszéd kíséretében méltatta Sesztina Jenő kamarai elnök elévülhetlen érdemeit. A maga és az ipartestület tagjainak összessége nevében mondott köszönetet azon lankadatlan szorgalommal, üde, fiatalos munkakedvvel és készséggel végzett eredményes munkálkodásáért, melyet a kamara kerületébe tartozó iparosok és kereskedők érdekében évek hosszú során át kifejtett. A mindenható Isten áldását kérte hosszú évekig tartó további munkálkodására és arra, hogy beteljesedjék a munkálkodásának kitűzött célja: a magyar iparos és kereskedő szebb és boldogabb jövőjének biztosítása.

A ragaszkodó szeretet ezen spontán megnyilvánulása a kamara megszívű elnökét mélyen meghatotta és a ragaszkodó szeretet nagy értékét méltánvolni és megbecsülni tudó

megértéssel mondott könnyekig meghatódva köszönetet az őszinte ragaszkodás tolmácsolójának. Közszimert szerénységével, kötelességteljesítésnek minősítette mindazt az évtizedes munkálkodását, melyet iparos és kereskedő társai érdekében hosszú évtizedeken át oly nemes önzetlenséggel fejtett ki s melynek egyedüli nemes jutalmául tekintti a nyiregyházi iparosság meleg szeretetének ezen kedves megnyilvánulását.

A küldöttség tagjait meleg szeretettel hívta meg vendégszerető házához, hol kellemes közvetlenséggel vitatták meg a magyar ipari társadalom ezer bajait, melyeknek orvosolhatása érdekében, megértő és megbecsülő szeretettel oly sokat kell még együtt munkálkodni.

Kovács Lajos elektrotechnikus vállalatát Kossuth-utca 9. Miklós-utca 9. szám alá helyezte át. Telefont: 11—79.

A Kereskedő Társulat a fiú felső kereskedelmi iskola céljaira sporttérnek a'kalmás 3 katasztrális holdnál nagyobb területet szándékozik örökáron vásárolni. Ajánlatokathétköznapi délelőtt 11—12között a kereskedelmi iskola igazgatói irodájában lehet átadni. Közvetítést nem díjazunk. Kereskedő Társulat Sporttér Bizottság.

Terjessze a Debreceni Ujságot

Hírek

1932. augusztus 14. Vasárnap.
Prot.: Özséb, Kath.: Özséb.
1932. augusztus 15. Hétfő.
Prot.: Mária, Kath.: Nagy B. A.
1932. augusztus 16. Kedd.
Prot.: Ábrahám, Kath.: Joakim.

Ma a következő gyógyszerárak tartanak éjjeli szolgálatot:

„Kigyó” Mihalovits Jenő, Piac-utca 33.; „Muraközy” Preisler Ernő, Piac-utca 72.; „Sas” Mandel József, Hatvan-utca 70.; „Csillag” Beke Barna, Árpád tér 1.; „Nádor” dr. Sztankay Ába, Szent Anna-utca 66.

IDŐJÁRÁS:

A debreceni egyetem Földrajzi Intézeté jelenté augusztus 13-án:

A felmelegedés ma is folytatódott. A hőmérséklet legmagasabb értéke a kora délutáni órákban ma már néhány fűz fok híján elérte a 30 fokot. Az erőteljes felmelegedés a déli órákban gomolyfelhősödést indított meg, de ez még az est beállta előtt nyomtalanul eltűnt. Nyugateurópában megindult az időváltás folyamata, de ez a mi időjárásunkat a jövő hét második felében befolyásolhatja csak. A légnyomás gyengén egyenletesen esik, a tenger színére redukált értékek reggel 764.5, este 763.3 milliméter volt.

Prognózis: A déli órákban fokozatosan felhős, de egyébként száraz idő várható, további hőemelkedéssel. Az erősebb felmelegedés kedden fog helyi zivatar kialakulásához vezetni.

VASÁRNAPI ISTENTISZTELETEK

A református templomokban:
Nagytemplomban délelőtt 10 órákor predikál dr. Dancsházy S. délután 5 órákor Nagy Sándor. — Kistemplomban délelőtt 9 órákor predikál Molnár Ferenc, 11 órákor Siposs Imre, délután 5 órákor Kovács József. — Kossuth utcai templomban délelőtt 10 órákor predikál Kovács Pál, délután 5 órákor Madar Zoltán. — Árpád-téri templomban délelőtt 10 órákor predikál Szabó Géza, délután 3 órákor Szabó Géza. — Ispolányi templomban délelőtt 10 órákor Kovács József, délután 5 órákor Szabó Gyula. — Nyilas telepen 3 órákor Kalás Ferenc. — Téglaskerti iskolában 3 órákor Papp Géza th. — Csapókerben 10 órákor Halász András, 3 órákor Halász András. — Sámsoni uti iskolában 4 órákor Nagy Dezso th. — Wolaffka-telepen 3 órákor dr. Kékényessy A.

Vasárnapi rend a róm. kath. templomban:

A szokott ünnepi rend: szentmisek reggel 6, 7, 8, 9, 11, háromnegyed 12 és félegyóra órákor. Féltilkos ünnepélyes nagymisék mond dr. Lindenberger János apostoli kormányzó, szentmise után predikál Kovács Sándor, a Katolikus Figyelő szerkesztője. Délután 6 órákor ájtatosság, — kertési iskolákban nincs szentmise.

Augusztus 15-én, Nagyboldogasszony ünnepén:

A szokott ünnepi szentmiserend: reggel 6, 7, 8, 9, 11, háromnegyed 12 és félegyóra órákor csendes szentmisek, Féltilkos ünnepélyes nagymisék mond dr. Lindenberger János apostoli kormányzó. Szentmise után predikál dr. Rózsa Jenő káplán. Délután 6 órákor ájtatosság, A kertési iskolákban nincs szentmise.

Az evangélikus templomban:

Vasárnap, augusztus 14-én délelőtt 10 órákor predikál Uray Sándor ref. lelkész. Az oltári szolgálatot Poputh Viktor h. lelkész végzi. Istentisztelet után közgyűlés.

Érdekes találmány, amellyel meg lehet állapítani hogy hamis-e az aprópénz

Budapest, augusztus 13.

A magyar állami pénzverő részéről megjelent a főkapitányságon Burghardt József bányatanácsos. A bányatanácsos Dornig Henrik főkapitányhelyettesnek igen érdekes, mérlegszerű készüléket mutatott be, amely alkalmas arra, hogy annak segítségével azonnal megállapítsák a váltópénz valódiságát vagy hamis voltát. A mérlegszerű apró készülék egyik oldalán különböző nyílások vannak husz filléres, ötven filléres, egy pengős, két pengős és öt pengős pénzdarabok részére. Ha a pénz jó, akkor a mérleg nyelve pontosan a közepén elhelyezett három rovátka közepén áll meg, ha a pénz hamis, akkor vagy nem megy bele a nyílásba, vagy keresztülesik a mérlegen, vagy pedig a mérleg nyelve kilendül.

Az állami pénzverőben ez a készüléket gondosan kipróbálták. Az esetek kilencvenkilenc százalékában pontosnak, megbízhatónak és kifogástalannak bizonyultak. Csúpan két esetben nem mutatott helyesen a mérleg: az Ujpesten készült öt-pengősöknél, amelyeket tudvalevően nagy tökéletességgel gyártottak és a Beszkár által bemutatott egyetlen hamis ötvenfilléresnél. Sok ezer más esetben a mérleg mindig pontosan működött és gyorsan, egyszerűen és méregetés nélkül adott tájékoztatást a pénzdarab valódiságáról.

Az ötletes készülék Somlay Attila színművész találmánya. Az állami pénzverő a legnagyobb elismerés hangján mondott a készülékről szakvéleményt. A posta már hétszáz darab ilyen kis készüléket rendelt, a Nemzeti Banknál is bevezették és most gondoskodnak arról, hogy minden olyan helyen, ahol nagy a váltópénzforgalom, megvegyék. A készülék gyorsan népszerűvé válik, mert nagyon olcsó, alig kerül egy pengőnél többre és amellettsége egészen egyszerű.

— Lapunk legközelebbi száma a közbeeső kettős ünnepnap miatt szerdán reggel jelenik meg.

— Hivatali szünet a városházán. Hétfőn, Nagyboldogasszony ünnepén a debreceni városházán nem lesz hivatalos óra.

— Bibliára a Nagyerdőn. Ma, vasárnap délután pontosan félhatkor a klinika keleti sarkával szemben, a polgári ut mentén, a szokott helyen bibliorát tart Uray Sándor lelkész. — Tárgy az uttal is a vasárnapi iskolák ügye. Minden érdeklődőt szeretettel hívunk.

— A város leszállította a műta árát. A város epreskerti fátelépén tudvalevőleg rengeteg műtát termelnek. Ez a cikk az utóbbi időben egyáltalán nem volt kelendő, ezért most a polgármester elrendelte a műta árának leszállítását. Az ár-csökkentés elég lényeges.

— Debrecen nem tud nézni adni a Rákóczi emlékműre. A Rákóczi emlékmű bizottság kérelemmel fordult Debrecen városához, hogy a felállítandó Rákóczi emlékműre adjon megfelelő adományt. A szombati tanácsj értekezleten megállapították, hogy fedezet nem áll rendelkezésre és így a kérelmet elutasították.

— A leendő debreceni hittanhallgatókat felkérem, hogy emüket velem válaszos levelezőlapon közölni sziveskedjenek; én aztán értesíteni fogom őket, hogy melyik idősebb theológus-tesztvérukkal vegyék fel a levélbeli érintkezést, aki minden kérdésükre felel, várja őket az állomásnál s a beiratkozásnál is segítségükre lesz. — Ugyancsak kérem az összes Debrecenben tartózkodó és lakó theológus urakat, hogy hivatalomban minél előbb felkeresni sziveskedjenek. — A debreceni református Kollégium széniora.

— Olcsóbb lett a guthi motoros. A szombati tanácsj értekezleten Zöld József helyettes polgármester hozzájárult az üzemi bizottság előterjesztéséhez, amelynek értelmében a guthi motoros hétévi jegyeinek árát 1 pengő 20 fillérről 1 pengőre, a külön vonatok díját 30 pengőről 25 pengőre szállították le.

— A Déri-muzeum hétfőn délelőtt nyitva. A Déri-muzeum 14-én egész nap zárva. Azonban a Magyar Kereskedelmi Testületek Országos Értekezletére, ugyiszintén a nagy vásárra való tekintettel a polgármesteri hivatal elrendelte, hogy a muzeum összes helyiségei — dacára az augusztusi zárva tartásnak — 15-én, azaz hétfőn délelőtt 9-11-ig nyitva tartassanak. Belépőjegy 50 fillér, tanulóknak és katonáknak 20 fillér. Ez intézkedésre a muzeum igazgatósága berendelte a hadirokkant teremőröket s így hétfőn délelőtt a muzeum főbejárati kapui lesznek nyitva a nagyközönség előtt. E kivételes intézkedéstől eltekintve a muzeum augusztus havában zárva. A muzeum igazgatósága azonban gondoskodik arról, hogy külföldiek és vidékiek vasárnap kivételével naponta délelőtt 11 órákor a gyűjtemény tárákat vezetés mellett megtekinthessék. Gyülekezés a keleti folyosón.

— A Debreceni Sakk-kör házi versenye. Az Ujságiró Klubban folyó házi verseny pénteki, második fordulóján Barcza—Ambrus és Torma ellen két játszmát bizonyított le s mind a kettőt megnyerte. Kiss nyert Kovács ellen utóbbi súlyos elhúzás folytán, Dalmy nyert dr. Kocsis ellen, míg a Barász—Ambrus játszma döntetlen eredménnyel végződött. Ambrus, mint a sötét bábok vezetője, körültekintő játékával a mester minden nyerési kísérletét megghiúsította és igen értékes fél egységhez jutott. Szombaton délelőtt Barcza és Boczán soronkívül játszottak. Játszmájuk Boczán győzelmét hozta meg, aki Barcza szép, kombinációs támadását nemcsak sikerrel hárította el, hanem döntő helyzetben figurát s ezzel játszmát is nyert. Ma, vasárnap is rendes forduló van.

— Ladányi puszkaműves üzletét Kistemplom-bazárba, templom háta mözött helyezte át.

— A hajdunánási „Ilona szőlőtelep” tagjainak figyelmébe. A Budapestben, a pénzügyminiszteriumban járó küldöttség közli az érdekeltekkel, hogy a beadott kérvény kedvező módon elintéztetett. A pénzügyminiszterium a hátralevő haszonbértartozás egyharmadrészt elengedte. A fennmaradó kétharmadrészt pedig a tagok 48 havi egyenlő részletben fizethetik. A debreceni pénzügyigazgatóság intézkedett, hogy a köztisztviselői fizetések egyharmadrészenek letiltása hatályon kívül helyeztessék.

— Hangverseny a városi strandfürdőn. A m. kir. „Bocskay István” 11. hajduered zenekara Nöth Antal főkarmester vezénylete alatt aug. 16-án, kedden délután 5 órától kezdve a következő műsorrall hangversenyez: 1. Kuruc induló. Nöth A. 2. Aida operarészletek Verdi F. 3. Magyar népdai ábránd Bachó I. 4. Matild keringő Mühlberg K. 5. Szép melódiák, nagy zenekép Nöth A. 6. Tárkarodó, jellemdarab Kéler B.

— Orvosi hír. Dr. Markovits György ideggyógyász szakorvos, egyetemi tanársegéd nyári szabadságáról visszatérve, rendelését újból megkezdte Péterfia-u. 12. sz. alatt. Rendel délután 3-tól 5 óráig.

— Kérelem. A Magyar Kereskedők Testületeinek Országos Értekezlete augusztus 14-én Debrecenben tömöríti az ország egész kereskedő társadalmának képviselőit. Ünnepe lesz tehát ez a nap a magyar kereskedelemnek. Kívánatos, hogy ez ünnepi hangulat és érzés külsőleg is megnyilvánuljon, ezért az országos értekezlet rendezésére azzal a kérelemmel fordul a város közönségéhez, hogy az értekezlet napjain, vasárnap és hétfőn lohogózza a házakat. Vendégeinket igaz magyar vendégszeretettel fogadják s ennek az érzelmeknek kíván külső kifejezést és megnyilvánulást adni a házak fellobogozása.

— Dr. Bősze Lajos egyetemi női klinikai tanársegéd rendelését Piac-utca 59. sz. alatt megkezdte. Rendel 8-9 óráig, 4-5 órákor.

— A szakácsnő tetten ért a Hatvan utcán egy tolvajt. Gáspár Géza debreceni lakos szombaton a Hatvan utca 1. szám alatt a püspöki palotában tartózkodott, ahol hivatalos ügyet intézett el. A kerékpárját az egyik udvaron hagyta. Időközben Fekete Margit szakácsnő észrevette, hogy egy fiatalember odalopózkodik a biciklihez és le akarja venni róla a pumpát. Kiszitett, de erre a fiatalember sebes futásnak eredt. Az esetről jelentést tettek a rendőrségnek s most nyomozzák az ismeretlen férfit.

— Poloskát, svábot, molyt kiirtani házilag csakis a Löcherer Cimexinonei lehet, mert nemcsak az élő rovarokat, de azok petéit is nyomban elpusztítja. Gyógyszertárakban és drogériákban kapható.

ANYAKÖNYVI HIREK

Eljegyzés: Schmidt Gyula testnevelési tanár—Török Ilona.

Házasságok: Virág Sándor posta al-tiszt—Fodor Eszter, Horváth Sándor egyetemi alkalmazott—Fehér Sára, Di-hen József cipész—Horváth Johanna, Tóth András lakatossegéd—Gyarmati Mária, Bölöni Balázs kishírt.—Kaszap Piroska, dr. Bakó Sándor egyetemi tanársegéd—Pogány Valéria, Erdős József sütősegéd—Nagy Irén.

Születések: Makó Lajos áll. rendőrfelügyelőhelyettes, Elek István cipész, fiu László. Szél Elek fm., fiu Lajos és 5 törvénytelen újszülött.

Halálozások: Pócsik Sarolta, ref. 5 hó, Malvin-ú. 41. Fabró László r. kath. 62 éves, Késes-u. 21. Szima Ilona g. kath. 2 éves, Nagycsere 112, Tóth József ref. 2 hó, Halap 3. Bácsi Péterné Kiss Irén ref. 26 éves, H.-bőszörmény. Tóth Sándor ref. 2 hó, Bőszörmény 381. Balku Béla ref. 5 éves, B.-nagybajom. Palotai Matild ref. 8 hó, Rucza-u. 30. Kovács Sándor r. kath. 2 hó, Gödrök-köz 1.

MŰVÉSZET

P. Nagy Zoltán emlékhangversenyt rendez a Zenekedvelők Köre

Pénteken délelőtt rendkívüli ülést tartott a Zeneiskola termében a Debreceni Zenekedvelők Köre elnöki tanácsa és intézőbizottsága. Márk Endre udv. tanácsos, id. dr. Magoss Györgyné elnök, dr. Fornét Géza egyetemi tanár, dr. Kuthi Sándor, Ferenczy Károly, Fáy Árpád, Szabó Emil, Bárdos Géza részvételével. Az ülésen a Kör hérteli hangversenyeinek összeállítását vitatták meg és a közgyűlés elnökszűletének megtételére utasították az intézőbizottságot.

Márk Endre udv. tanácsos, nyug. polgármester elnöki megnyitójában újból megemlékezett arról a nagy veszteségről, amely a Kört P. Nagy Zoltán elnöki tanácsstag halálával érte, beszámolt arról, hogy a Kör részvételt fejezte ki a családnak és a temetésen az elnökség megbízásából a Kör (tikára elbucsuztatta az elhunytat. Az ülés jóváhagyta tudomásul vette az intézkedéseket és köszönetét fejezte ki azok megtételéért.

Dr. Kuthi Sándor lb. főügyész, ügyvezető elnök javasolta ezután, hogy a Zenekedvelők Köre emlékhangversenyt rendezzen P. Nagy Zoltán művészlétfő városi művészek közreműködésével s a hangverseny jövedelméből alapítvány létesíttessék, amelynek kamatait szegénysorsu, tehetséges akadémiai növendékek segélyezésére fordítsák.

Ezzel a rendeltetéssel is P. Nagy Zoltán emlékének áldoz a Kör, hiszen az elhunyt igazgató minden évben maga erejéből is sokat tett ilyen tehetséges növendékek kiképzéséért.

Dr. Fornét Gaszton egyetemi tanár kifejtette, hogy biztossra veszi az emlékhangverseny sikerét s a maga részéről az egyetem támogatását is kilátásba helyezheti.

Elhatározta még az ülés, hogy társadalmi akciókat indít s ennek vezetésére Márk Endre, dr. Magoss György és dr. Vásáry István polgármestereket kéri fel, hogy alap teremtsék P. Nagy Zoltán síremekének felállítására.

Id. dr. Magoss Györgyné felkérte a vezetőséget, hogy a jövő szezonra összeállított programot ismertessék. — Eszemint tárgyalások folynak a következő művészekkel: Németh Mária (ének), Guglielmitti Mária (ének), Poldi Mildner (zongora), Amadeo Baldovino (gordonka), Nathaniel Milstein (hegedű), Szénássy László (hegedű) és Alexander Kipnis (ének) művészekkel. A vezetőség elhatározta, hogy a helyarákat és hértelket áráit le szállítja. Ferenczy Károly, Szabó Emil és Bárdos Géza fejszólalása után az évi közgyűlés napját augusztus 27. délután 6 órára tűzték ki.

— A vér fölfrissítése céljából ajánlatos néhány napon át korán reggel egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet inni. Az egész világon rendelik az orvosok a valódi Ferenc József viz használatát, mert ez gyomrot, javítja a vért, megnyugtatja az idegeket és ezáltal új életet teremt. A Ferenc József keserűviz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

— Felhívás a Revíziós Liga és a TESZ tagjaihoz. Felkérjük a tagjainkat, hogy a Debrecenbe érkező magyarbarát francia publicista, Georges Roux fogadtatásán, hétfőn délután 6 órakor a nagyállomáson, valamint a keddi és szerdai előadások minél számosabban jelenjenek meg. A Revíziós Liga és a TESZ elnöksége.

— Vendégszónok a Kossuth-utcai templomban. Ma 10 órakor a Kossuth-utcai templomban Kovács Pál nádudvari lelkész prédikál.

— Ujságírók közgyűlése. A Magyar Ujságírók Egyesületének debreceni osztálya hétfőn délután négy órakor tartja rendes közgyűlést az újságíró klubban. Az osztály tagjainak okvetlen és pontos megjelenését kéri az elnökség.

— Újabb hamis egypengős került forgalomba. Gioner Béla Cegléd utca 3 szám alatti lakos szombaton jelentést tett a rendőrségen, hogy valaki hamis egypengőssel fizetett neki. eB is szolgáltatja a hamisítványt, amely föltétlenül alakítható a megtevesztésre. A rendőrség nyomozza, hogy ki hozta forgalomba a hamis egypengőst.

A legújabb strandvíce

Ismeretes, hogy Budapest „fürdőváros” élénk féltekonykedéssel néz a vidéknek minden fejlődési mozzanatát. Így igen zokon esett a pestieknek a debreceni hővízi strandfürdő megépülése is. Behívtak hát egy német szakértőt, alapítsa meg, menüvizel fűtőberendezést a Gellért-fürdő, Széchenyi-fürdő, Rácz-fürdő és a többiek vízének tartalmát a debrecenitől.

A becsületes német szakvéleménye a fürdők tartalmának beható vizsgálata után, — beavatottak szerint a következő volt:

— In Budapest mehr Jud, in Debrecen mehr Jod.

— **Weekendzők figyelmébe.** Szombaton, vasárnap és hétfőn reggel 8.30 órakor és délután 13.30 órakor motoros vonat indul a Máv. Kolónia melletti faraktár állomástól a portmentes levegőjű Guthi erdőbe. Menettírfolyó 1.— pengő. Gyönyörű szepentiek, nap- és légfürdő, tiszoló, különböző hinták, olcsó büffé a t. közönség rendelkezésére áll. Az izléses kívárlakban ujonnan épült s több esztendő szeparált befogadására alkalmas weekend-ház e mindjebb felkapott kiindulóhely egyik érdekessége. Pihenés idegeit a Guthi erdőben. Üzemvezetőség.

— **Orvosi hír.** Dr. Balogh Zoltán rendelőjét Kálvin-tér 5. alól Honvéd-utca 28. alá helyezte át.

— A „Debreceni Konyhakertészek” szűkebb körű bizottsága értekezletet tartott, mely alkalommal a termelési és értékesítési lehetőségekről folytak tanácskozások. Elhatározta egyben a bizottság, hogy augusztus 20-án, szombaton, tehát István-király napján este az Újvárostúti Olvasókör nyári helyiségében megrendezi a konyhakertészek szakosas táncmulatságát. Egyébként a tárgyalt ügyek végrehajlásával id. Vékony János, a bizottság elnöke bízott meg.

— **Adományokat kér egy nagybeteg asszony.** Barcsik Jánosné Baross-utca 26. szám alatti lakos, aki súlyos betegségben szenved lapunk útján kéri a jószívű embereket, hogy nagy nyomorának enyhítésére, adományokat juttassák el hozzá.

— **Záróközlöt Mária pöcsra.** A Katolikus Népszövetség Debreceni Csoprtja augusztus 20-án, Szent István nappán Szilicei Várady Gyula nyug. plébános vezetésével a kizárólag férfiak részvételével záróközlöt rendez a Mária pöcsi helyre. Az indulás augusztus 20-án hajnali 3 óra 18 percek a Máv. főpályaudvarról s visszérkezés ugyanazon nap este 7 órakor. A vasúti jegy ára oda és vissza 4 pengő 40 fillér. Ennek a megbeszélésére értekezlet lesz a Varga-utcai iskola termében délelőtt 11 órakor.

— **Megint működnek a besurranó tolvajok.** A besurranó tolvajok ismét sorompóba léptek. Szombaton délelőtt két feljelentés is érkezett a rendőrségre lopás miatt. Az egyik panaszos Kiss József Vendég utca 65. szám alatti lakos, akinek a lakásáról egy ezüstórárt vitt el a tolvaj láncos egyült. Groszmann László azért tett feljelentést, mert ismeretlen tettes a Késes utca 54. szám alatti lakásának a padlásáról ruhákneműeket emelt el. A rendőrség mind a két esetben megindította a nyomozást.

— **Megloptak egy debreceni munkást.** Oláh Gábor Simonffy utca 9. szám alatt lakó munkás feljelentést tett a rendőrségen, mert ismeretlen tettes a lakása padlásáról ellopta a cipőjét és ingét. A feljelentés alapján megindult a nyomozás a tettes kézrekerítésére.

— **Kertészhal.** A debreceni konyhakertészek legutóbbi értekezletük határozata szerint augusztus 20-án, szombaton este rendezik meg szokásos nyári táncmulatságukat a Pozsonyi uti Olvasókör helyiségében. A nagyarányának ígérkező táncmulatság iránt már is igen élénk érdeklődés nyilvánult meg, különösen a kertészek körében, akik erre az alkalomra saját termelésű virágjaik legszebbjeit áldozzák fel, mert nemcsak a terem impozáns feldíszítését vették terbe, hanem a táncmulatságon résztvevő hölgyeket is egy-egy csokorral chaitták meglepni. A nagyszámu rendező bizottság különben minden lehető mértékben, hogy a résztvevő közönség mindvégig kellemesen töltsé idejét. Hűsítő italokról a helybeli vendéglős gondoskodik. Fte neműt mindenki vihet magával. A tánc, amelyhez a zenét elsőrendű cigányzenekar szolgáltatja, reggelig tart.

Mozgósínházak műsora:

	VIGSZINHÁZ	URÁNIA	APOLLO:
Vasárnap 5, 7, 9 óra	„Az erényesösözök” csak felnőtteknek. Főszereplő Félix Bresart, Kisérő: Híradó és trükkfilmek.	„Leányvásár Sanghajban”, hangos dráma 11 felvonásban. Csak felnőtteknek, Kisérő, Hangos Magyar Híradó és trükkfilmek.	„Kárpátoktól Isonzóig” fejezet a világháború borzalmaiból. — Kisérő: Hurak és bilincs, kalandor dráma
Hétfő 7, 9 ó.	Mindhárom mozgóban ugyanaz, mint vasárnap.		
Kedd 7, 9 ó.	Csak a Vigszínház játszik: műsora: A bécsi vígasszonyok és a „Postás fiú és a buga”.		

Agyoncsapta a villám a kazlat rakó gazdát

Tóth Sándor vásárhelyi gazda tegnap délután cséplési munkálatokkal volt elfoglalva gorszáj tanyáján. Sokan dolgoztak a cséplésnél, amely már a vége felé járt s mikor a vihar közeledtét érezték, a fiatal gazda maga is kettőzött erővel fogott a munkához, hogy még a vihar megérkezése előtt készen legyenek vele. Felmászott egy törekkel a telejére s favillával a kezében gyors tempóban kezdte rakni a kazlat. Hiába volt azonban a vihar, a villám elérte őket, hatalmas döngések és villámlások közt megnyitk az ég csatornáit, esni kezdett az eső. A villámlás se szűnt azonban, egyszerre vakító világgossággal a villám irtózatos robajjal lecsapott a kazatra. Eppen a kazat közepén álló gazdát találta, aki pajszó nélkül összerogyott. A lent állók, akiket szintén ért a villám ereje, egy percre szinte benyúltan álltak, majd mikor az ijedségtől is magukhoz tértek, a gazda segítségére siettek. Segítségére azonban már nem volt szükség: Tóth Sándor halott volt.

Szerencse, hogy a villámesapás nem gyújtotta fel a kazlat, mert akkor még a holttestet sem tudták volna megmenteni a teljes elöggéstől.

Kultur-est a Levente-Otthonban

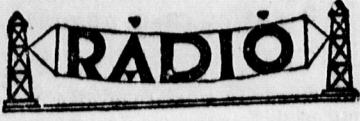
Augusztus 15-én, vasárnap este fél 8 órai kezdettel folytatják a leventék kultur-est sorozatukat. Ez alkalommal is a legteljesebb műkedvelő gárda buzdólkodik azon, hogy közönségüknek minél kellemesebb estét szerezzenek. Az est műsora a következő: Híszek egy. Játssa a zenekar, Konferál Hencz Bözsike, A Levente. Szaválja Szabó Lilike 1 felvonásos szimmű. Szereplők: Steszko Marika, Molnár és Tarr lev. Magyar dalokat énekel Steszko Pista, Néger szám, Előadja Lakatos László, 1 felvonásos vígjáték, Szereplők: Székely, Vékony, Tarr és Molnár lev. Műsor után a tánc rossz idő esetén a teremben lesz megtartva.

— **Uszóverseny lesz Debrecenben.** A debreceni uszókörület Szent István napján nagyszabású uszómérkőzést akar rendezni Debrecenben. A város vezetősége ma foglalkozott a szövetség kérelmével, amely arra irányult, hogy az uszoda hideg medencéjét engedték át a verseny céljaira. Zöld József főjegyző kijelentette, hogy az uszoda megélte a városra bizonyos kötelezettséget is jelent, mert hiszen az uszósportot támogatni kell. Épp ezért az uszodát Szent István napján öt órától átengedte a verseny céljaira.

— **Ellopták a kerékpárját.** Kellemetlen meglepetés érte szombaton délelőtt az egyik német fiatalembert, aki a nyári egyetem hallgatóival jött Debrecenbe. A Tisza István internátusban volt dolga és a kerékpárját a bejárat előtt hagyta. Amikor ismét kilépett, már akkorára a kerékpárnak nyoma veszett. Panaszt tett a rendőrségen és megindult a nyomozás.

METEOR-MOZGÓ MŰSORA

Vasárnap:
ÉJSZAKA RÉMEI”
Izgalmas kalandörtörténet. Megelőzi „TITOKZATOS KINAI”
Richard Talmadge főszereplésével.
Előadások: 3—5—7—9 órakor
mérsékelt helyárrakkal.
Hétfőn:
Csak felnőtteknek!
„VOLGA VOLGA”
Orosz világfilm 2 részben. 14 fejezetben. Hans Albert von Schletow és Lillán Hall Davis főszereplésével.
Előadások: 5, 7, 9 órakor mérsékelt helyárrakkal.

A budapesti rádió vasárnapi műsora:

9: Hírek, kozmetika, 10: Egyházi zene és szentbeszéd a budavári koronázó templomból. Szentbeszédet mond Koudela Géza egyházzenei igazgató. A szentbeszéd mise közben, evangélium után van. 11.15: Evangélikus istentisztelet a Bécsikapu-téri templomból. Prédikál Kiss Jenő dr. egyetemi tanár. Énekszámok a dunántúli énekeskönyvből. Utána pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. Majd: a m. kir. Operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenye. Karnagy Berg Ottó. „Magyar operabrándok”. 1. Erkel: Hunyady László. 2. Hubay: A cremonai hegedűs. 3. Poldini: Csavargó és királyleány. 4. Buttykay: Hamupipóke. 5. Poldini: Farsangi lakodalom. 2: Gramofonhangverseny. Részletek Gounod: „Faust” c. operájából. 3: A m. kir. földművelésügyi minisztérium rádióelőadás-sorozata. Szmaazseuka Herbert dr., a Fejsődunántúli Zöldmezőszövetség titkára: „A fűmagtermesztés”. 3.45: id. Kiss Béla és cigányzenekarának hangversenye. Közben pontos időjelzés, időjárásjelentés. 5: „A test gyógyítása a lelken keresztül”. Irta és felolvassa Müller Vilmos dr. 5.30: A Magyarországi Munkásdalogytelek hangversenye. Közreműködik a Hirlap-terjesztő Munkások Barátság Dalköre és az Első Magyar Ruggyaárugyári Dalárda. 6.30: A Szekesfővárosi Zenekar hangversenye a városligeti Iparcsarnok előtti zenepavillonból. Karnagy Bor Dezső. Közreműködik: Pálffy Mária (ének). 1. Goldmark: Beonulási induló a „Sába királynője” c. operából. 2. Percy: Zeneképek a régi Kinából — szvit. I. Budha ősi templomában. II. A piros hintóban. III. Áldozati köszöntő. 3. Kefelbey: a) Kínai pagoda kertjében. b) A meissenai óra és a porcellánbaba. 4. a) Tarnay: Tiszától a Szajnapártig; b) Kurucz: Piros rózsza, fehér rózsza; c) Lavotta: Rezső: Reszket a bokor; d) Hubay: Minek turbékoltok (Pálffy Mária). 5. Részletek Lehár Ferenc műveiből. 7.45: Sport- és löversenyeredmények. 8: Operettelőadás a Studióból. „Cigányprimás”. Operett 3 felvonásban. Zenéjét szerezte Kálmán Imre. Szövegét írta Wilhelm Gyula és Grünbaum Frigyes. Fordította Harsányi Zolt. Rendező Kiss Ferenc. Karnagy Polgár Tibor. Utána pontos időjelzés, sporteredmények. — Majd a Mándits jazz-zenekar hangversenye. Közreműködik Diego Antonio Rojé olasz tangóénekes. 11: Farkas Jenő és cigányzenekarának hangversenye.

A budapesti rádió hétfői műsora:

9.30: Hírek, 10: Egyházzene és szentbeszéd a belvárosi plébánia templomból. Szentbeszédet mond Hauser Ignác dr. erzsébetvárosi plébános. A szentbeszéd mise közben, evangélium után. 11.30: Görögkatholikus istentisztelet a Szegegyház-téri görög katolikus templomból. Szentbeszédet mond Kiss Ádor dr. hittanár. A szentbeszéd az evangélium után van. 2: Gramofonhangverseny. 3.45: „A mi mesterségünk”. Surányi Lajos előadása. 4.15: A m. kir. Mária Terézia 1. honvédegyezred zenekarának hangversenye. Karnagy Fricsay Richárd. Közben pontos időjelzés, időjárásjelentés. 5.30: Bura Károly és cigányzenekarának hangversenye. 6.45: „Turán nomád hagyományok népi építkezésünkben”. — Irta Thoroczky Wigand Ede. Felolvassa Wigand Ede. 7.15: Mocsányi László és Lakos Tibor kabaréja. 8.15: Sport- és löversenyeredmények. 8.35: „Magyar szvittek”. A m. kir. Operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenye. Karnagy Fridl Frigyes. 10.15: Hangverseny. Közreműködik Kósbos

Ilonka (zongora) és Losonczy György (ének). Zongorán kísér Polgár Tibor. Utána Rác Zsiga és cigányzenekarának hangversenye.

A budapesti rádió keddi műsora:

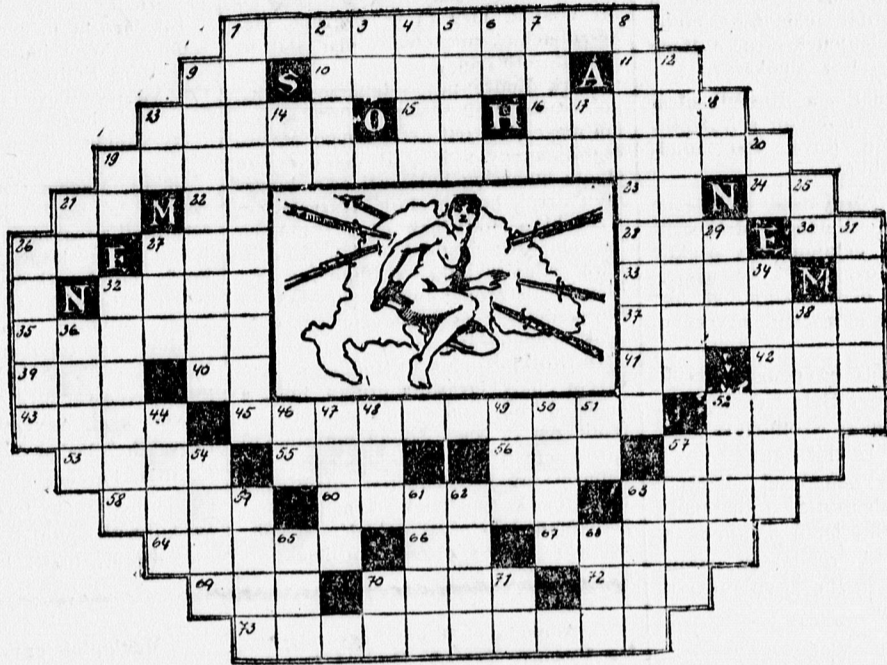
9.15: Állástalan Zenészek Szimfonikus Zenekarának hangversenye. Karnagy Melles Béla. Közben: Hírek. 11.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat. Vízállásjelentés magyarul és németül. 11.15: A rádió ifjúsági felőrája. 12: Déli ha-

rangsó az Egyetemi templomból, időjárásjelentés. 12.05: Az Egyetemi Ének-karok szülő kvartettjének hangversenye. Tagjai: Imre Vince, Fixl János, Arany Sándor, Balla Károly. Közben: Hírek. 1: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. 2.45: Hírek, élelmiszerárak, piaci árak, árfolyamhírek. 4: Pista bácsi meséi. 4.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 5: „A háztartásról”. Vizváry Mariska felolvasása. 5.30: Szalonzenekari hangver-

seny. Karnagy Bertha István. 6.30: „Sajgó és tudomány”. Mihály Vid dr. előadása. 7: Toll Árpád és Jancsi cigányzenekarának hangversenye. 8.15: Előadás a Studióból. „Kék és piros”. Egyfelvonásos. Herczeg Ferenc novellájából írta Zágón István. Rendező: Csanády György. Utána: Pontos időjelzés, hírek. Majd: A Weidinger szalonzenekar hangversenye. 10.45: Győri Vörös Misi és cigányzenekarának hangversenye.

A Debreceni Ujság-Hajdúföld 55. számú keresztrejtvénye

Készítette: Cs. Bogáts József.

Meghatározások

Vízszintes sorok:

1. Híres történelmi hely (2 szó.) 9. Azonos betűk. 10. Fülleres gyorsan utaznak. 11. Német helyhatározó. 13. Repülőgépes akrobata csinálja. 15. Egy fém mássalhangzó. 16. Augusztus 18-án van. 19. Ünnepe van. 21. Parasztos megszólítás. 22. Ugyanaz rövidítése. 23. Fém. 24. Olaj tud. neve. 26. Varró eszköz. 27. Műsor mássalhangzó. 28. ... szofia mecsel. 30. Kőtösző. 32. Gépkocsi. 33. Római szám. 1551 keverve. 35. Ázsiai népfaj. 37. Hajnal istennője. 39. ... Sári olasz művész. 40. Francia birtokos névmás. 41. Macedon hódító betűi. 42. Légyonot pestiesen. 43. Cukor készült belőle. 45. Két magyar költő költőszóval. 52. Ford. latinul nyelve. 53. Hangszer. 55. Hónaprövidítés. 56. Időmérő. 57. Hangszer. 58. Beidézék történetbe. 60. Házi állat. 63. Nyílás istenke. 64. ... Parlo. 66. Nedves igető. 67. Az aranyember neve. 69. Eső után van. 70. Gyümölcs. 72. Test része. 73. Augusztus ebbe olvad, vak betűk R—ó. (2 szó).

Függőleges sorok:

1. Rothermere lord nagyon szereti őket. 2. Ilyen ló is van. 3. Ford. személyes névmás. 4. Ford. egy szín. 5. Dr. Bárczy ilyen fenomen. 6. „Igy” németül. 7. Ki az belüli keverve. 8. Ez a szegény magyar polgár ma. (2 szó.) 9. Római császár, akiről egy hónap van elnevezve. 12. Béla király névtelen jegyzője. 13. Mint a 11. vízsz. 14. Orosz folyó. 17. L. S. 18. Német címző szó. 19. Tagadó szócska ék-nélkül. 20. Zeus kedvese. 21. Sok ... hó semmiért. 25. Köttyvalék. 26. Fed. 27. Francia pezsgő. 29. Levegő latinul. 30. Páma kása. 32. Alapító cselekszi. 34. Tudományos cím. 36. Női név. 39. Házi szárnyas. 44. Erdélyi történelmi város. 46. Autómárka. 47. Egyik szülő. 48. Jassz ital. 49. Mennyiség. 50. Aki vet. 51. Ugy. mint a 13. függ. 52. Itóka. 54. Illatos

fűszer. 57. Török uralkodó volt. 59. USA egyik állam. 61. Fiumei szörny. 62. Nyomdász ige. 63. Mutató szó. 65. Három más nyelven. 68. Ford. sporteszköz. 70. Vallás röv. 71. Görög betű.

A pontverseny állása:

200 pont: Szathmáry Elemér, Pavillon fodrászüzlet, Kémery Mikó Klára, Ladányi László. 196: Nagy Zoltán. 194: Dr. Szabó Zsigmondné. 192: Borbély Gáborné, Balogh László. 188: Medveczky László. 180: Juhos Imre, Lábass Sándor, Papp Gézáné. 178: Füzessy Ferenc. 176: Aba Ildiko. 172: Medgyaszay Miklós, Balogh János, Balogh Jánosné, Zeidler Vilmosné. 170: Szederlyes Antal. 160: Szibert Margit. 158: vitéz Sajó Jánosné. 152: Balogh Gizella. 150: Pál Gerzson, Szabó Juci. 146: Galvács Margit. 140: Vajda Lajosné, Martinsz Vilmosné, Tóth Ibolya, Kiss Eszter, Ulrich Tibor, Németh Béla. 138: vitéz Sajó János. Sajó Ernő. Vendler Ervin. 136: Csatári Szücs Zoltán. 132: Tóth Zsigmond. 122: Gaál Otília. 120: Taster Jolánka, Gelléri Emil, Lefauovszky Anna, Szénássy Rózsi, Bihary Katalin, Kerekes Piroška, Szemere József, Szinay István, Fűvesy Emőke, Fűvesy Zsuzsanna, Fűvesy Piroška. 119: Jóna Matild. 118: Ballay József, Novák Györgyné. 117: Balogh Béla. 116: P. Szabó Imre, ifju Balogh János. 108: Miklós Józsefné. 100: Dániel Aranka, Ambrus Jolán, dr. Dezső László, Czipoht Zoltán, Szilvássy Évi. 96: Boronemissa Zoltán. 80: Csatári Szücs Béla, Szabó Mici, Nagy György, Szegedy László, Czegléd László, Fűvesy Sándor, Fűvesy Árpád, Szemere Miklós, Lengyel Tibor. 78: Farkas Gábor, Farkas Mihályné. 74: Keresztlessy Béla, Nagy László. 72: Kiss Ernő, Miklós Ibolya, Hanthó György, Fekete József. 60: Vály Géza, Nagy Margit, Cz. Zoltán, Bagossy Ákos, Kádár András, ifju Fűvesy Ferenc, Kémery Mikó Gyula. 58: Kovács Kató. 56: Papp La-

jos. 52: Schlotter Ferenc. 40: De Sorgo Miksáné, Tarca Bertalan, Aranyos Dávid, Sopronyi Emma, Moór Erzsébet, Tóth Emi, Borbély Irénke, Kémery Mikó Katalin, Takács Ilonka. 39: Losonczy Emil. 35: Lavolha Kató. 28: Surányi Kató. 20: Papp Géza, Diószeghy Dezső, Fejér Endre, Szoboszlav Gyula.

A nyertesek:

Szathmáry Elemér, Pavillon fodrászüzlet, Kémery Mikó Klára és Ladányi László a pontversenyen elért eredmény alapján jutalomkönyvet kapnak, amelyet a jövő hét szerdájától átvehetnek a Debreceni Ujság-Hajdúföld szerkesztőségében, József királyi herceg-utca 16. szám alatt a délután: hivatalos órák alatt.

Tudnivalók:

A keresztrejtvény-megfejtéseket csak úgy fogadjuk el, ha a megfejtés az újságban közölt és kivágott rejtvénykockán történik. Külön papíron megfejtett rejtvényeket nem fogadjuk el. Egyben kérjük a keresztrejtvény-megfejtőinket, hogy a megfejtéseket mindenkör egy küldjék be, hogy a rejtvény felett nevüket és előző pontszámukat is megjelöljék. Minden helyesen megfejtett rejtvény után husz pontot adunk s aki eléri a kétszáz pontot, az igen értékes könyvjutalomban részesül. A keresztrejtvénymegfejtéseket csütörtökön estig kérjük beadni vagy a szerkesztőségbe (József kir. herceg-utca 16.), vagy a kiadóhivatalba (Kossuth-utca 3. sz.)

Elveszett

kedvenc tárgya, állatja?
Csak egy hirdetés Kossuth-utca 3.

HAJDUFÖLD KÖZGAZDASÁGA

Takarmánytermelés és takarmánybiztosítás

Írta: lovag MANZ GYÖRGY.

A takarmány-problémának helyes megoldásaitól függ mezőgazdaságunknak a belterjes gazdálkodásra való át-szervezésének sikere. Mert mindaddig, amíg évenként az általános takarmányhiány megakasztja állattenyésztésünknek fellendülését, a termelés céltudatos egysíjűsége ki van zárva.

A modern takarmánytermelésnek alapszabályai közismert dolgok, csak hogy, sajnos, ebben a tekintetben is hiányzik a kellő szakoktatás és céltudatos irányítás. Azt mindenki tudja, hogy egy föld, amely egyoldalú gabonatermelés mellett holdanként talán 4-5 métermázsra termést ad, a hármas vetésforgóban meghozza az első évben a 15 métermázsra szemet, a másodikban a 400 métermázsra zöldtakarmányt és a harmadik évben egy megfelelő mennyiségű kapásnövényt, tehát háromszoros hasznót hajt, ha a vetésforgóban a helyes sorrendet alkalmazzuk és helyesen trágyázunk.

Nyugátn ma már általánosan átmennek a modern vetésforgó sorrendjére, 1. évben gabona, sekély szántás, erős foszfát-trágyázás, 2. évben pillangós virágú takarmány, mely szántás talajoltás vagy megoltás és erős meszesítés, 3. évben sok istállótrágya, mely szántás a kapásnövények alá, 4. évben megint gabona és így tovább ugyanebben a sorrendben. A gabona megkapja a szükséges megülepdedet a talajtól, az előző kapásnövény felhasznála a nitrogént a talajból, így a gabona szalmája rövid, a magja a foszfáttól kemény és sikkér-gazdag, terméshő. Az utána következő pillangós virágúak gyökere mélyen behatolnak az altalajba, ott megkapják a szükséges nedvet és meszét, a talajt hősegesen ellájtják nitrogénnel. A kapásnak szüksége van sok káliumra és nitrogénre, az előbbi az istállótrágyából, az utóbbi főleg a pillangós virágúak gyökereinek felhalmozott légen-hőlyagocskákból teik ki. Így nincs szükségünk a drága nitrogén-műtrágyafélékre. A kapások dus lombozatot, nagy gyökereket vagy gumókat hajtának, cukor-, illetve olajtartalmuk nagy, a termés bőséges.

A közlegelőkön tartott állatok áránra 4-5 hold egy számottevő állat, jól kezelt dus legelővel és megfelelő kaszálókkal már két holdra számíthatunk egy számottevő állatot, ahol pedig a tartaléktakarmány rendszerét alkalmazzuk, 2 számottevő állatot tartunk minden hold után.

A tartalék-takarmány (silage) egy nedvdus téli és nyári tápláléka az állatainknak. Zöld állapotban lesz felaprítva és takarmány-tornyokba betáposva (siló). Efelétkor két súlyrész silagera, 1 súlyrész szénát vagy szalmát adagolnak. Silage-nak minden zöld nedvdus takarmányféle szolgál, tehát frissen kaszált fű, lucerna, lóhere, káposztalevél, répalevél, sárgarépalevél, napraforgó-szár, levél és a tányérja maggal együtt, csalamádé, répa, sárgarépa, répafej, burgonya és burgonyaszár, csicsóka gumóval, falomb stb. A szárított takarmány (széna) 15 százalékgig vesztit tápértékén, a silage csak 5 százalékgot. Egy hold földön többek közt 4 darab számottevő állatnak az egész téli ellátására termelhetünk csalamádét, csicsókát vagy napraforgót. A silage 4-5 évig is eltárolható a silóban. Ezáltal lehetővé válik, hogy a gazdák

olyan években, amikor sok a takarmány, azt elraktározhatják a jövőre szük évekre és így függetleníthetik magukat az időjárástól.

A silónak csak egy hibája van, hogy felépítése, ugymint a hozzávaló szecskázó gép és a felvonó gép (paternoszter) sokba kerül. Az egyes gazdák csak a legtrikább esetben lesznek abban a helyzetben, hogy ilyen beruházásokat csináljanak. De egy országos mezőgazdasági szövetkezet keretében ez nem probléma. Egy község számára 10-12 nagykaliberű siló elegendő és sokkalta olcsóbb, mint sok kis silónak építése. Két-három nagyteljesítményű moleros szecskavágó és ugyanannyi paternosz-

ter szintén kielégíti az egész üzemnek igényeit. A gazdák egész éven át minden föllesleges zöld takarmányt beszállítanak a szövetkezet fiókba, ahol azt javukra elkönyvelik, feldolgozzák és elraktározzák. A gazda ebből a takarmánykészletből állandóan veheti ki a napi szükségletét. Ami számláján megmarad, azt a szövetkezetnek eladja, amivel kevesebbje van a szükségleténél, azt készpénzért vagy hitelben a fióknál megszerezheti. A fiók egy takarmánybank szerepét játsza, de nem csak a silagera vonatkozva, hanem az összes egyéb takarmányokra egyaránt. A kezelés, feldolgozás és forgalom a fiók dolga. A gazdák évenként előzőleg bejelentik a termelőndő takarmány mennyiségét és takarmányigényüket is. A fiók a készletet nyilvántartja és az év végén a megmaradt készleteket a központnak bejelenti, a hiányokat pedig ott igényli. A központ szabályozza a kerületi és országos takarmányforgalmat és gondoskodik egy évi átlaladó tartalékról. Ez a takarmánybiztosítás egészen egyszerű technikája. A takarmánybiztosítás egyszer s mindenkorra kiküszöböli a takarmányhiányt, mivel a termelés irányítása révén a takarmánytermelést is pontosan szabályozza országszerte.

Megcsappant a felhozatal a debreceni terménypiacon

A debreceni terménypiacon a kínálat minden cikkben változatlanul kicsi, ami a rossz terméseredményen kívül annak tulajdonítható, hogy az állandó esőzések a cséplést nagyon hátráltatják. Más évben ilyenkor a debreceni piaci felhozatal naponta 80-100 szekér gabona volt, most pedig a napi felhozatal mindössze 100-150 mázsa között mozog. Buzából főként az alacsony fajshlyu gyenge minőségeket kínálják és 68 kg-osért 9.50 pengőt; a 72 kg-osért 11.50 pengőt; a garantált 75 kg-osért 12.15 pengőt; a 77 kg-osért pedig 12.85 pengőt adnak. Rozs iránt nincs kereslet és minimális a forgalom 6.75-6.90 pengős áron. Árpában jelentős a kínálat és a kereslet is és a jó minőségű áruért 9.50 pengőt adnak. A zab cséplése erősen visszamaradt és az ára kis kínálat mellett 10.20-10.40 pengő között mozog. A korpapiac üzletellen és a névleges ár 8.50 pengő. A kismalmi lisztek ára a nullásé 37.- pengő, a 4-esé P 35.-, a hatosé pedig P 33.50 métermázsánként A vegyes bab ára 15.- pengő.

— Kaba a hortobágyi vásár napját át akarja helyezni. Kaba község előljárósága felterjesztéssel fordult a kereskedelmi miniszterhez és a miniszter közbelépését kérte, hogy a hortobágyi hidivásárt más napra helyezték át. Kabára ugyanis sérelmes, hogy a nyári hidi vásár minden két évben, az őszi pedig minden évben egybeesik a kabai vásár napjával. A kereskedelmi miniszter most elrendelte az összes érdekeltség megkérdezését és aztán fog dönteni arról, hogy át kell-e helyezni a hortobágyi vásár terminusát.

Debreceni termény- és takarmány-piaci árak

Buza 11.00-12.00 (boletta), rozs 6.50-7.00 (boletta), árpa 9.50-10.00, zab 9.50-10.00, tengeri 16.00-17.00, lucerna 4.80-6.00, széna 4-5.00, lóhere 5.70, szálna 2.50-3.00, szék kéve zsúp 8-12.00, új krumpli 4-8.00.

20 felnőtteknek **40**
fillér a strandfürdőjegy

5 fillér a kiszolgálási díj a

MARGIT-strandfürdőben!

Strandfürdőjegy gyermekeknek,

16 éves korig, középiskolai tanulónak igazolás esetén

16 éven túl is a pénztárnál váltva

20 fill.

12 darab jegy egyszerre váltva 2.- pengő.

Strandfürdőjegy felnőtteknek

a pénztárnál váltva

12 darab jegy egyszerre váltva 4.- pengő.

40 fill.

Strandfürdőjegy

a villamoson oda- és visszautazással együtt a villamos

kalauzoknál váltva

50 fill.

Kiszolgálási díj

5 fill.

Kabinért NEM KELL külön fizetni.

Idény, havi és kedvezményes családi bérletek

rendkívül olcsón válthatók a pénztárnál.

25633-932. VI.

HIRDETMÉNY.

A m. kir. földmivvelésügyi miniszter ur 84343-1932. IX. 2. sz. rendelete alapján értesitem a város közönségét, hogy f. évi augusztus 1-től kezdődőleg a 46200-1932. Fm. rendeletben felsorolt beaorill peroxid, nitrogén peroxid, ozon, klór, halogének, benzilklorid stb., továbbá a 84131-1932. Fm. rendeletben eltiltított vegyszerekkel, mint kaliumbromát, nátriumbromát, persók, timsó stb. vegyszerekkel, eljárásokkal kezelt lisztet az ország területén forgalomba hozni nem szabad.

Felhivom ezért a liszt előállításával, illetőleg kezelésével foglalkozó vállalatokat (malom, lisztkeverő telep, lisztrakta stb.), hogy azokat a készülékeket, amelyek a lisztnek az előbb hivatkozott rendeletekben tilalmazott szerekkel (eljárásokkal) kezelésére szolgálnak, haladéktalanul szereljék le. Amennyiben pedig a jelzett készülékeket a 84131-1932 Fm. rendeletben foglaltaknak megfelelőleg esetleg külföldi kivitelre szánt lisztek kezelésére fenntartani kívánják, az ilyen készülékeket rendszerük megjelölésével az I. fokú közigazgatási hatóságnál (Kossuth utca 20.) földszint 45. sz. szobában haladéktalanul jelentsek be.

Az I. fokú közigazgatási hatóság a liszt kezelésére szolgáló készülékeket lezárja és a hatóságj zárat csak abban az esetben oldja fel, ha a külföldi kivitelre szánt liszt kezelésére a m. kir. földmivvelésügyi miniszter ur a 84131-1932. Fm. rendelet feltételei szerint esetenként engedélyt ad.

Az ilyen szerekkel kezelt — jelenleg még készletben levő lisztet — deklarálási kötelezettség nélkül 1932. év október végéig forgalomba hozni szabad és fel szabad használni, a készletek birtokosai azonban kötelesek készletüket f. évi augusztus hó 15-ig az I. fokú közigazgatási hatóságnál (az előbb jelzett helyen) bejelenteni.

A két példányban előírt előterjesztésben be kell jelenteni 1. az illető szerrel kezelt lisztkészlet tulajdonosának a nevét, vagy cégét és lakóhelyét, 2. a tárolás helyét, 3. a liszt eredetét (buza stb.), 4. a liszt számát (0, 00), 5. a készlet mennyiségét (zsák darabszám brutto súly számként, 6. a zsákokon levő lisztjegy és zárjegy (plomb) jelzését.

A készlet forgalombahozataláról a tulajdonos pontos naplót tartozik vezetni, amelybe fel kell jegyezni, hogy a raktáron levő készletből kinek, mikor, mennyit szállított?

Az ilyen kezelt liszt szállítása alkalmával az eladó, köteles vevőit a kezelt liszt forgalomba hozatalának és felhasználásának a feltételeire (határidő) figyelmeztetni.

A tilalmazott vegyszerekkel kezelt lisztet, vagy ilyenből előállított, emberi fogyasztásra szánt termékeket f. évi november 1-től forgalomba hozni nem szabad.

Az I. fokú közigazgatási hatóság a fenti hirdetményben foglaltak végrehajtását ellenőrzi és a rendelet ellen vétőkkel szemben a kihágási eljárást megindítja.

Debrecen, 1932 augusztus 8.

Polgármester.

Terménytőzsde

A gabonátőzsde szombaton mind két piacon nagyon lanyha volt az üzlet irányzata. A készáruvásárlás a buza 20 fillérral esett, a rozsnál 20-25, az árpnál 10, a tengerinél 10-20, a zabnál pedig kerek 1 pengő volt az áreszkkenés. Ugyancsak nagyobb áresések voltak a határidőpiacon is. Az októberi buza 40, a márciusi 50, az októberi rozs 30, a márciusi tengeri pedig 12 fillérral olcsóbbodott.

Határidőüzlet: Buza: okt. 13.86-87, márc. 15.15-16, Rozs: okt. 8.75-65, Tengeri: aug. 14.95, 33 máj. 8.87-89.

Készáruüzlet: Buza: tiszta 77 kg 14.00-14.25, 78 kg 14.15-14.40, 79 kg 14.30-14.45, 80 kg 14.40-14.65, Piszai 77 kg 13.75-13.95, 78 kg 13.90-14.10, 79 kg 14.05-14.20, 80 kg 14.15-14.35, jász. 77 kg 13.75-14.05, 78 kg 13.90-14.20, 79 kg 14.05-14.30, 80 kg 14.15-14.45, di. nántuli 77 kg 13.45-13.70, 78 kg 13.60-13.85, 79 kg 13.75-13.95, 80 kg 13.85-14.10, pestv. bácskai, fejérmegyei 77 kg 13.50-13.75, 78 kg 13.65-13.90, 79 kg 13.80-14.00, 80 kg 13.90-14.15.

Rozs: pestv.: 7.90-8.00, egyéb rozs 8.00-8.20, tak. árpa I. 10.40-10.70, tak. árpa II. 10.00-10.25, zab I. 11.25-11.50, zab II. 10.75-11.00, repce 23.25-24.00, ti. tengeri 15.30-15.50, korpá 8.00-8.10.

TURISTASÁG

A Magyar Turista Egyesület Debreceni Osztálya augusztus 20-án és 21-én kirándulást rendez Sátorajlajhelyre és környékére. Indulás Debrecenből 19-én, pénteken délután fél 3 órakor, visszaérkezés 21-én, hétfőn este háromnegyed 10 órakor. A kirándulás változatos programját a Magyar Turista Egyesület Hegyaljai Osztálya állította össze s e program keretében megtekinthetők a Hegyaljának a legszebb részei.

A kiránduláson résztvenni szándékozóknak a hálólhelyek biztosítása érdekében augusztus 16-án, kedden estig jelentkezniük, Springer József titkárnál, vagy Szeremley Uta vezetőnél, aki készséggel megad minden a turára vonatkozó felvilágosítást. (Telefon 14.10.)

A kirándulás költségei: egyesületi tagoknak kb. 12 pengőt, nem tagoknak kb. 16 pengőt tesznek ki.

Vendégeket is szívesen látnak.

7861-1932. vhsz.

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY

A debreceni kir. járásbírósnak 6281/1932 számú végzése folytán dr. Hadházy Béla ügyvéd által képviselt Schwartzt Dóri végrehajtató javára Debreceni lakos v. h. szenvedő ellen P. 444.50 tőke, ennek megítelt kamatai és P. 102.27 eddigi és a még felmerülő költségek behajtása végett — a fizetett összeg betudásával — a v. h. novella 20. §-a értelmében, mindazon végrehajtatók javára is, akik ugyanezen ingókra törvényes zálogjogot nyertek — Debrecenben a Nyulási állami elemi iskolában 1932. augusztus 17-én délután 2 órakor 1.180 pengőre becsült ingók u. m. hutorók, festmények, könyvek stb. bírói árverésen a legtöbbet ígérőnek, esetleg becsáron alul is, eladának az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-a, valamint az 1930. évi XXXIV. t. c. 74. §-a értelmében.

Debrecen, 1932. július hó 13.

Rákóczy László,
kir. bír. végrehajtó

TESTEDZÉS

Nagy küzdelmet ígér a Debreceni Torna Egyesület hétfői atletikai viadala

Rekord nevezéssel zárult a DTE nagyboldogasszony napi nemzetközi viadala. A legnépesebb mezőny a 100 m. síkfutás startjánál fog jelentkezni, az eddigi diszpozíciók szerint 24 sprinter veteleszik a dícsőségért. Itt a BEAC Sárváry nagy küzdelmet vív Ráthonyival, akinél esedékes már a 11 mp. belüli ker. rekord. 300 m. -en Sárváry, BEAC. Agyagássy BTC és Szász DTE küzdelme eredményezhet az utóbbi javára ker. rekord mellett győzelmet, 100 méteren a BEAC. Govrik kemény ellenfelet kap a DVSC kerekjében Voliban és a NYTVE kiküldöttjében Mónában. Az ifjúsági 100 m. síkfutásban élvezetes küzdelmet ígér a két kiváló ifi sprinter Lindner BEAC és Köstner DEAC találkozása. A 200, illetve 110 m. gátfutásban a fővárosi gátfutókkal való küzdelem könnyen kerületi rekordok kifutására kényszerítheti Fehért DTE. A két stafétában élet-halál harcra várunk a BEAC, budapesti Postás, a DEAC és a rendező DTE csapatait. Itt is kerületi rekordokat eredményezhet a fővárosiakkal való grandiózus küzdelem. Súly- és diszkoszdobásban a DEAC kiváló súlydobója Végh remélhetőleg ezúttal is megállja a helyét és mindkét számban győz. Magasugrásban a NYTVE reprezentánsának Kurucznak, ha 180-as formáját megugorja nem lesz nehéz küzdelme a győzelem elérésében. Távollugrásban a kitűnő pestiek jönnek első sorban számításba, a DTE hármasugró triaszának nagyon kell küzdenie, ha jó helyezéshoz akar jutni. Hármasugrásban a Testnevelési főiskola jeles reprezentánsa Bessenyei valószínű győzelme várható, aki különben a gátfutásokban is kitűnően fog szerepelni. A gerelyelés győztesét Takács Postás SPE kiváló tagjában látjuk, míg a helyezéseket a jeles debreceni gárda fog osztzkodni, ha csak valamely „pesti” meglepetés nem éri őket! A verseny — mint már jeleztük, — hétfőn délután pontosan fél négy órakor kezdődik a DTE nagyterei sportterén. A Magyar Athletikai Szövetséget Stoltz Ödön gazd. akad. tanár képviseli a versenyen.

Felhívás a Debreceni Torna Egyesület versenyzőire. A DTE elnöksége ezúton értesíti tornász és birkózó versenyző tagjait, hogy a szertorbaszok és birkózók részére augusztus 17-től Magoss György-tér 9. szám alatti tornacsarnokát, illetve birkózó termet nyitva tartja. Tréningórák hétfőn, szerdán, pénteken délután 6-8-ig. Szerdán, 17-én teljes számban való megjelenésre számít az elnökség. Úszószakos tájélt tagok kedden reggel 7 órára teljes számban legyenek kint a nagyterei stranduszodában, ahol Schmidt testnevelési tanár úszószakoszt. elnök vezetésével dolgoznak.

A DEAC. országos atletikai versenye

Vasárnap délután fél négy órai kezdettel rendezi meg a DEAC országos atletikai versenyét az egyesület által alapított nagytereki vándorújjáért az egyetemi sporttelepen. A versenyre Budapestről és vidékről nagyon sok nevezés érkezett, úgy hogy csak nagy és érdekes küzdelem után kerülhet valamelyik egyesület tulajdonába a DEAC nagytereki vándorújjá.

A női versenyszámok közül a 60 m. síkfutásban Molnár a BEAC válogatottja biztosan győz Majzik ellen. A magasugrásban is Molnár győz, míg Bordy a kerületi rekordot igyekszik megjavítani. A diszkoszvetésben Bordy DEAC és Molnár már egyenrangú ellenfelek.

A szentior számok közül a 400 méteres síkfutásban Govrik és Czákó BEAC és Köstner DEAC küzdenek a győzelemért. Az 1500 méteres síkfutásban Govrik BEAC az ez évi főiskolai bajnok és rekordert verhetetlen, de már a helyezéseket nagy küzdelem lesz Voly DVSC és Sándor Postás között. A 4x400 méteres staféta futásban a BEAC, DEAC, Postás és Sz. MÁV csapatai küzdenek. A 400 méteres gátfutásban Czákó, Sárvári és dr. Obicz BEAC és Bessenyei Testnevelési Főiskola között dől el a küzdelem. A súlylökésben Végh DEAC biztosan győz, de már a helyezéseket szűk küzdelem lesz Gallé és Boda DEAC, Kovács, Postás között. A diszkoszvetésben Regös MAFC ellen

Végh DEAC Török, Postás és Takács Testnevelési Főiskola veszik fel a küzdelmet. A gerelyhajításban Takács, Postás 58 m. körüli eredménnyel fog győzni, míg a helyezéseket Rácz, DEAC, Kőkény, Postás és Tibeldi Testnevelési Főiskola küzdenek. Rudugrásban Hadházy DEAC igyekszik eddigi eredményét megjavítani, míg a helyezéseket Magassy DEAC és Deák DTE küzdenek. Hármassugrásban szép küzdelem lesz Bessenyei Testnevelési Főiskola, Kovács és Czákó BEAC és Takács, Postás között.

Az ifjúsági számok közül a 200 méteres síkfutásban Köstner igyekszik kerületi rekordját megjavítani, míg helyre Dalmy DEAC és Fáber DTE kerülhet. — Az 1000 méteres síkfutásban Arady DEAC véleményünk szerint megjavítja a kerületi rekordot, míg a helyezéseket Nyarka DTE és Bartha NYTVE fognak küzdeni. A svéd stafétafutásban a DEAC csapata az országos ifjúsági rekord megjavítására törekszik. A magasugrásban Czirják DEAC és Holló Sz. MÁV ellen Dietrich DEAC és Törös DTE veszik fel a küzdelmet. A távollugrásban Weth DTE ellen Köstner, Dietrich, Svendör és Czirják DEAC küzdenek. — A rudugrásban Szappanos DEAC igyekszik Pálosi Nykise új kerületi rekordját legyőzni. A diszkoszvetésben Maghy DEAC a legjobb, míg helyre Szappanos DEAC és Kovács, Postás kerülhet. A 400 méteres gátfutásban Dalmy és Köstner DEAC, az ifjúsági kerületi rekord megjavítására törekszenek.

APRÓ HIRDETTÉSEK

Egy apróhirdetés 10 szög hétköznap 50 fillér vasárnap 70 fillér és egyszerre két reggeli lapban Debreceni Ujságban és a Debreceni Független Ujságban jelenik meg.

Levelezés, üzleti hirdetés és minden vastagabb betűvel szedett hirdetés ára kétszeres. Apróhirdetést csak a díj előzetes lefizetése mellett közölünk. Apróhirdetést vidékről postabélyegben is beküldhető. Hirdetést ügyekben felvilágosítást a 21-41. telefonon ad a Kiadóhivatal.

Házasság

47 éves férfi jó forgalmu üzlettel, szerény hozományu nőt feleségül venne, lehet vidéki is „Szerény” jeligére a kiadóba. 4460

Egyedül

álló 41 éves, saját házában lakó, elvált, gazdaszony megismertkedne nyugdíjkepes férfival, — egy-két gyermek nem akadály. Cím a kiadóban 4447

Állást kereső nők

Szárzadada nyolcéves bizonyítvány. nyal eseselemhöz ajánl. kozik. Cím Bartos Géza Piac 47 2626

Ápolóónek mennék, Okleveles szülésznő vagyok, minden tekintetben képzett ápolónő, — hosszabb klikaik gyakorlattal Elmennék idősebb ur vagy urinó mellé — ápolóónek, hogy család tagnak tekintetnek, — nagy gyakorlattal rendelkezem — Levélbeli megkeresést a Debreceni Független Ujság kiadóójába kérem „Ápolóó” jeligére 2635

Betöltendő állás nőknek

Jól főző mindenek főzőnő jó bizonyítvánnyal ajánlkozik Csapó 77. 4442

Hölgyfodrász

kisasszony, ki manikűröz is, azonnali belépésre felvétetik, Balogh, Szoboszlói ut 14. 4452

Jól főző

mindenes leány és gépen varró munkásnő felvétetik Vass, zsákúzet, Piac 6. 4458

Önálló

mindenes házyvezetőnő pusztára és libatenyészésben teljes játas jól főzőt keres magános gazdatiszt pusztára, — Györfly László, Polgár, Szabolcs m. 4448

Most

érettégizett fiatal leány irodai munkáa gyakoronoknak felvétetik, — Waldmann Ierakat, Simonffy utca 5.

Hölgyfodrász

kisasszony, ki manikűröz is, azonnali belépésre felvétetik Balogh — Szoboszlói ut 4 4475

Deutsches
Fräulein wird auf genommen gänzlich, oder tagsüber. Kandia 19 4474

Tanulóleányt vagy kisebb fiut teljes ellátásra elfogadjak, zongora használattal, — Kálvin-tér 11 szám, 4 ajtó. 4459

Hosszabb gyakorlattal bíró gyors- és gépirónő, ki a levelezésben járatos, felvétetik Ajánlatok „Önálló” jeligére a kiadóhivatalba 2630

Betöltendő állás férfiaknak

Vasöntő tanuló fizetéssel felvétetnek, Marton Gábor, Pozsonyi út 9. 4271

Újságíróhoz rikkancsigazolványos — fiut vagy leányt felvétetik, jelentkezés Nagy állomás csarnok pavilonban. 2644

Egy hétszámú eszmadlasegédet és taoncot felvétetik, Csíggert u. 11 2684

Burgonya, hővelyes, listt eladására ügynőköti keresek. Fohn Simonffy ut 2633

Butorozott szoba

Csinosan

butorozott, különbejáratu fürdőszobás utcai szobát, lehetőleg telefonhasználattal keresek. — Ajánlatokat a kiadóba "Vállalati igazgató" jellegére. 4467

Központi

fűtéses szobát keres — banktisztviselő szeptember 1-re fürdőszoba használattal. Levelet Postafiók 18. em. kér. 2646

Csinosan

butorozott különbejáratu fürdőszobás utcai szobát, lehetőleg telefonhasználattal keresek. — Ajánlatokat a kiadóba "Vállalati igazgató" jellegére. 2664

Különbejáratu

szoba butorozva vagy anélkül, ellátással is, kiadó. Ref. püspöki palota, I. 38. 4405

Butorozott

szoba kiadó egy vagy két személy részére. Pesti-utca 69. A4300

Különbejáratu

butorozott szoba kiadó. Szent Anna 22. Érdeklődni házmeztérnél. 4471

Kiadó

butorozott szoba intelligens hölgynek, Nagyerdőhöz közel. Gyöngyvirág utca 5. 4405

Központi

egyetemmel szemben — butorozott szoba kiadó. Komlóssy ut 54. 4467

Kiadók

kisebb, nagyobb butorozott szobák, Péterfia 48. Értekezni utcai emeleten. 4472

Különbejáratu

kényelmesen berendezett szoba egy esetleg két ur részére telefonnal — azonnalra kiadó. Piac u. 58. I. emelet 17. 2653

Szép

kényelmes utcai légfűtéses szoba butorozva kiadó. Kossuth 22. 2671

Butorozott

szoba különbejárattal — olcsón kiadó. Széchenyi utca 34. 2670

Kiadó lakás

Piac utca 72.

szám alatt egy 6 szobás lakás, mely alkalmas klub vagy társaskör — céljaira. Egy 4 szobás, hallos lakás azonnal kiadó. Érdeklődni egész nap a házfelügyelőnél. 951

Háromszobás

lakás parkirozott udvarban novemberre kiadó. Arany János 20. 2643

Jutányos

áron azonnalra kiadó Kossuth utca 28 szám alatti háromszobás, fürdőszobás lakás. Bővebbet Ipartestületnél. 2656

Svetits-palotában

azonnalra vagy november 1-re kétszobás lakás központi fűtéssel, előnyös feltételekkel átadó III. lépcsőház, III emelet 9. 2652

Kiadó lakások:

Utcai 2 szoba előszobával, fürdőszobával, mellékkelhelyiségekkel. Utcai 2 szoba előszobával, mellékkelhelyiségekkel. Udvari 1 szoba, előszoba mellékkelhelyiségekkel. Ujonnán átalakítva Barna u. 4. 2662

Háromszobás

elő- és fürdőszobás, világos szép lakás mellékkelhelyiségekkel, befűtött udvarban november 1-től bérbeadó. Rákóczi utca 35. 2651

Egyszobás,

konyhás lakás kiadó. — Csokonai utca 26. 2647

3 szobás

utcai és 2 szobás udvari lakás Húvelyes utca 3 alatt november 1-re kiadó. Értekezni keresztpályán. 4457

Villa

2 szoba, konyha, előszoba, fürdőszoba — Komlóssy ut 39. kiadó. 4448

Udvari

egy szoba, konyha kiadó szeptember elsejére Mester 36. 119

Kiadó

4 szobás modern parkettes, fürdőszobás, hallos lakás, Csapó 59. 4462

Szoba,

konyha, speiz kiadó — sepi. 1-re, Lorántffy 24. 4464

A Hatvan utca

6. számú legmodernebb bérházban garzonlakás, kétfő, három, négy szobás lakások kiadók — Központi fűtés. Állandó melegvíz Lift. Értekezni a hitközség hivatalában, József kir. herceg utca 26. Telefon: 22-31. 906

Kétszobás

modern fürdőszobás lakás augusztus 15-re kiadó, Csapó 24., Barna. 4457

Kiadó

főpósfával szemben 4 utcai, 2 udvari szobás lakás, Hatvan utca 4-b. 4451

Kétszobás

utcai lakás mellékkelhelyiségekkel azonnal kiadó. Hadházi utca 3-1, Lugosi 1. 4453

Azonnal

kiadó 3 szobás magán ház mellékkelhelyiségekkel Árpád-tér 30., megtekinthető 3-7.ig. 4439

Négy szobás

utcai lakás, teljes komforttal azonnal kiadó. Értekezni az Alföldi Takarékpénztárban. 4440

Hatszobás

parkettes Simonyi utcai villa kiadó. Értekezni: Bészter és Dávid vaskezelésében. 4445

Ha lakásra van szüksége, ne járja az utcákat

Apróhirdetéseink között biztosan megtalálja a legmegfelelőbb lakás címét.

Kiadó

egy szoba, konyhás lakás és egy udvarra nyíló szoba, Csapó-utca 30. 117

Utcai

lakás november elsejére Paczelt-telepén, Margit-fürdővel szemben kiadó. 4437

Kiadó

kétszobás lakás, konyha kerttel, sertéstartással. Gyár utca 8. 4447

Kiadó

novemberre száraz fűregmentes kétszobás — modern lakás, Teleki-utca 32. 4421

Kiadó

azonnal egy 2 szobás, fürdőszobás garzonlakás Ferenc József-út 22-24 szám, III. em. Értekezni lehet a Debreceni Első Takarékpénztárnál. 4270

Kiadó

egy utcai 3 szobás lakás mellékkelhelyiségekkel november 1-re Miklós-utca 41. 4308

Hajnal utcai

bérházban A lépcső 2 szobás lakás sepi. 1-re, esetleg későbbre kiadó. Érdeklődni lehet a házmeztérnél. 4393

Szoba,

konyha, speiz mellékkelhelyiségekkel kiadó sepi. 1-re, Szoboszlói ut 10. 4459

Udvari

kétszoba, konyha kamara csendes szép udvarban azonnal kiadó Csokonai utca 44. 4386

Hatvan u. 1-3 sz.

bérházban 4. 5 és 6 szobás lakások november 1-re kiadó. Értekezni: g. gondnoknál, Kálvintér 17 sz. 4364

Piac utca 56. sz.

alatt 3 szoba, fürdőszoba és két szobás udvari lakások kiadók. — Ugyanott műhely szeptembertől Értekezés — Csáthynál, Deák Ferenc utca 9. 4453

Kiadó

4 szobás komfortos lakás azonnal. Péterfia utca 46. 4319

Piac utca 72.

szám alatt egy 6 szobás lakás, mely alkalmas klub vagy társaskör céljaira. Egy 4 szobás, — hallos lakás azonnal kiadó. Érdeklődni egész nap a házfelügyelőnél. 951

Utcai

gomfortos, kétszobás lakás elsejére kiadó, Darabos utca 29. 4478

Első

emeleti utcai lakás (7 szoba) minden kényelemmel nov. 1-re kiadó. Kossuth u. 9. 4477

Kiadó

udvari két szoba, mellékkelhelyiségekkel — Maróthy György utca 4. 4476

Utcai

két szoba, mellékkelhelyiségekkel és udvari 2 szoba mellékkelhelyiségekkel azonnal is kiadó. Szép nagy tágas udvar, Vigkedvő Mihály utca 16. 4468

Kétszobás

udvari lakás azonnal kiadó. Bethlen uca 44. 4470

Öt szobás

modern utcai lakás — azonnal kiadó Értekezni Kállér butorizált 4479

Péteria utca 16 sz.

alatt földszinti utcai 4 szobás és udvari háromszobás lakás kiadó. Értekezés: dr. Gergely Jenőnél, Piac utca 16 szám alatt. 4481

Kiadó

egy szoba, konyhás lakás. Kórház utca 15 sz. 4485

Világos

szép pincelakás kiadó Vigkedvő 12. 4461

Háromszobás

Piac 10, háromszobás Bethlen 23, egyszobás Korona kenyérgyárban kiadó. 2687

Napfényes,

levegős modern lakások. (2, 3, 4, 5, 6) központon bolt kiadó. Csapó 19. — Angyalnál. 2670

Egy

utcai szoba, konyha, — speiz kiadó. Dózsa utca 11. 2657

Ház,

négy szobás, modern lakással, kerttel, házmeztérrel azonnal kiadó novemberre. Tisztviselőtelep, Bornemisza-u. 6. 4280

Kiadó

november elsejétől iródnak, rendelőnek, szállónak külön kis előszobából nyíló két szoba — Batthyány utca 5. 4466

Ajánlat

Az összes

építési anyagokat legolcsóbban a Debreceni Működgyárnál, — Fürdő-utca 2. — szerkezhető be. 3629

Lucernamag

termesztőtől, aranmentes, kapható termelőnél, Kossuth utca 51. 4432

Izletes

házikosztit egy kihordásra, mint bentlékzésre kapható, Péterfia-utca 24., első lakás. 4324

Eun József

uriszabósága Ferenc József-ut 44., udvarban Mélyen leszállított fazonárak. 3819

Árain

beszélnek, Gépendli 10 fillér, paplanlepedő 1,50, kombiné egy P-től, pijama két 5 Ft-ven. Dózsáné, Szentanna 5. 3513

Varrónő

házaikhoz ajánkozik, Győr, ügyes, vidékre is megy. Címét a kiadó továbbítja. 4306

Bőtejelő

teheneket felesleghasznára prima legelőre vállalkozó. Temető utca 18. 4450

Építkezéshez

szivacsgerenda, kerítéshez vascsövek, tetőfedéshez bádóg eladó. — Hatvan 49. 2586

Ne féljen

a téltől, mert a lehető legolcsóbb napi áron — szállítjuk szén- és fa-szükségletét. Elsőrangú belföldi szenek, legprimitív hasáb és aprított fa kis tételekben is — házhoz szállítva kapható Alföldi Faértékesítő Vállalat, Pesti utca 2. Telefon 25-95. Cégtulajdonos: Ihász Henrik és Grósz József. 2637

Óriásszemű

földieper palánta bármilyen mennyiségben eladó Simonyi ut 13. 4487

Istálló

dísznövényekkel, akással, külön-külön is kiadó, Kishegyesi ut 17. 4464

Teljesítmény

legkorábbi órákban házhoz szállított, Varga u. 25. 2245

Lőtartók

figyelmébe. Igás kocsi löszerszámok új és használt, bérültek, nyergesek a legmegtartósabb árban kaphatók. Tóthfalussyánál, Cegléd utca 7. 4143

Gallértisztítás

hőféherre, magas fényűvel 7 fillértől. — Libándi, kelmefestő, vegytisztító. Péterfia 4. 2855

Virágmész

nagyban és kicsinyben kapható Konkoly Jenő, Kassai ut 16. (Árpádtéri paplak mellett) 4475

Gépszurozás,

endlizés olcsón Függönyök, ágyterítők legdivatosabb látványban megrendelhetők. Jókai u. 7. 2641

egMszünik

üzletem Csapó utca 39., udvarban, szemben Rákóczi piacal jelenlegi helyén Raktáron lévő gyönyörű gyapjuszövetek férfi ruhára, főtökre, kosztümökre meg legpénz olcsón árusítanak. Viselt férfiruháért szövetet, selymet adok.

Megszünik

gondja, mivel Vég urisزاب Burgondia 2 alatt saját gyapjuszövetekből készült próbálva 75 pengőért elegáns férfiruhát készít. Viselt férfiruháért új készíti vagy szövetre cseréli.

Házhelyek

Pest közelében, Csillaghegy és Erd Tuskulánium telepén négy szobánként már 1,50 fillértől három évi részletek kaphatók. Érdeklődni a Függelenségi körben, Piac 38. délután 4 óráig. Ugyanott lehet érdeklődni egy vegyíztető üzlet iránt, mely áll 2 szoba, összes mellékkelhelyiségekkel, havi 58 pengő. 600 P-vel átvehető. Budapest, Kálvária utca 21.a, VIII. ktr. 2631

Tőkepenzesek!

Elokelő céggel tíz évként évre kötött szerződéses mintegy ötvenezret jelentő jogait hateremt áadom. Jellege: „Biztos üzlet”. 4485

Elismerést

érdemlően megfestem öltönyét 6, hosszú női kabátját 5 pengőért. — Libándi, kelmefestő, Péterfia 4. 3732

Étkezde

jó polgári koszt kihordásra is kapható. Nagy mértékű, Rákóczi utca 35. 2685

Teljes ellátás

Tanulóleányt teljes ellátásra elfogadok, Dóczy utca közelében, Kigyó 36. 4454

2-3 diákot

tejes ellátásra elfogad 6. uriaszony, világos, tiszta lakás, minden iskolához közel, Péterfia 24., első utcai lakás. 4323

Gimnázista

tanuló teljes ellátást — nyerhet ur családnál, — Bethlen utca 1. 4465

Perfekt

német urinó teljes ellátásra fogad 2 középiskolai tanuló, zongora tanítással, Csapó utca 64. 4473

Uri

családnál fiu vagy lány középiskolai tanuló teljes ellátásra, korrepetálással, zongora használatával felvételik. Batthyány 13, földszint. 4466

Teljes
ellátásra vállalkozunk iskolás leányokat, egészséges, tágas utcai szobába, zongora, fürdő, szoba használattal. — Wissney Dezsőné, Rothermere 48 Arvay Bélané, Szappanos 7. 4474

Két
gimnázista fiút teljes ellátásra vállalunk keresz. ténny urisulad. Kossuth 67. 4486

2-3 iskolás
fiút teljes ellátásra elfogadók. Ispóty-utca 13. szám. 4322

Középiskolás
tanulót teljes ellátásra elfogadunk Varga utca 24. 2660

Elvállalok
teljes ellátás középiskolai izr. diákai vagy diákleányt. Péterfia 8. 2666

Középiskolai
fiú vagy leánytanulót — teljes ellátásra felvevők. Fluká, Arany János 54. 2668

2 diákot
vagy diákleányt külön-szobába teljes ellátásra elfogadunk zsidó házaspár. József király utca 36. 2678

Diákot
teljes ellátásra elfogadunk zsidó család. Rothermere utca 10. 2661

Üzlet, műhely, raktár

„Meteor“
mozgó vendéglő helyisége azonnal bérebeadó. Értekezni a tulajdonosnál. 4443

Kiadó
egy üzlethelyiség, Ferenc József ut 16. Alföldi-palota. 4450

Üzlethelyiség,
Szent Anna 5. alatt kiadó. Értekezni Balthány 14., ügyvédi iroda. 4178

Kossuth-utcai
üzlethelyiség azonnal kiadó. Értekezni: Debreceni Első Takarékpénztárnál. 3024

Hatvan u. 1-3 sz.
bérházban több üzlethelyiség azonnala és nov. 1-re, Széchenyi utca 2. szám alatt nov. 1-re kiadó. Értekezni gazd. gondnoknál, Kálvária tér 17 szám. 4363

Vasúti
vendéglő azonnal kiadó, vagy eladó. Kinizsi 52. 4455

Alföldi
fűszerkereskedelmi üzlet helyiség berendezéssel együtt kiadó. Piac utca 83. Ugyanott egy műhelyhelyiség. 836

Piac utca 51. sz.
alatti jelenleg az „Alföldi Ruhaközpont“ által bérelt üzlethelyiség január 1-től kiadó. Értekezni dr. Gergely Jenőnél, Piac utca 16 sz. 4480

Kereslet

Buzaljat,
kőleskeveréket, vagy repcealjat, kisebb és nagyobb mennyiségben keresek. Apaffi-utca 20. 4304

3000 holdas
buzatermő birtok bérbeviteléhez társ keresetlik. Értekezni Fried Samunál, Piac-utca 22. sz. alatt. 4389

Hentesfarsat
nagyforgalmu üzlethez háromezerrel keresek. Címeket „Személyesen“ jelíre a kiadóba 4444

Boroshordókat
veszek, ár, litemenyiség meg tudható — Csók utca 3. 4430

1000 pengővel
társat keresek tömegcikknek állandó gyártására, pénzt maga kezeli. Ajánlatot „Biztos megvalósítás“ jelíre a kiadóba. 2654

Haszonbérbe
veszek jömeneteli trafikot. Cím a kiadóban. 4428

Ki vállalja
lovast, vagy kézikocsin három kanna tejnek átlomástól reggelenkénti városba vitelét. Cím kiadóban 4401

Boroshordókat
veszek ár, liter mennyiség megadandó. Csók u. 3. 4430

Szénátárolásra
1-2 holdas területet — keresek, lehetőleg híd-mérleggel a közelben. Cím kiadóhivatalban. 4462

Központban
modern családi házat keresek megvételre Cím, árajánlatokat — a Debreceni Ujság kiadóhivatalába kérek. 4418

Istálló trágyát
keresek. Egymalom utca 6. 4469

Kvartélyost
keres idősebb özvegyasszony, Gólya utca 7. 2632

Jó állapotban
lévő kis cserépkályhát megvételre keresek, esetleg asztal, tűzhellyel — cserél. Cím a kiadóban. 4463

Fűszerüzlethez
500 P-vel társ keresetlik leveleket „Üzlet“ jelíre kérek a kiadóba 2680

Korcsmai
pultot sürgősen bérebe keresek, esetleg megveszem. Máv. mjhelytelep, Bódi. 2686

Megvételre
keresek használt fűszerberendezést, kis és nagy méreget. Ajánlatokat a kiadóba. 2683

Bérbe
keresek egy 6 méteres fedett színt. Dembinczi utca 26. 2682

Sürgősen
keresek 2 hátszlónak — való külön istállót Cím idegkliniká, kapusnál. 4479

Eladó állatok

Fajgalamb,
tulszaparodás és helyszüke miatt eladó. — Apaffi-utca 20. 1406-a

Réka
szép, szelídített eladó, — pincsi kutyáért elcserelehető. Bercsényi u. 29. 2639

Butorok

Könyvszekrény
zárt, olasz stílusú, hozzávaló iróasztallal, szálongaritura, női íróasztal, ágynemű, matracok nagy vaságy, női keztyűk, egyéb női cikkek, könyvtárány. — farkasbélű kocsibunda eladó. Kossuth utca 29. 4440

Fehér
gyermek vaságy, nagy rész üst, épitkezési anyagok olcsón eladók, Halastó utca 10. 4451

Eladó
modern, majdnem új fehér fűháló asztallal és székekkel, Szent Anna u. 22. Értekezni a házmeztérnél. 4470

Eladó ház

Eladó
vagy bérebeadó Ujkert, Lehel utca 21. sz. alatt háromszobás ház, mellékkeliségekkel, 800 □ öi kerttel. Értekezni: dr. Hódy Béla ügyvédnél, Széchenyi utca 1. szám. 4431

Jósika-u. 7.
sz. ház, előnyös feltételek mellett eladó. 4411

Eladó
ház. Teleki-utca 63. 4403

Eladó
modern bérház előnyös feltételek mellett, esetleg ráfizetéssel kisebbre elcserelehető. Cím a kiadóban. 4415

Kevés
pénzzel megvehető Rakovszky utca 35 számú ház, ára 4500 pengő. 4441

Eladó
vagy kiadó kis családi ház, Kut utca 4. 2617

Csónak utca 8.
számú családi ház 1953, adómentes gyümölcsös. 4449

Eladó
Simonyi ut 10 sz. villa 1000 négyzetgölg legértékesebb elparcellázható telekkel, kényelmes lakással, szép kerttel. — Megtekinthető délután 2 órától 4-ig. 4460

Eladó
vagy földdel elcserelehető Fűvészkert utca 16 számú, részben adómentes, Déri-muzeum felől 30 éves adómentességgel beépíthető kertös frontu kertés ház, egy vagy két darabban. 4489

OFB. ingatlanforgalmi irodájának hirdetései:

Eladó ingatlanok:

Szent Anna utcán 700 négyzetgölg telken 1-5, 4-3, 1-2, 1-1 szobás lakásból álló szép nagy ház, 90.000 pengő. Szappanos utca 7 — Részben adómentes, szép ház, modern lakásokkal 48.000 pengő.

Vilmos császár körutón hétszobás villa, — 45.000 pengő.

Nyiradonyban ötszobás téglaház 700 pengő. Ebesi állomásnál 5 hold föld 5.000 pengő. Vedresdülő 19. alatt 3 és fél hold föld 3.500 pengő.

Köcsérszegen 39 holdas tanyás birtok holdanként 600 pengő, 6000 pengővel átvehető. Gyepűsor 17. alatt 526 négyzetgölg szép szőlő, 2000 pengő.

Földbérletek:

Sabolesban 300, 500, 600 holdasok Szováton 20 hold.

Kiadó lakások:
Tisztevelőtelep közelében modern négy szobás modern négy szobás urilakás, 2000 négyzetgölg gyümölcsös, 1800 pengő.

Varga utca 43. Utcai négyzetgölg, parkettes lakás, 1600 pengő.

Keresek
eladó házakat, földjeket, szőlőket, telkeket, földbérleteket, nagyobb kiadó lakásokat.
Dienes József
OFB ingatlanforgalmi irodája, Fűvészkert u. 16
DIENES JÓZSEF

Gazdasági eszközök

Eladó
egy gyárilag javított huszonnégy éves 8 HP. Nicholson magánjáró cséplőgarnitúra, szerelvényekkel, új fő- és kis szijakkal, Bagl, aKba 3907

Autó, motor, kerékpár

Puch
motorkerékpár, 175 lős, jókarban olcsón eladó. Széchenyi u. 57. 2678

Motorkerékpár
oldalkoosi, ötszázás olcsón eladó. Szent Anna utca 8. 2688

Birtok bérlet

Kiadó
Hajdusoboszlóhoz közel 26 holdas tanyás, fekete, jó termő föld. Értekezni: Apafi utca 20. 4226

Kiadó
közel a városhoz, a Hadházi műút mellett kilenc és fél kat. hold prima tanyásbirtok. Értekezni Mester-utca 21. sz. 4417

Fáy-dülő
16 számú tanya mellett 25 hold elsőosztályú fekete föld haszonbérbe — kiadó Maróthy György utca 5. szám. 4465

Eladó föld

Létai-uton
kertmivelésre alkalmas 7 hold, házhelyek Csikgert utcán eladók — Értekezni Kossuth utca 8., ügyvédi irodában. 4456

Házhelyek
Pest közelében, Csillaghegy és Érd Tuskulánnum telepén négyzetgölgként már 1.50 filértől három évi részletre — kaphatók, Értekezni a Függelenségi körben, Piac 38., délután 4 óráig. Ugyanott lehet érdeklődni egy vegyészeti üzlet iánt, mely áll 2 szoba, összes mellék-helyiségekkel, havi 58 pengő. 600 P-vel átvehető. Budapest. Kálvária utca 21-a, VIII. ker. 2631

Simonyi uton
és Homokkerében házhelyek eladók Dr. Kovács és dr. Papp ügyvédi irodájában. Bait. nyány 14. 3372

ELADÓ

600 négyzetgölg házhely esetleg 2 részben is. Rigó-u. 33 sz. (Homokker) szőlővel és gyümölcsfákkal beültetve. Értekezni Ispóty u. utca 13. 3246

Kiadó
közel a városhoz, a — Hagházi műút mellett mellett kilenc és fél kat. hold prima tanyásbirtok. Értekezni Mester utca 21 szám. 4417

Kondor utca 3.
alatt épitkezési házhelyek részletfizetésre eladók. Szentanna 4. 4461

István-ut
legszebb helyén házhely eladó. Cím kiadóban 4468

Eladó
884 □ öi jó karban tartott szőlő présházzal. — előnyös helyen, Komlósy u. 20.b. Értekezni Lux tanárnál, Rákóczi u. 11. 4472

Eladó ingóság

Eladó
szép komó, felül üveg-szekrényvel. Nagy baromfikertec, Kossuth-u. 60. 4455

Eladó
tapsókád, szőlőprések, szőlődaráló, permetergép, hordóleeresztő kötelek, mángorló, mézesbödön, acélüstök, paradicsomos üvegek. Eötvös utca 7 szám. 4463

Eladó
kőműves állás, szerszám és egy bunda. Szonyori utca 48. 2642

Egy
jó karban levő gyermek kocsija (angol) eladó — Cím a kiadóban. 4453

Uj

ernyős gyermekkocsi eladó, Kuruc utca 42 4454

Negy
darab — hétszáz literes hordó eladó, Bethlen u. 44. 4469

Eladó
fehér cserépkályha (középnagyság) és 275-os „Ramses“ vaskályha — Péterfia 48. 4470

Eladó
téglá, épületfa, ablakok, Bethlen utca 13. 2607

Eladó
16-os belgagyártmányú vadászfegyver, Miklós-utca 15. 4438

Boroshordók,
leeresztő köté, szekrény vaskályha eladók Csapó kert, Kisfaludy u. 22. 2681

Külömféle

Faragott
tölgyfa, 1500—200 mázsa eladó parkettfának, vagy ászokfának is alkalmas. — Balthány 14., ügyvédi iroda. 4179

Persa.
szőnyeg 160x250 eladó. Bethlen 23., női kaftap üzlet. 4413

Elveszett
csütörtökön a strandon barna tárcám igazolvánnyal, Megtalálót kérem dr. Páyer ügyvédhez (Alföldi-palota, I. em.) beszolgáltatni. 4446

Elveszett
férfi ezüst karkötőóra. Megtaláló Deák Ferenc utca 15., ügyvédi irodában öt pengő jutalmat kap. 2683

Fűzőkészítőnő,
önálló, tüke nélkül betársulat. Roboz, Miklós utca 2. 2639

Elvesztett
szegénysorsu tisztviselőnő 10 P-öt csütörtökön este a korzói fasorban. felkérem azon rózsaszín ruhás hölgyet, aki annak előtt fölvette és nem szolgáltatotta be a rendőrségre, hogy kellemetlen ségek elkerülése végett — mivel a neve ismeretse, szolgáltatassa azonnal vissza. 4456

Akvárium
szépen berendezve, állvánnyal eladó. Bocskai-tér III. sz. városi bérház, I. em. 3. 4476

Fenyőfadeszka
egy vagon kis tételben is olcsón eladó. Kórház-utca 5. 4482

Nyomatott s Magyar Nemzeti Könyv- és Lapkiadóvállalat nyomdájában
Felelős kiadó:
dr. PAJOR GYÖZÖ
igazgató
művezető
FRISS SÁNDOR